
**Overzicht families Marcus, Coster, Del Tour, Conterse, Wastijn, Elin,
Cappel Butterman, De Coninck**

[Dit document is onderdeel van de publicatie De familie Poptie. Zie voor de verzamelde gegevens over mijn voorouders <https://familiesporen.wordpress.com/>.]

Kijken we naar diverse generaties Poptie en de apart besproken geslachten, dan resteren de hierna genoemde families. Via de vrouwelijke lijnen komen we uit bij de familienamen in de rechterkolom hieronder. Zie ook de kwartierstaten Poptie voor een schematisch overzicht.

Gen 06 Poptie	07 Geestman	08 Carlier 09 Carlier 10 Carlier			<i>gen 09 Marcus gen 10 Coster gen 11 Del Tour</i>
Gen 07 Poptie	08 Godefroy	09 Thiery 10 Thiery			<i>gen 10 Conterse gen 11 Wastijn gen 12 Wastijn gen 13 Wastijn</i>
Gen 08 Poptie	09 Rondeau	10 Picard			<i>gen 11 Elin</i>
Gen 06 Poptie	07 Geestman	08 Carlier	09 Marcus		<i>gen 10 Cappel</i>
Gen 07 Poptie	08 Godefroy	09 Thiery 10 Thiery	11 Wastijn		<i>gen 12 Butterman</i>
Gen 06 Poptie	07 Geestman	08 Carlier	09 Marcus	10 Cappel	<i>gen 11 De Coninck</i>

Generatie 09 Marcus

<i>Gegevens</i>	<i>Man</i>	<i>Vrouw</i>
Naam:	Pieter Marcus	Jannetje Cappel
Geboren:	ca 1675 / 09-01-1678 te Leiden?	04-12-1673 te Leiden
Overleden:	na 1722, voor 1734 te	21/28-11-1733 te Leiden
Geloof:	NH	Remonstrants
Adressen:	Kalvermarckt (1698), Marendorps- agtergraft (1707, of pa?), Minne- broersgraft (1719)	Calvermarkt (1698), 't Steegje Sonder End op de Haerlemstraet (1705, 1707), Langegraft (1731)
Beroepen:	Schrobbelaar (1698)	Huisvrouw
Vader:	Pieter Marcus	Wouter Cappel
Moeder:	Trijntge Jans	Rachel de Coninck
Huwelijk:	07-06-1698 ondertrouw te Leiden	

Kinderen

1. Pieter doop 26-12-1698 te Leiden, overl. na maart 1757
2. Catharina doop ca 1705 te Leiden, overl. 08/15-09-1781 te Leiden
3. Joannes doop 30-12-1708 te Leiden, overl. voor maart 1715
4. Johannes doop 17-02-1715 te Leiden, overl. 05/12-05-1736? te Leiden?

(Zie voor aansluiting generatie 08 Carlier.)

Pieter Marcus kwam waarschijnlijk begin 1678 ter wereld in Leiden en onderging zijn doop in de protestantse Hooglandse kerk. Zijn toekomstige vrouw Jannetje Cappel is vier jaar eerder in dezelfde stad geboren en gedoopt in de remonstrantse kerk. Hun geloofsverschil staat een verbintenis niet in de weg en ze trouwen als Pieter ruim twintig jaar oud is. Zes maanden later vormen ze al een gezinnetje door de komst van hun zoon Pieter junior. In de volgende zestien jaar krijgen ze zeker nog drie kinderen, maar het zijn er ongetwijfeld meer geweest. Zo is dochter Catharina bijvoorbeeld niet terug te vinden in de boeken.

KO CC1v, 07-06-1698.

Pieter Marcus, schroobbelaar, jongeman van Leijden, woonende op de Kalvermarckt, vergezelschap met Pieter Marcus, fijn vader op de Haerlemstraat, huwt met Jannetie Cappel, jongedochter van Leijden, woonende op de Calvermarkt, vergezelschap met Rachel de Koningh haer moeder mede aldaer.

NH-doopboek, kinderen van Pieter Marcus (patroniem) en Jannetje Wouters [Cappel]

- 26-12-1698 Pieter, LK, getuigen Wouter Kapel en Katrina Jans.
- 30-12-1708 Joannes, HK, getuige Jan Markusz.
- 17-02-1715 Johannes, HK, getuigen Jan Markus en Grietie Buergijn.

De rest van de kinderen 1699-1707 en 1709-1714 zijn kennelijk niet katholiek, NH, Waals, Luthers, Remonstrants gedoopt en evenmin op patroniem Pieter Pieters.

Pieter Marcus en Jannetie Kapel zijn in 1703 zelf NH-doopgetuigen bij een kind van J. Maartens en Annetie Jans.

Catharina en haar oudste broer Pieter groeien op en trouwen in respectievelijk 1719 en 1731. Ook zoon Pieter staat op zijn twintigste met een zwangere bruid voor het altaar. De mannen werken allemaal in de textielbranche als schrobbelaar, lakenwever/-werker en droogscheerder. Een schrobbelaar trekt plukjes vezels over een met korte scherpe puntjes bezet plankje waardoor alle vezels evenwijdig gaan liggen en vuil wordt verwijderd. Hierdoor worden de vezels geschikt om mee te spinnen.

Pieter Marcus en Jannetje Bijtel	HH79	06-05-1719
Catharina Marcus en Johannes Carlier	LL220	09-11-1731

KO 1719.

Pieter Marcus de Jonge, lakenwr., jongeman van Leijden, wonende op de Minnebroersgragt, vergezeld met Pieter Marcus, zijn vader, wonende alsvooren, huwt met Jannetje Bijtel, jongedochter van Leijden, wonende in de Kaarfemakerstraat.

KO 1731.

Johannes Carlier, droogsch., jongeman van Leijden, woonende op de Langegragt, vergezelschap met Jan Carlier, zijn broeder woonende op 't Galgewater, huwt met Catharina Marcus, jongedochter van Leijden, woonende op de Langegragt, vergezelschap met Jannetje Kapel, haar moeder woonende als vooren.

Getuigen bij de doop van kinderen van Pieter Markus en Jannetje Beijtel zijn in:

1719 Pieter Markus d'Oude en Jannetje Kapelle.

1721 en 1723 Pieter Markus en Jannetje Kapelle.

1724 Jan Markus en Margriet Burgin.

1726 en 1729 Jannetie Kapelle.

1731 Jan Marcus en Grietje Suijrbek.

1733, 1736, 1738 en 1740 n.v.t.

Pieter en Jannetje Cappel leven lang genoeg om de gezinsuitbreidingen van hun kinderen mee te maken en worden tussen de vijftig en zestig jaar oud. Maar Catharina overtreft hen en leeft zo'n 75 jaar.

Begraafboeken op Kapel en Marcus vanaf 1696.

- 16-23/5-1711 kind van Pieter Marcus, B.
- 16-23/7-1712 Pieter Marcus, B.
- 27/8-3/9-1712 kind van Pieter Marcus, B.
- 22-29/6-1720 kind van Pieter Marcus, B.
- 20-27/11-1723 Pieter Marcus, B.
- 1724 en 1726 kinderen van Pieter Marcus.
- 21/28-11-1733 Kappel, Jannetje (weduwe van Pieter Markus) B.
- 5-12/5-1736 Hannus Marcus (kind van Pieter) – B.
- Catharina Marcus wede van Johannes Carlier, VB tussen 8 en 15 sept. 1781.

Tot slot volgt hier informatie over de de kinderen van Pieter junior en over ouders van Pieter senior. Het is aardig om te zien dat deze familie connecties had met de familie Toorenvliet uit de Van Wijk-tak via een dochter van Pieter junior.

Kleinkinderen

Willem Markes met Willemijntje Vrij	OO230v	24-04-1745
Jannetje Marcus en Jan van Toornvliet	QQ54	06-11-1751
Wouter Markus met Stijntje van der Linden	RR21	14-05-1756
Pieter Marcus de Jonge met Jannetje Somerwil	RR55v	23-04-1757

KO 1745.

Willem Markes, wolscheijder, jongeman van Leijden wonende op de Minnebroersgragt, vergezelschap met Pieter Markes, zijn vader wonende als vooren, huwt met Willemijntje Vrij, jongedochter van Amersfoort.

KO 1751. (Zie huwelijken kinderen generatie 09 Toorenvliet/Van Wijk-tak.)

Jan van Toornvliet, baggerman, jongeman van Leijden, woonende in de Oude Voorftad, geassisteerd met Geertie van Poelgeeft, sijn moeder, wonende alsvooren, met Jannetie Marcus,

jongedochter van Leijden, woonende op de Minnebroersgragt, geassisteerd met Jannetje Bijtel, haer moeder, wonende als voren.

KO 1756.

Wouter Markus, warmoesiersknt. jongman van Leijden, wonende op de Minnebroersgragt, vergeselschap met Pieter Markus zijn vader wonende alsvooren, huwt met Stijntje van der Linden, jongedochter van Leijden, wonende op de Nieuwe Heergegragt.

KO 1757.

Pieter Marcus de Jonge, rokjeswr. jongeman van Leijden wonende op de Minnebroersgragt, vergeselschap met Pieter Marcus zijn vader wonende als vooren, huwt met Jannetje Somerwil, jongedochter van Leijden, wonende op den Rhijn over de Haven, vergeselschap met Sara Langeveld haar halve suster wonende op de Voldersgragt.

Geen NH/RK/Remonstrantse of Lutherse dopen gezien van Wouter Markus en Stijntje van der Linden. Mogelijk hangt deze familie toch een ander geloof aan en zijn ze daarom zo moeilijk te vinden.

NH-doopgetuigen bij de kinderen van Willem Marcus en Willemijntje Vrij zijn in:

1746 Pieter Markus en Jannetje Beijtel.

1750, 1753, 1755 1757 n.v.t.

1760 Jan van Toorenvliet en Janetje Markus.

NH-doopgetuigen bij de kinderen van Jan van Toornvliet en Jannetje Marcus zijn in:

1751 Jannetje van Toornvliet.

1755 Geertje van Poelgeest.

1757 Jan van Wijk en Maria van Toorenvliet.

1758 en 1760 Cornelis Hoogeboom en Jannetje van Toorenvliet.

NH-doopgetuigen bij de kinderen van Pieter Marcus en Jannetje Somerwil zijn in:

1758 Jan van Toorenvliet en Jannetje Marcus.

Minuten van Civiele Zaken, inv. nr. 86, deel WW, folio 1, Wouter Marcus, van competente ouderdom, wonende te Leiden, executeur testamentair van Ary Verboog, overleden, verklaring i.v.m. nalatenschap, 05-01-1788. (Geen bijzonderheden, er is slechts één Wouter volgens het KO-boek.)

Begraafboek

- Geen Wouter Marcus, wel een Wouter Marks, PB tussen 6 en 13 april 1805.

Generatie 10 Marcus

Dit zijn de meest waarschijnlijke ouders:

KO W257, 02-04-1677.

Pieter Marcusz., lakenwerker, jongeman van Leijden, woonende in de Baetstraet, vergeselschap met Pieter Marcusz zijn vader aldaar, huwt met Trijntje Jans, weduwe van Davidt Daniels, wonende in de Baetstraet, geassisteerd met Annetje Marcus haar bekende op de Langegraft en Sara Abrahams haar bekende aldaar.

Het enige kind Pieter in het NH-doopboek is zoon van Pieter Marcuszn en Trijntje Jansdr.

- 09-01-1678, Pieter, HK, getuigen Jan Marcusz., Jan Eersum, Christina Eersum, Hendrikje Jans.

Dit is tevens het enige kind van genoemd echtpaar. De doop van vader Pieter zelf is niet terug te vinden in het NH-doopboek. Bij NH-dopen Van Eersum geen bekenden. Geen eerste KO/RI-huwelijk Trijntje Jans gezien en geen NH-dopen.

KO CC 270, 22-04-1702, in geval van verschrijving: zoon? of neef.

Jan Marcusz. schrobbelaer, jongeman van Leijden, woonende op de Haarlemstraat int Steegje Sonder End, vergeselschapt met Jan Marcusz. zijn vader als vooren, huwt met Grietje Hendricx [Burgeijn?], jongedochter van Leijden, wonende int Steegje Sonder End, vergeselschapt met Maria de Haan, haar meujtje, wonende als vooren.
(Geen NH/Lutherse of Waalse dopen van dit paar gezien.)

Begraafboek

- 6-13 Oct. 1753 Jan Marcus, wedr. van Grietje Boortgin, P. Bw.

Generatie 10 Coster

<i>Gegevens</i>	<i>Man</i>	<i>Vrouw</i>
Naam:	Willem Hendricks Coster	Margrieta Adams
Geboren:	ca 1658 te Briemen (Bremen, D)	ca 1660 in het Lant van der Marck (D)
Overleden:	12/19-12-1699 te Leiden	28/11-05/12-1699 te Leiden
Geloof:	NH	NH
Adressen:	Briemen en Leiden: Jan Vossensteeg (1682)	Lant van der Marck en Leiden: Langegraft (1682)
Beroepen:	Drooghscheerder (1682)	Huisvrouw
Vader:	<i>Hendrick Coster</i>	Adam ...
Moeder:	NN	NN
Huwelijk:	16-08-1682 te Leiden	

Kinderen

1. Catharina doop ca 1680 te Leiden, overl. rond 30-05-1731 te Leiden
2. Aeltje doop 07-06-1684 te Leiden, overl. 17/24-08-1726 te Leiden
3. Geertruij doop 09-10-1686 te Leiden, overl. 13/20-03-1700 te Leiden?
4. Hendrik doop 06-11-1689 te Leiden, overl. na 1722?

(Zie voor aansluiting generatie 09 Carlier.)

De gezinssamenstelling van de familie Coster is gebaseerd op veronderstellingen, die zonder nadere gegevens moeilijk hard te maken, maar wel aannemelijk zijn. Als dochter Catharina samen met haar man Jean Carlier kinderen laat dopen, loopt haar familie de kerkdeuren niet bepaald plat, dus is er niet zoveel houvast.

Zeker is dat haar moeder Margrieta Adams heet en dat ze een zus heeft, genaamd Aeltje. Via haar moeder loopt het spoor naar Willem Hendricks (Coster), die uit Bremen afkomstig is, terwijl Margrieta geboren is in het Land van der Marck, ofwel in Duitsland. Catharina moet hun oudste kind of anders een voorechtelijk kind zijn, want ze zal gezien haar huwelijk in 1699 niet veel later dan rond 1680 zijn geboren. Ze krijgt inderdaad in 1684 een zus die Aeltje heet, vervolgens nog een zus genaamd Geertruij en tot slot een broer die naar opa Hendrik wordt vernoemd. Waarom de ouders in 1682 voor de schepenen trouwden is niet duidelijk, want ze laten hun kroost gewoon in de hervormde Pieterskerk dopen. In 1684 duikt daarbij een zekere Gerrit Koone op. Als deze man in 1677 trouwt, brengt hij Herman Koster mee, die net als Gerrit uit Den Ham komt. Mogelijk had vader Willem dus gezelschap van verwanten, maar de twee Coster-mannen staan nergens samen geregistreerd.

RI-register F186, 31-07-1682.

Willem Hendricks, drooghscheerder, jongeman van Briemen, wonende in de Jan Vosfensteeg, vergeselchapt met Willem van der Hoeff zijn bekende op de Langegraft, huwt met Margrieta Adams, jongedochter uijt Lant van der Marck, wonende op de Langegraft, vergeselschapt met Lijfbet Maertens haer bekende mede aldaer. Getrouwd 16-08-1682.

NH-doopboek, kinderen van Willem Coster en Margriet Staves/Adams/de Halos.

- 07-06-1684 Aeltje, PK, getuigen Gerrit Coone en Trijntje Alewijn.
- 09-10-1686 Geertruij, PK, getuigen Henderick Campman*, Lija Francke.
- 06-11-1689 Hendrik, PK, getuigen Isaac van Leeuwen en Jannetje Blankers.

* Verband met generatie 10 Kampman, Van Wijk-tak?

In deze periode zijn de vermeende ouders zelf niet bij een Koster getuige. Niets op patroniem gevonden.

RI-register W60, 1674, huwelijk Harmen Koster uit Den Ham met Susanna Jans uit Delft. Harmen brengt zijn neef Gerrit Santhuijs mee, beide op de Oude Vest.

RI-register W2..7v, 1677, huwelijk Gerrit Koon uit Den Ham met Lijsbeth van Oosthuijsen, hij wordt geassisteerd door Herman Koster zijn bekende op de Voldersgraft.

Twee, mogelijk drie kinderen trouwen, waarbij moeder Margrieta alleen in 1699 aanwezig is. Vader Willem zien we in 1689 voor het laatst. Hij en Margrieta zijn de grote afwezigen bij de doop van kleinkinderen via Catharina en Aeltje. Hoe het de rest van het gezin vergaat, blijft vooralsnog grotendeels in nevelen gehuld. De ouders zijn allebei eind 1699 vlak na elkaar overleden. Uit het weeshuisarchief is alleen een lijst met zoon Hendrik beschikbaar. De dochters waren toen tussen de veertien en twintig jaar oud en zijn wellicht als dienstmeisjes uitbesteed.

Weeshuisarchief, registers van opname kinderen, inv. nr 3389.

1 R [december] 1699 Op 't verfoeck van ... greijnwercker, Heer van de Gebuyrte genaemt ... in de Scheijstraat, ingekomen Hendrik out tien jaar, daer vader van is Willem Koster van Breemen, daer moeder van is Margrieta Hales, van ... beijden alhier overleden, en -.

Catharijntge Coster met Daniel Carlie	CC59	23-05-1699	1 ^e
Catharina Coster met Willem Gruijteringh	GG4	26-01-1715	2 ^e
Aaltje Koster en Abel Bisscham	EE161v	29-06-1709	
Hendrick Koster met Anna Coets	II142	05-05-1723	<i>onzeker</i>

KO 1699, Waals.

Jan Carlie (kind), weduwnaar van Catharina Braban, wonende in de Kruijsstraet, vergezelschap met Daniel Carlie, sijn vader mede aldaer, huwt met Catharijntge Coster, jongedochter van Leijden, wonende op de Korte Langegraft, vergezelschap met Margrieta Adams, haar moeder, mede aldaer.

KO 1709.

Abel Bisscham, wedr van Sara Teunis, [1 kind] woonende in de Kleijstraat, vergeselschap met Jan Carlie, sijn bekende wonende in de Narmstraat huwt met Aaltje Koster, jongedochter van Leijden, wonende in de Kleijstraat, vergeselschap met Catharina Koster, haar suster wonende in de Narmstraat.

KO 1715.

Willem Gruijteringh, droogschr. jongman van Leijden, woond inde Coppenhincksteeg, vergeselschap met Aelbert den Uijl sijn swager woond op de Heeregragt, huwt met Catharina Koster [4 kindren], weduwe van Jan Karlier, woond inde Kruijsstraet, vergeselschap met Aeltje Koster haer suster woond op de Langegragt ende Marie Carpentier haar snaer woond op de Doelegragt.

KO 1723. De enige Hendrik die mogelijk als zoon past is:

Hendrick Koster, backersknegt, jongeman van Leijden, woonende op de Uijtterstegragt, vergeselschap met Gerrit van der Koegh sijn bekende wonende op de Middelstegragt, huwt met Anna Coets, jongedochter van Leijden, woonende op de Uijtterstegragt, vergeselschap met Maria van Diest, haar moeder, woonende alfboven.

NH-doopgetuigen bij de kinderen van Abel Bisscham en Aaltje Koster zijn in:

1709 Pieter Caron en Catharina Schrijver.

Mogelijk is een onecht kind van Abel en Geertruijt Arents geboren in maart 1711.

Doopgetuigen 1711, 1713, 1715, 1717, 1719, 1722 n.v.t.

De onderstaande intrigerende kwestie betreft waarschijnlijk zoon Hendrik.

NH-kerkeraadsacta.

Den 30 Jan: 1728.

[Doorgehaald: Jan Koster en Judik Geerding] Hendrik Koster en Annetje Koets [marge: dese namen zijn verandert op ordre van de kerkenraad alfoof fe abufif gesteld waren. NB siet ook de acten van den 3 julij 1733 en den 24 julij 1733] sijne huisvrouw die weghens fluiterte heeft in gevangnisse geseten, ende daarover is uit de stad gebannen, versoekt attestatie voor sijn, ende

fijn huysvrouw. De E. vergad. weijgerd dit selve den man ende steld hem van deese tejd af aan onder cenfure ende verfoekt den predikant van het quartier te onderzoeken of de vrouwe in aller manieren fuiver is van de misdaad haares man ende hier van bescheijd te geeven aan de E: vergaderinghe, op dat dit oordeel alsdan naa bevind van saake.

Den 3 julij 1733.

Jan van der Steen, wonende op de Oude Vest, stond binnen, inbrengende een brief van Hendrik Koster en Annetie Koets sijne huysvrouw (zijnde hij verbannen uit de stad naar altoos van de magistraat wegens smokkeling als bakker en onder cenfure des wegen gesteld bij de *Conhrtorn* den 30 jan 1728). Verfoekende hij daar in, dat de kerkenraad hem beliefte te geeven van haar gedrag onder ons zedert haar litmaatschap tot den tijd van fijn misdaad toe, de predikant van het wijk is belast na te sien sijn lidmatsboek, of ook de vrouw gecenfureerd is, en dit niet blijkende sal de vrouw alf lidmaat attestatie geeven worden, maar de man mag worden uitgesteld.

Den 24 julij 1733.

Staat binnen Jan van der Steen, waar van in actie den 3 julij 1733 en maakt bekend, dat hij ter Amsterdam is geweest, en gesprooken heeft met den predikant Hollebeek welke uit naam van den Kerkenraad aldaar hem seijde dat hij bij onfen kerkeraad alleen foude overfoeken Hendrik Kofter, een getuigeniffe van fijn litmaatfchap onder ons tot den tijd toe van fijn banniffement, zullen de fij dan met hen handelen pro re nata. Dit verfoek is hem van den kerkenraad toegestaan, ende sal hem een geport getuigenis geeven worden van fijn litmaatschap, banniffement, en cenfure waar onder hij van ons gebragt is en nog is en blijkende dat de vrouwe niet gecenfureerd is, sal haar een ordinaris getuigeniffe geeven worden.

(Ra, ra, wat had hij op zijn kerfstok? Niet hierover in de criminele vonnisboeken aangetroffen.)

NH Attestaties.

Hendrik Koster, zie Annetje Coets. Hendrik Koster, nr. Den Haag 27-4-1732.

Annetje Coets, vr. v. Hendrik Koster nr. Amsterdam 31-7-1733.

Begraafboeken vanaf 1677.

- Twee kinderen in 1683 van een Willem Koster.
- 28/11-5/12-1699 Vrouwe van Willem Koster, Bolw.
- 12-19/12-1699 Willem Koster, Bolw.
- 13-20/3-1700 kind van Willem Koster, Bolw.
- 17-24/8-1726 Aaltje Koster, B.

Generatie 11 Del Tour

<i>Gegevens</i>	<i>Man</i>	<i>Vrouw</i>
Naam:	... del Tour	NN
Geboren:	ca 1605	ca 1605
Overleden:	... te Valenciennes?	... te Valenciennes?
Geloof:	Waals	Waals
Adressen:	Valenchijn	Valenchijn
Beroepen:		Huisvrouw
Vader:	... del Tour	NN
Moeder:	NN	NN
Huwelijk:	ca 1630 te Valenciennes?	

Kinderen

1. Angenieta doop ca 1635 te Valenchijn, overl. 14/21-05-1718 te Leiden
  2. Catharijna doop ca 1640 te Valenchijn, overl. na 1697 te Leiden?
  3. Jean doop ca 1642 te Valenchijn, overl. na 1694 te Leiden?
  4. Anne doop ca ... te Valenchijn?, overl. na 1700 te Leiden?
-

(Zie voor aansluiting generatie 10 Carlier.)

Omstreeks 1605 aanschouwen de ouders van Angenieta del Tour het levenslicht en zij huwen rond het jaar 1630. Vervolgens krijgen de verder onbekend gebleven man en vrouw minimaal vier kinderen in de stad Valenciennes in Noord-Frankrijk. Daarvan is Angenieta vast de oudste. De vier kinderen trekken samen, zonder hun ouders, maar met vrienden en kennissen naar het noorden en strijken in Leiden neer temidden van andere emigranten.

Als eerste trouwt Angenieta vermoedelijk in Valenciennes met Daniël Carlier rond 1655, gevolgd door Catharijna en Jean te Leiden. Ze verslijten met z'n drieën zes partners.

Angenieta del Tour met Daniel Carlier	ca 1655 te Valenciennes?		
Catharijna del Tour met Pierre Gerjupie [Jesupre]	R144v	05-01-1663	1 ^e
Cathalina de Tour met Phillippus Kobeth	Y261	27-09-1685	2 ^e
Catarijn del Tour met Jan de Rifjouw [Derveau]	BB81v	26-05-1695	3 ^e
Jan del Tour met Marij del Ne [Nef]	S247v	29-04-1667	1 ^e
Jan del Tour met Engeltie Harmens	BB46	05-02-1695	2 ^e

KO 1663, Waals.

Pierre Gerjupie [Jesupre], wolcammer, jongeman bij St. Aman, woonende in de Drije Houppelsteech, vergeselt met Pierre Lubre fijn neef op de Oude Varckemarckt, huwt met Catharijna del Tour, jongedr. van Valenchijn woont op de Varckemarckt vergeselschap met Jenne Hugo haer bekende inde Cruijstraet.

KO 1667, Waals. (Zie ook generatie 10 Gadron?)

Jean del Tour, greinwerker, jongeman van Valenchijn, woonende in de Cruisstraet, vergeselschap met Daniel Carlier zijn schoonbroeder aldaar, huwt met Marij del Ne, jongedochter van Leijden, wonende in de Claresteech, vergeselschap met Eleijn Martijn haar moeder aldaer.

KO 1685, Waals.

Phillippus Kobeth, kammer, jongman van Leijden huwt met Cathalina de Tour wede van Pieter du Pree wonende op de Achtergraft, vergeselschap met Angenietge de Tour haer fuster inde St Achtenstraet ende met Maria Delne haer schoenfuster inde Cathalijnesteeg.

KO 1695.

Jan del Tour, weduwnaar van Marija de Neeff, wonende in de Catalijnesteegh, vergeselschap met Daniel Carile, zijn zwager, mede aldaar, huwt met Engeltie Harmens, jongedochter van Amsterdam.

KO 1695.

Jan de Rifjouw [Derveau] weduwnaar van Jannetje de Pree, (kind), wonende in de Sionsteegh, vergeselschap met Gille du Toij, zijn bekende bij de Doelen, huwt met Catarijn del Tour, weduwe van Philip Loset (2 kinderen), wonende op de Agtergraft, vergeselschap met Angeniet del Tour, haar zuster in de Kruijsstraet, en met Sara le Frans, haar bekende op de Agtergraft.

Geen passend KO huwelijk van Anne del Tour. Cathalina del Tour KO O173 jongedochter uit omtrent Heijdelberch is waarschijnlijk niet van toepassing.

Daniël Carlier is drankverkoper van beroep, terwijl de andere mannen wolkammers en greinwerker zijn. Hun nageslacht is talrijk en ze zijn graag doopgetuige bij elkanders kroost. In 1674 verschijnen weer eens twee goede bekenden uit Frankrijk bij een kind van Jean del Tour, namelijk Nicolas Hardi en Marie Erbout (Harbou) ofwel de broer en schoonzus van mijn voorvader Jacques (zie generatie (10)/11 Hardy, familietak Stouten). De nieuwkomers in de stad hielden graag contact met vertrouwde mensen, dat blijkt, en de ontmoetingsplaats bij uitstek was natuurlijk de Waalse kerk.

Waalse doopgetuigen bij kinderen van Pierre de Pree en – [Catharijna del Tour?] zijn in:

1665 Jean Carlie, Daniel Baviere [geen huw.], Anne Carlie et Cateline Douie.

1667 n.v.t.

Waalse doopgetuigen bij kroost van Pierre Jesupre/Jesu Pre en Catherine del Tour zijn in:

1669 Jean del Tour, Jaques Selos, Agnes del Tour et Sanite Damas.

1671 n.v.t., 1675 n.v.t.

1673 Bastien Rousel et Magdelaine Carlie.

1678 Daniel Carlier et Louys le Long, Marie Carlier et Marie Bouchar.

1680 Pierre Roger, Jean du Forest, Judith Carlier, Susanne Carlier.

1683 Jean del Tour, Jean de la Croix, Marie del Nef et Jeanne Jesu Pre.

Pierre is de enige met die naam in het Waalse doopboek.

NH-doopgetuigen bij de kinderen van Jan del Tour en Marij del Nef zijn in:

1668 Daniel Karlie, Olivier Diekleirs, Susanna Delneef, Janne Valenkoer.

Waalse doopgetuigen bij de kinderen van Jan del Tour en Marij del Nef zijn in:

1670 n.v.t.

1674 Pierre Jesupie, Nicolas Hardy, Catherine del Tour, Marie Erbout.

1675 Daniel Carlie, Suzane Delneffe.

Jan is behalve greinwerker ook torenwachter en als zodanig in dienst van de stad. Het was gebruikelijk dat iemand een wedde kreeg op basis van zijn ervaring en gerelateerd aan wat een voorganger of collega verdiende. In 1666 stapte Jan naar het gerecht met het verzoek om aanpassing van zijn verdiensten. Hij heeft dan inmiddels vier jaar als torenwachter gewerkt en is van die baan afhankelijk geworden omdat zijn zichtsvermogen niet meer zo geschikt is voor greinwerk. Kennelijk kan hij wel goed ver zien. Typerend is dat hij in de zomer van 1665 geen werk heeft kunnen bemachtigen. Tijdelijke werkloosheid kwam eeuwenlang regelmatig voor. Aangezien het 's zomer langer licht is, waren de werkdagen langer dan in de winter en dus de verdiensten navenant beter. Geen werk hebben bracht een arbeider acuut in een benarde positie, omdat de gewone man eenvoudigweg te weinig verdiende om reserves op te bouwen. Het is bekend dat de stad regelmatig juist aan die mensen banen vergaf die wegens bijvoorbeeld een grote kinderschare of een bepaalde handicap het geld echt hard nodig hadden en dit niet op een andere manier konden verdienen. In feite was het een verkapte vorm van sociale zorg of liefdadigheid. Jan's verzoek wordt gehonoreerd en hij krijgt vervolgens een jaarwedde van f 300,00, wat neer komt op een weekloon van f 5,75. Het is een bedrag waar velen van rond moesten zien te komen.

De onderstaande stukjes, overgenomen uit *Het kopergeld van de Gouden Eeuw* lichten de toenmalige situatie toe.^{p)}

Pagina 14. In Leiden kostte een 12-ponds roggebrood (een standaardgezin at er drie per week) in 1600 8.3 stuivers, in 1610 7.2 stuivers en in 1620 6.4 stuivers.

Pagina 17. Omstreeks 1600 was 14 stuivers per dag een doorsnee arbeidersloon. Per jaar (inclusief seizoenverschillen) ongeveer f 200,--. Dit bedrag verdiende iemand als hij het hele jaar werk had, wat gewoonlijk niet het geval was. De minimumbehoefte rond 1600 was voor een volwassene circa 80 gulden en voor een kind circa 40 gulden. Alleen als naast de hoofdverdiener meer leden van een gezin (neven)inkomsten hadden, konden ze redelijk rondkomen in tijden van vrede en voldoende voedselaanvoer.

Pagina 64. Armoede onder Brabanders en Vlamingen was schrijnend rond 1580-1640. Zelfs mensen die vroeger huizen en landen hadden bezeten waren soms tot de bedelstaf gebracht, en aangewezen op aalmoezen. In overbevolkte steden als Leiden kwamen zij terecht in dure bekrompen huurwoningen, zonder veel uitzicht op een beter bestaan. Nog in 1643 bevond men dat onder de 5000 zielen van de Waalse gemeente in Leiden nauwelijks 1% gematigd rijk was. [Dit blijkt ook uit het feit dat de oudste generaties vaak nog wel een koophuis(je) bezitten, maar de recentere generaties niet meer.]

SA II, Gerechtsdagboek, inv.nr. 79, deel LL, folio 260.

Jan del Tour. [Volgens KO-huwelijken is er maar één Jan die greinwerker is.]

Aen den E. Achtb. Heeren die van den gerechte der stad Leijden.

Geeft reverentelick te kennen U: E: Achtb. onderdanige dienaer Jan del Tour hoe dat hij supplt den tijd van omtrent vier jaeren defe stad als toornwachter heeft bedient, hebbende hij supplt int eerfte jaer voor fijnen dienft genooten een wedde van ij C Lx tich guldens, t welck nae de expiratie van't voors. jaer op fijn supplts verfouck door U: E: Achtb. goede gunste geaugmenteert ende verhoogt es met vijftwintich guldens jaerlicx ende waerover hij supplt U: E: Achtb. alfnoch hertelick is bedanckende. Sulcx dat hij supplt nu omtrent drie jaeren heeft genooten een wedde van twee hondert [...] guldens jaerlicx. Dan gemerckt hij supplt van fijn hantwerck is een greijnwerker ende door swackheijt van fijn geficht t voors hant werck niet langer doen en kan, oock de geheele voorledene somer geen werck heeft connen become, ende derhalven buijten voors jaerlicke wedde van alle winsten is ontblootet. T welck hem supplt grootelick benauwt ende ten achteren stelt, dat wijders fijn fupplts voorfaet inden voors. dienst heeft genoten een wedde van iij C tachtich guldens jaerlicx. Soo is hij supplt te raiden gewoorden hem bij defen weder te keeren aen U: E: Achtb. biddende ende verfouckende feer ootmoedelick dat U: E: Achtb. fijn fupplts jaerlicke wedde foodanich believen te verhogen als U: E: Achtb. naer gewoonlicke goedertierentheijt goetvinden sullen. Dit doende, etc. In margina stont geapostileert: Die van de Gerechte der stad Leijden hebben bij defen des supplts foo ordinaris als extraordinaeris verandert in een ordinaris wedde en tfelve verhoogt tot op drie hondert guldens jaerlicx. Waer van dien volgende het eerfte vierendeel jaers om gekomen en verschenen fal fijn den xix mej van den jaere xvj C seffenfestich. Ten welcke eijnde tfelve deven conform op t blaffaert van den thefaurier ordinaris defen stede fall werden gedreffeert ende verhoogt. Actum den xi en maert van den jaere xvj C seffenfestich.

Mij jegenwoordich ende is geteijckent. G. v. Hoogheveen.

Als Jan in 1667 trouwt, geeft hij als beroep weer greinwerker op. Volgens de bonboeken bezit een Jan de Tour die greinwerker is vanaf 1660 enkele huizen in de Sint Aagtenstraat, maar aangezien er tegelijkertijd meerdere Jannen in Leiden rondlopen, is het niet zeker of deze huizen van zoon Jan zijn. Wel is duidelijk dat hij de eigenaar is van twee naast elkaar gelegen pandjes in de Sint Catharijneveststeeg. Daar runt hij vanaf 1690 een vaantje. Hij koopt ze in 1691 en 1693 maar in 1695 worden ze alweer per decreet verkocht. Hij heeft dan een schuld opgebouwd van circa f 635,00. Dit bedrag bestaat hoofdzakelijk uit twee hypotheke waarvan hij de eerste twee aflossingen met rente niet voldaan heeft en een obligatie. Verder heeft hij een turfleverancier en een glazenmaker (in dit geval waarschijnlijk iemand die ruiten heeft verkocht) niet betaald en wil de pachter van de zout- en zeepverponding graag spoedig geld zien. De opbrengst van de geveilde panden is helaas lang niet toereikend om alle schuldeisers tevreden te stellen. Jan is in februari

1695 als weduwnaar hertrouwd, dus zijn nieuwe vrouw zal vast niet erg gelukkig zijn geweest met deze situatie.

Herbergiers, SA 2266, 11-06-1690, folio 19v, Jan del Tour in de Catalijnesteegh, 3 gulden bier-verkopers (geen extra info).

Bonboek: Jan del Tour, greinwerker, koper 1656, verkocht bij willig decreet 1689.

(Er zijn meerdere mannen Jan del Tour, zoon Jan is waarschijnlijk in 1656 circa 14 jaar, maar volgens huwelijken wel de enige greinwerker. Deels niet van toepassing?)

Hoge Morsch folio 413 Steenstraat (niet gekeken), folio 377 St. Aegtenstraat (aankoop op 28-06-1666 voor f 367,00 gereed geld, verkoop op 10-05-1689 voor f 100,00 gereed geld bij willig decreet) en folio 378 St. Aagtenstraat (aankoop door "Jan de Tour, greijnwercker" op 26-6-1660 voor f 500,00 en verkoop op 14-04-1689 voor f 195,00 bij willig decreet).

Bonboek Zuid Rapenburg, folio 433v inde Ste Catarijnesteech.

- * 27-5-1691 Is bij Margereta Deamen wede van de heer Samuel Vliethoorn dochter ende mede erffgenaem van Margeret Losman vercoft aen Jan del Toer greijnwercker vrij om Cxij gl gereet gelt.
- * 25.4.1693 Is bij hem sp. belast met den fomme van iiii C gl fpruijgende ter fake van geleverde bieren te betaelen met paijen van xxv gl fjaars meije 1694 tj fonder intereft om Jacob Centen van Palesteyn brouwer.
- * Decreet. Nu Pr van Doormael als opt voorgaende, ende is bij hem mede belast met de Cl gl als opt voorgaende.

Bonboek Zuid Rapenburg, folio 433 weder inde Ste Catarijnesteech.

- * 14-07-1693 Is bij Anthony Chombaer ende Jaq Caret diakonen van de Waelfchen Armen vercoft aen Jan del Toer vrij om Cxl gl te betaelen met xx gl gereet ende xxv gl fjrs meije 1694 tje telkens met den intereft vant onbetaelde jegens 4 ½ ten hondert.
- * 11.6.1695 Is mettet volgende bij Andries van Roest bode met de roede als geauthorifeert fijnde vercoft aen Pieter van Doormael vrij om ij C Lxxv gl gereet gelt ende is bij willig decreet defer vierschare geleverd den 1.6.1695.

ORA, inv. nr. 58, Register van willige decreten, deel 19, folio 149.

Nr 82. Wij Mr Gerard Meerman ende Dr. Lucas Verhooft schepenen in Leijden, oirconden dat voor ons gekomen ende verfchenen is Adries van Roert Bode met de roede defer stadt als geauthorifeert fijnde tot het verkopen van de volgende huijfen van Jan del Tour.

Verklarende in dier qualite in 't openbaer, achtervolgende feeckere befchreve voorwaerden vercoft te hebben, ende dienvolgende als nu op te dragen bij defen, aen ende ten behouwe van Pieter van Doornmaal twee huijfen ende erven ftaende ende gelegen binnen defer stede nevens den andere aan de zijdzijde van Catalina veststeegh get. met no. 1 en 2. Belent, ftreckende ende voorts op foodanige conditien, als 't volgende vonniffe ende de voorwaerden daer van zijnde medebrengen ende innehouden, bij welke voorwaerden hij comparant beloofd hadde den kooper t voorfz. sijn gekofte te leveren bij willigh decreet van de vierfchare defer stede, foo hadde hij comparant (naer voorgaende confent, omme daer toe te geraecken) in de felve faecke doen handelen, in voegen als volghet:

Groot-Dingboeck – fol. – [zie de tekst hierna]

Gefien bij schepenen der stadt Leijden, de uitroepinge, marcktdaegfe ende kerck-geboden, dewelcke op 't vervolgh van Leonard van Overmeer gemt. van Andries van Roes bode met de roede defer stadt als geauthorifeerd sijnde tot het verkopen van volgende huijfen van Jan del Tour. Impetrant van Willigh Decreet, gedaen zijn bij Andries van Roest ende Abraham Verbeeck bodens mette roede defer stede op saturdayden den 7^e, 14^e ende 21^e meij 1695 van t Raedhuijs defer stede, smergens naer voorgaende klokkegeflagh van thien uyren ende op sonnendagen den 8^e, 15^e ende 22^e meije ao voorfeijdt in de Pieterskercke defer stede smergens naer de predicatie van negen uyren, bij de welcke fij hadden doen roepen ende verdagen allen den genen die eenigh recht, toe of aenfeggen (verder als hier naer wert gementioneert) vermeijnen te hebben, op twee huijfen ende erven, staende ende gelegen binnen defer stede nevens den anderen, aande

zuijdzijde van de Catalinaveststeech geth. met no. 1 en 2 belend aan d'eenen zijde een poort ende aan de andere zijde mede een poort.

[Verkoop aan Pieter van Doornmaal vrij en zonder belastingen, aanvaarding per 23 april 1695 voor de som van 275 gulden, volgens standaard verkoopvoorwaarden.]

Actum den 1^e junij 1695.

ORA, Schuldboek, inv. nr 50, deel X, folio 255.

Jan del Tour, geauth. Andries van Roest bode den 12^e april 1695.

De Diaconie van de Walfche armen comen volgens fchultbrieff in dato den 14 ^e julij 1693 specialijk op fboedels huijs in de Cathalijnen veststeeg naest aent Rapenburg gevestight een cape van Interest @.	140-0-
Lijsbet Witvelt wede van Jan van Leijden comt volgens obligatie onder de hant in dato den 14 maert 1693 een cape van	30-0-
Jacob Centen van Palensteijn comt volgens fchultbrieff in dato den 25 ^e april 1693 special op f boedels huijs inde Cathalijnen veststeeg naest aen Vest gevestight een cape van	400-0-
Jacob Joosten van Vliet comt over geleverde turff	32-0-
Pieter Rijcke glasemaker comt over gedane reparatie	27-14-
Jfacq Waldenier comt over zout en zeep d'a ^{is} 94 en 95	7-18-4

Zijn zus Catharina verslijt bij elkaar drie mannen. Samen met haar eerste man Pierre du Pre (ook wel Jesu Pre genaamd) krijgt zij negen kinderen. Daarvan zijn er in 1685 nog slechts twee over. Financieel gezien heeft zij het aanvankelijk wat beter dan haar broer. In 1684 koopt Pierre niet lang voor zijn dood het Jerusalemshuis van de Meesters van het Hofje van Jerusalem gelegen bij de vijfde Binnenvestgracht.

Het Jerusalemshof is in 1467 door Wouter coman Ijsbrantszoon gesticht, die in 1462 terugkwam van een bedevaart naar de gelijknamige heilige stad. Als rijk lakenkoopman besloot hij om een deel van zijn nalatenschap voor de minderbedeelden aan te wenden door dertien één-kamerhuisjes met een kapelletje voor arme mensen te bouwen. Boven de toegangspoort was een kruisvaarderskruis aangebracht. Het beheer lag in handen van het Jerusalembroederschap, een vriendenkring van deftige Leidenaren die allemaal minimaal één keer een reis naar het Heilige Land hadden gemaakt.

Wanneer Pierre du Pre overleden is en Catharina in september 1685 hertrouwt met vrijgezel Phillippus Kobeth (die vermoedelijk een stuk jonger is dan zij), wordt het huis voor de weeskamer beschreven als erfdeel van de kinderen. Van hun vaders nalatenschap wordt f 200,00 opzij gelegd als toekomstige uitkering.

Bonboek Zuid-Rapenburg 276v.

- * Kopregel: Jerufalemshuijs, Aende Vest nevens de Blaeuwe steech.
- * Is bij de Mr van Jerufalem vercoft aen Pieter du Pre vrij om iij C xxxij gl te betaelen met Lxxx gl gereet ende xl gl fjaers meije 1685 tje telckens metten intereft van tonbetaelde jegens vier ten hondert. 28-5-1684. Gr. Bw. R 42.
- * Is bij Catarina del Tour sp. verbonden voor t bewijs brengen ende uijtvetten van hare twee weefkinderen die zij gewonnen heeft bij Pieter du Pree haer overleden man. 31.10.1685.
- * Is bij Pieter van Tielt Prs. nots als geauthorifeert fijnde vercoft aen Jaecq du Pon wieldraijer vrij om ij C xliij gl te betalen met lxxx gl gereet ende xl gl fjaers meije 1699 t je telckens met den interft van t onbet. jegens 4 ½ ten hondert ende is bij willig decreet defer vierfchare geleverd den 26.2.1698.

Weeskamer voogdijboek J228v.

Jan del Toer ende Daniel Corde beijde greijnwerkers ende oomen fijn voogden gefelt over – 2 – naegelaten weefkinderen van za: Pieter de Pree, gewonnen bij Catharina del Toer. Comparerende hebben de voogdije aengenoomen ende eedt gedaen aen van de Velde en Kerchem op den 26^{en} Octob. 1685.

Weeskamer Grote Bewijzen Rx folio 42.

Pieter de Pree

Wij weefmeesteren der stadt Leijden hier ondergeteekent, doen kondt eenen yegelijcken dient behoort, dat voor ons in onse vergaderinge ter weefkamere binnen de felve stede gekomen ende verfchenen zijn Catharina del Tour, woonende binnen der stadt op den Doelachtergraft moeder over Andries oudt 11 en Maria oud 7 jaren ofte ijder daer omtrent hare weefkinderen die fij gewonnen heeft bij Pieter du Pree haer za. man in defen ten eenre. Item Jan del Tour oom ende Daniel Carlje *van Tetrode* oom in den name ende als geftelde vooghden over de voorfz. Weefkinderen ter andere zijde. Ende bekende by defen met onsen advijfe, confent ende goedduncken, als oppervooghden over allen onmondigen ende anderen toeficht behoevende, metten anderen in allen minne ende vruntfchappe verdragen, ende over een gekomen te zijn, aengaende 't bewijs van de voorfz. weefkinderen zal. vaders naergelaten erffeniffe, alles ten aenfien van den ftaat ende gelegentheid des boedels den voogden foo fij verklaerden genoegfaem bekend in voegen als volght. Te weten, dat de moeder voornoemt, in voldoeninge, gelijk vooren, ten behoeve van de voorfz. weefkinderen fal opleggen ende betalen een somme van twee hondert gl te xl grooten 't ftuck ende dat foo haeft ende wanneer defelve weefkinderen gekomen fullen zijn ten volkomen ouderdomme van vijf ende twintich jaren, huwelijcken ftaate, ofte tot lichtinge van goederen fullen wesen geadmitteert. Hier en boven foo beloofde de moeder voornoemt haer voorfz. Weefkinderen te onderhouden in eten, drincken, kleedinge ende reedinge, bejide van linnen ende wollen, fchoens ende schoolgangh, voorts benefens goede Godfalige tucht ende leeringe van een goet ambacht ofte handwerck naer der voorfz. weefkinderen vernuft ende begrip, aen de felve oock havenis ende gemack te doen, foo wel in fieckte, als mede in gefontheyt, gelijk een Godvreefende moeder voor den Almogenden fchuldigh ende verplicht is te doen, fonder dat fij haer felven middelretijdt van 't voorfz. onderhoudt bij eenige middelen fal mogen ontlafden, alwaer 't fchoon dat fij daer vooren dadelijck ofte te eenigen tijde feeckere somme van penningen wilde opbrengen, komende de voorfz. weefkinderen ten volcomen ouderdomme van vijf en twintigh jaaren, huwelijckenftaate, ofte tot lichtinge van goederen alfvooren soo beloofde de moeder voornoemt haer voorfz. weefkinderen eerlijcken, doch naer uyteijfchen hares ftaats als dan van haer uyt te fetten, hier onder ende tot verfeeckertheit van alle 't geen voorfz ftaat, foo was de moeder voornoemt die aenftonts naer't paffieren defer benevens de ... voogden tot voogdeffe over haer voornde kinderen gefelt, verbindende alf fij doet bij defen. Eerst fpecialijcken een huijs ende erve staende ende gelegen binnen de voorf. stadt op de Binnenvestgraft omtrent de Blauwe steeg, belent aen d'een fijde het huijs geteijckent no. 2 ende aen d'ander fijde de Jachten poort, ftreckende tot achter aen defelve poorte. Wijders haer persoon ende generalijck alle hare goederen gene uijtgefondert. Voorts heeft Willem van Deijl koufverkooper die huijden mede voor onse weefmren gecompareert is fich felven voor de moeder voornt. tot voldoeninge van foodanighe hondert ende twintigh gls als fij aengenomen heeft binnen den tijd van drie maenden naer dato defer in minderinge van cooppen. dit ter faecke van 't voorf. huijs te betalen staen te fullen opbrengen en aen de houders van cuftingb. van defelve cooppen. te voldoen, gefelt borge ende mede principale fchuldener onder exprefse renunciatie van de benefiten ordinis etc excussionis. De krachten vandien hem onderricht verbindende ten dien eijden fijn perfoon ende generalijck alle fijne goederen, haer voornde. indemneren onder verbant alfvooren ter faecke van voorf. borchtchte ten ende met defen bewijfe ende verfeeckeringe de vooghden voornoemt hen in den name van de voorf. weefkinderen volkomentlijck vergenoegende, foo tranfporteerden ende cedeerden fij derhalve bij defen ten behoeve van de moeder voorfeijt alle de voorf. weefkinderen gerechtigheden de felve enighfints competerende tot den boedel ende goederen bij de vader voornoemt, metter dootd ontruijmt ende achtergelaten. Des foo beloofde de moeder voornoemt te fullen betalen alle de fchulden ende laften bekend ende onbekent, waer mede den voorfz. boedel in eeniger maniere foude mogen zijn befwaert, ende fulcks haer voorfz. weefkinderen daer van te indemneren. In oironden defen bij ons, met onse onderteijckeninge ende 't zegel van de weefkamer bevefticht huijden den xxxj octob xvj C vijffentachtigh.

Marge: 't ij e Reg. fol. ijC Lxxvj vso.

Misschien is Catharina hertrouwd met een collega van haar eerste man, maar hij kan ook een knecht zijn geweest. In elk geval kwam het vaker voor dat een jongere man met een oudere weduwe trouwde om het bedrijf van haar overleden man voort te kunnen zetten. Ze krijgen geen kinderen meer, wat niet zo verwonderlijk is, want Catharina is in 1685 een jaar of 45 oud. In mei

1695 hertrouwt zij nogmaals als weduwe met Jan Derveau, een drievoudig weduwnaar van pas ongeveer veertig jaar oud.

Vier jaar later moet ook het Jerusalemshuis er wegens schulden aan geloven; het wordt namelijk verplicht verkocht. De meesters van het hofje zijn overigens zeer coulant geweest, want Catharina had jaarlijks f 60,00 op de hypotheek moeten aflossen en dat heeft ze in dertien jaar tijd slechts tweemaal gedaan!

Misschien heeft haar echtgenoot in 1710 nog een poging gedaan om van een huisbaas af te komen. In dat jaar koopt een Jan Dervoo een huis in een poort uitkomende op de St. Catharineveststeeg. Maar in 1725 heeft hij dat "geabandonneerd", wederom omdat hij zijn schuldeisers niet tevreden kan houden.

Jean Derveau trouwt in 1670 als wolkammer, jongeman van Tourconje met Anna le Pluck. Hij hertrouwt in 1672 als weduwnaar met Hester Poelet, in 1680 met Jenne du Pre, jongedochter van bij Rijssel en tot slot in 1695 met Catharina del Tour.

Schuldboek deel Y, folio 203v.

Jan Derveau vercofte hujs op de Binnevestgraft bij de Blauwesteeg.

Geauthoriseert. Pieter van Tielt d'jonge nots. den 20.1.1698.

De regenten van 't Hofgen van Jerufalem comen volgens custingb. in dato den 20e mej 1684 per reste capitaal 232--.

Intr. à 4 p^{cto} tfedert 1e mej 95.

ORA, inv. nr 58, willige decreten, deel 19, folio 245.

Nr. 23. Wij Mrs Johan van Cingelshoek ende Johan van Affendelft, schepenen in Leijden, oircon-
den dat voor ons gekomen ende verfchenen is Pieter van Tielt Pieterszn notaris als geauthori-
feerd sijnde tot het verkopen van 't hujs van Jan Derveau in huijwelijk hebbende de wedu ende
boedelhoudster van Pieter du Pree, verklarende in dier qualite in 't openbaer, achtervolgende
feeckere befchreve voorwaerden verkoft te hebben, ende dienvolgende als nu op te dragen bij
defen, aen ende ten behouve van Jaacq du Pon, meester wieldraijer een huijf ende erve staende
ende gelegen binnen defer stede op de Binnevestgraft bij de Blaauwe steegh, omtrent de quakel
...

[Afroeping in februari 1698.] ... Een hujs ende erve staende en gelegen binnen defer stede op de
Binnevestgraft bij de Blaauwe steeg omtrent de quakel, belend aan de eene sijde, van ouds de
regenten van't Hoffge van Jerusalem ende aan de andere sijde en achter aan de regenten van
Joosten-Poort. [Aanvaarding 15 februari 1698, verkoopsom 243 gulden.]

Actum den 26 februarij 1698.

(Geen waarbrief gevonden.)

Bonboek Zuid-Rapenburg, folio 424, St. Catharinaveststeeg in een poort.

* 21-10-1710 Is verkoft [Abraham Turelaer] aen Jan Dervoo vrij om xij gl gereet gelt.

* 29-9-1725 Is bij Enuft Willem Schrader als bij de Ed: groot achtb. heeren die van gerechte
deser stad geauthoriseert sijnde verk. aen Jacobus Kattel vrij om j gl gereet gelt.

(Dit pand wordt binnen een half jaar voor f 370,00 verkocht.)

Schuldboek DD folio 118.

Jan Dervaux, geabande. huis inde Catharineveststeeg.

Op den 4 maart 1724 is dit huis op den Burg publicq geveilt en affgeslagen, dog geen geld mogen
gelden hier voor Memorie.

Begraafboeken Del Tour 1675-1730.

- 17-24/10-1699 Jan tel Tour, Bolw.
- 7-14/5-1712 Jan de Tour, B.
- 14-21/5-1718 Angenietje del Tour, B.

Overige gegevens

De familie Bulté (zie generatie 10 Carlier) komt ook uit Valenchijn, getuigen bij de familie Du Tour zijn waarschijnlijk vrienden.

Mogelijke verwanten (neven?):

- Daniel de la Tour, [van bij Rijssel], greinwerker, woont in de Kruijsstraat, weduwnaar van Elisabeth Straten, huwt KO S 205, 08-10-1666 met Cathalijna de la Heije.
- Pouls del Tour, [van bij Rijssel] greinreder, Cruijsstraet, weduwnaar van Tonette de Lanoy huwt Marij Robert volgens KO P215v, 25-01-1656.

Dit zijn broers van elkaar en zij hebben volgens weeskamerregelingen geen contact met mijn familie. Als poorters komen Daniel, Paul en Jan in 1654/1656 voor op folio 153, 154, 136, w.s. geen direct verband.

Generatie 10 Conterse

<i>Gegevens</i>	<i>Man</i>	<i>Vrouw</i>
Naam:	Juriaen Conterse	Annetge Wiltstaeck
Geboren:	ca 1642 te Dansik (Gdansk, Polen)	ca 1643 te Halteren (Duitsland)
Overleden:	voor nov. 1692	tussen aug. 1674-april 1678
Geloof:	Luthers	Luthers
Adressen:	Hoogewoerd (1667), Kamp (1678), Nieuwe Camp (1679)	Aen de Hogelantscheckerck (1667) Uijterstegraft (1668)
Beroepen:	Lakenbereider (1667), droog- scheerder (1678)	Huisvrouw
Vader:	Jan Conterse	... Wiltstaeck
Moeder:	NN	NN
Huwelijk:	25-08-1667 ondertrouw te Leiden	

Kinderen

1. Engelbert? doop 21-05-1666 te Leiden, overl. (w.s. n.v.t.)
2. Geertruijt doop 08-07-1668 te Leiden, overl. voor maart 1678
3. Maria doop 07-07-1671 te Leiden, overl. 24-04/02/05-1705 te Leiden
4. Anneke doop 05-09-1674 te Leiden, overl. na maart 1678

Kinderen van Juriaen Conterse en Annetge Brock

1. Anneke doop 25-12-1680 te Leiden, overl. voor nov. 1692
2. Johannes doop 15-03-1687 te Leiden, overl. na 1717 te Leiden?

Kinderen van Philipus Agelaar en – [Neeltje Hendricx?].

1. Catharina doop ca 1665 te Dordrecht, overl. na 1687 te Leiden?
2. Elisabeth doop ca 1667 te Dordrecht, overl. na 1719 te Leiden?
3. Maria doop ca 1672 te Dordrecht, overl. na 1701

Kinderen van Hans Wilm Hartman en – [Annetgen Broeck]

1. Catrina doop 16-12-1674 te Leiden, overl. voor 1680?
  2. Johannes doop 28-12-1675 te Leiden, overl. voor 1680?
  3. Theodorus doop 02-02-1677 te Leiden, overl. voor 1680?
  4. Maria doop 23-07-1678 te Leiden, overl. voor 1680?
-

Maria Conterse (een verbastering van de patroniem Gunter) is dochter van een man die in het noord-oosten van Europa is geboren. Haar vader Juriaen Conterse kwam rond 1642 in het huidige Gdansk (Polen) ter wereld. Zonder familie, maar met diverse leden van dezelfde gezindte belandt hij in Leiden. Hier leert hij in twee jaar tijd het vak van lakenbereiden en in maart 1667 krijgt hij zijn getuigschrift uitgereikt.

Getuignisboek Y180.

De onderges. heeren schepenen der stadt Leijden verclaeren dat haer is gebleecken bij attestatie van deecken ende hooftmannen van't laeckenbereijdersgelde binnen defe stadt, dat op den xxvj en maert 1667 voor de voorne deecken ende hooftmannen is gecompereert Jean de Rivie mr laeckenbereijder alhier, dewelcke verclaerde dat Juriaen Koutert, fijn twee jaren als leerknecht bij hem heeft voldaeen. Soo hebben wij schepenen voornt van't geene voorf staet door onfe griffier wel willen verlenen behoorlijcke acte in forma aende voorne Koutert, omme hem daer mede te dienen daar't behoort. Actum den xxix en maert 1667.

In de zomer van hetzelfde jaar trouwt hij met een Duits meisje, genaamd Annetge Wiltstaeck. Vermoedelijk is zij vanuit Halteren met broer (?) Barent in de sleutelstad aangekomen. Hij en zijn vrouw verschijnen echter geen enkele maal als getuigen bij de kinderen van Juriaen en Annetge.

KO T6, 25-08-1667.

Juriaen Conter, lakenbereider, jongeman van Dansick, wonende op de Hoogewoerd, vergeselschap met Govert Claeszn. zijn bekende aldaer, huwt met Annetge Wiltstaeck, jongedochter van Halteren [gelegen aan de rivier de Lippe] wonende aen de Hogelantschekerck, vergeselschap met Willempge Maertens, haar bekende aldaer.

Lutherse dopen, kinderen van de twee Jurianen (zie overige gegevens) en NN

- 21-05-1666 Engelbert, getuigen Marten Wagenknecht, Wilm Geertsen, Margreta Huborgs. (w.s. n.v.t.)
- 07-07-1671 Maria, (pa: Jurgen Conter), getuigen Jurgen Wilckers en Elisebeth Harders.
- 05-09-1674 Anneke, getuigen Frans van der Heijde en Lisebeth Kettelers.

Lutherse dopen, kind van Juriaen en Anneke Wiltstaecks

- 08-07-1668 Geertruijt, getuigen Sigismundus Straets en Anneken Reusenkoch.

Annetge wordt niet oud en overlijdt tussen 1674 en 1678. Twee vrienden van Juriaen worden als voogden aangewezen over Maria en Annetge, de twee overgebleven kinderen en een dag later hertrouwt Juriaen, die nu als droogscheerder werkt met Geertruijt Rijcke die eveneens uit Duitsland komt.

Weeskamer voogdijboek J7.

Jan Hoevenaer, winkelier ende Lucas Jans Weijlandt, coorndrager beijde gebeede vrunden, zijn voogden gestelt over Maria oudt 7 ende Annetje oudt 4 jaaren off elck daer omtrent, naergelate weefkinderen van za: Annetgen Wiltstaecx, gewonnen bij Jurriaen Couter, droogfcheerder. Compareerende hebben de voogdije aengenoomen ende eedt gedaen aen weefmeeseren ende ten dage alfooren. [13-04-1678]

KO X17v, 14-04-1678.

Jeuriaen Konter, weduwnaer van Annetgen Wiltstaecx, wonende in de Kamp, vergeselschap met Jan Hovenaer, zijn bekende op de Uijtterstegraft, huwt met Geertruijt Rijcke, jongedochter van Essen [Duitsland], wonende in de Camp, vergeselschap met Susanna de Coene, haer bekende mede aldaer.

Het is een kortstondig verbond. Vermoedelijk sterft Geertruijt in de kraam zonder een levend kindje na te laten en anderhalf jaar na de vorige plechtigheid staat Juriaen wederom voor het altaar. Ditmaal brengt hij de jonge weduwe Annetge Brock mee. Zij trouwde eerder in 1674 met Hans Wilm Hartman (ongetwijfeld ook een oosterling) met wie zij vier kinderen in de Lutherse kerk ten doop hield. Van dit kroost is echter niets meer vernomen; waarschijnlijk zijn de vier kort na elkaar geboren spruiten zeer jong gestorven. Juriaen en zijn tweede Annetge krijgen nog een dochter en een zoon. De familie van zijn vorige vrouw fungeert als doopgetuige, dus hield hij nog contact met deze mensen.

KO W68, 06-04-1674.

Hans Willem Hartman, lakenwerker, jongeman uit Berchslant, wonende op het Nieuwe Levendael, vergeselschap met Jacobus Meij zijn bekende aldaer, huwt met Annetgen Broeck, jongedochter van Leijden, wonende op het Nieuwe Levendael, vergeselschap met Maertge Jans haar moeder op de Orangiegraft.

KO X105, 08-09-1679.

Jeurriaen Conter, weduwnaer van Geertruijd Rijcke, wonende in de Nieuwe Camp, vergeselschap met Jan Brock, zijn bekende, wonende op de Langegraft, huwt met Annetge Brock, weduwe van Hans Willem Hartman, wonende op de Oude Heeregraft, vergeselschap met Marya Jans, haar

moeder in de Vogelsteegh en Annetge Abrahams Demusier, haar schoonzuster, wonende op het Nieuwe Levendael.

Lutherse dopen, kinderen van Hans Wilm Hartman en – [Annetgen Broeck]

- 16-12-1674 Catrina, getuigen Hans Dirick Cramer, Petrus Hartman, Catrina Hartmans, Lisebeth Mantels.
- 28-12-1675 Johannes, getuigen Johannes Hartman, Wilhelmus Mantels, Trientje Blom.
- 02-02-1677 Theodorus, getuigen Peter Heesbert, Maria Conraedts, Magdeltje Tonjes.
- 23-07-1678 Maria, getuigen Hans Dirick Kramer, Maria Conraedts, Niclaes Koler.

Bij de weeskamer rond 08-09-1679 geen voogdijregeling op Conterse of Hartman aangetroffen. Waarschijnlijk leven de kinderen Hartman dan niet meer (geen passende huwelijken gezien) en voor de kinderen van Jurriaen was bij zijn tweede huwelijk al een regeling getroffen.

Lutherse dopen, kinderen van de twee Jurianen (zie overige gegevens) en NN

- 25-12-1680 Anneke, getuigen Rutth van de Linde, Geerdruijt Rijcken, Maria Coenraets.
- 15-03-1687 Johannes, getuigen Dirick Martensen, Christian Claddier, Christina Rijcke.

KO W174, 06-09-1675 is het huwelijk van Hans Dirck Kramer, laeckenwercker uit Keulen met Maria Koenraets uit Eupen. In 1676 is o.a. Annetje Brock Luthers doopgetuige bij de doop van hun kind in huis en in 1678 Hans Willem Hardtman Dit zijn w.s. vrienden.

Als Lutherse doopgetuigen komen voor bij de familie Rijke in 1668 Jurgen Wilckens en Grietje Harders; dit zijn w.s. kennissen van Geertruijt Rijke's familie. Bij Juriaen Wilckens komen o.a. Lutherse doopgetuigen Hans Jurgen Snaphaen en andere bekende familie-, doch niet persoonsnamen voor. Alle doopgetuigen bij Conterse en Hartman zijn hoofdzakelijk vrienden.

Nu is het Juriaen die komt te overlijden. Hij is geschat een jaar of vijftig oud geworden. Zijn weduwe besluit voor de derde maal te huwen en deze keer is Philipus Agelaar de gelukkige in 1692. Aangezien de bruid en bruidegom beiden al op gevorderde leeftijd zijn, kunnen een schoonzoon en stiefdochter als getuigen optreden. Voor de jongere kinderen wordt nog een voogdijregeling getroffen.

Weeskamer voogdijboek K117.

2 Daniel Sijmiot droogscheerder broeder ende Floris van den Heller, laeckenwercker gebeede vrunt fijn voogden gestelt over Maria 20 iaeren ofte daeromtrent naergelaete weefkind van za: Neeltie Henderick gewonnen bij Philippus Agelaer. Compareerde hebben voogdije aengenomen ende eet gedaen aen weesmeeseren op den 7 octob. 1692. Den voorf. boedel is ten felven dage bij weefmeesteren gerepudieert.

3 Dirik Moijaert? droogscheerder ende Chriftiaen Claeije meede droogscheerder bejide gebeede vrunden fijn voogden gefelt over Johannes 8 iaeren ofte daer omtrent naergelaete weefkind van za: Jurriaen Jans gewonnen bij Annetie Broeck. Compareerde hebben de voogdije aengenomen ende eet gedaen aen weefmeesteren op den 7 october 1692. Den voorf. boedel is ten felve dage bij weefmnrn gerepudieert.

Lutherse dopen, kinderen van een Philipus Agelaar en – [Neeltje Hendricx?]; toepasbaar?

- 14-11-1655 Johannes, getuigen Christoffel Roggeman, Herman Gerritsen van den Berg en Geerdruijt Dercksen.
- 22-10-1656 Johannes, get. Christoffel Roggeman, Jacob Hoogreve en Cathrina Ike.
- 22-04-1658 Cathrina, getuigen Frans Ispul, Janneke de Bruijn en Helena Maes.

Geen andere dopen gevonden bij andere religies en geen latere dopen Agelaar in de Lutherse kerk.

RI-register G98, 04 of 11-10-1692.

Philippus Agelaar, weduwnaar van Neeltge Hendrixs, wonende op de Langegraft, vergeselschapt met Daniel Simeot sijn schoonsoon in de Galgstraet [KO AA109], huwt met Annetge Brock, weduwe van Jurriaen Jansz: wonende op de Langegraft, vergeselschapt met Marijtje Jans, haer

moeder in 't Hoffje van Broekhoven en Marijtje Couters haer schoondochter [stiefdochter] op de Langegraft, getrouwd 01-11-1692.

De jongste van het samenraapsel is acht jaar oud, terwijl de oudste van de Agelaartjes reeds vijf jaar eerder trouwde. Ook Marijtge Conterse, dochter uit het eerste huwelijk van Jurriaen, die nu zowel een stiefmoeder als een -vader heeft, trouwt het jaar daarop. Haar halfbroer Johannes Conterse verlaat in 1706 als laatste het huis. Hij is degene die zijn in 1703 verworven vergunning om brandewijn te mogen verkopen aan Thomas Poit overdoet. De leden van deze families werken hoofdzakelijk in de lakenindustrie en bezoeken de Lutherse kerk, evenals hun vele uit Duitsland afkomstige vrienden en kennissen.

Marijtje Conterse en Dirk Tiry	15-08-1693	AA243v
Johannes Konterse en Marijtje Oorson	02-04-1706	DD198

KO 1693.

Dirk Tiry, lakenwr., jongeman van Leijden, wonende op de Langegraft, vergezelschap met Josua Tiry, zijn broeder, mede aldaer, huwt met Marijtje Conterse, jongedochter van Leijden, wonende op de Langegraft, vergezelschap met Annetge Agelaers, haer moeder wonende mede aldaer.

KO 1706.

Johannes Konterse, jongeman van Leijden, lakenwerker, wonende op de Langegraft aan den hoek van de Speksteegh, vergeselschap met Abraham Broock, zijn oom, wonende op de Molesteegh bij de Vlieth, huwt met Marijtje Oorson, jongedochter van Leijden.

Catharina Agelaer met Frederick Lanoij	02-07-1687	Z108v	
Lijsbeth Agelaer en Daniel Simioth	10-11-1691	AA109	1 ^e
Elisabeth Hagelaar huwt met Jan Poth	26-01-1720	HH124	2 ^e
Maria Hagelaar met Balten Koning	18-08-1702	CC287v	

Geen passend huwelijk zoon Jan Agelaar gevonden.

KO 1687.

Frederick Lanoij, blockmaker, jongeman van Leijden huwt met Catharina Agelaer, jongedochter van Dordrecht, wonende op de Oude Beestemarckt vergeselschap met Neeltje Hendricx haer moeder mede aldaer.

KO 1691.

Daniel Simioth, droogscheerder, jongman van Leijden, huwt met Lijsbeth Agelaer, jongedochter van Dordrecht, wonende in de Jan Voffensteech vergeselschap met Maria *Beeunnith* haer bekende in de Kleijstraet.

KO 1702.

Balten Koningh, droogscheerder, jongman van Amsterdam, vergeselschap met Daniel Simiot, zijn goede bekende wonende mede op de Langegraft, huwt met Maria Hagelaar, jongedochter van Dordrecht, wonende op de Langegraft, vergeselschap met Annetje Brock, haar schoonmoeder wonende als vooren.

KO 1720.

Jan Poth, wedr. van Susanna Pura (4 kinderen), woond in de Cleijstraet, huwt met Elisabeth Hagelaar, wede van Daniel Simeot, woonende op de Marendorpsagtergragt, vergeselschap met Catharina Jans haar snaer woond op de Waartgragt ende Anna Maria Harders haar bekende woond in de Kijfhoek.

KO HH262, augustus 1721, v.t.? *Zie begraafgegevens.*

Dit betreft het huwelijk van Pieter Feijs met Catarina Agelaar, weduwe van Carel Decker [tweede man?] wonende in de Cleijstraet en vergezeld met Elisabeth Agelaar haar zuster, aldaer.

NH-doopgetuigen bij kinderen van Frederik Lanoij en Catharina Philips [Agelaar] zijn in 1688 n.v.t. Geen Waalse dopen. Geen kinderen Baltens de Koning in NH/Luthers doopboek.

NH-doopgetuigen bij de kinderen van Daniel Sijmnot en Lijsbeth Agelaar zijn in: 1692 januari en december, 1695, 1696, 1697 n.v.t.

Lutherse doopgetuigen bij de kinderen van Johannes Konterse en Marijtje Oorsom zijn in:
1706 (dec.) Jacobus Reli en Annetje Brok.
1708, 1709 n.v.t., 1715 -
1711 (doop in huis) Annetje Brok.
1712 Hendrik Wiggers, Annetje Brok.
1716 Anna Brok.
In dezelfde periode worden er geen andere kinderen Konterse Luthers gedoopt.

SA II, inv. nr 2264, folio 51, vervolg op folio 25v t/m 38v, nieuwe akten, toelichting:
"Dese naevolgende brandewijnvercoopers hebben acten bekoomen als volght."... Toestemming tot "het vercoopen van brandewijn met vaetgens in te slaen, mits voorhangende een tinne halffpint". De vergunninghouders mochten geen bier, wijn of andere dranken schenken of verkopen op straffe van de intrekking van de acte. Ook mochten ze geen koele wijn inslaan ten eigen behoeve zonder schriftelijke toestemming van burgemeesters. Zij dienden zich te houden aan de gildebrieff en de ordonnantie op het verkopen van brandewijn.
Folio 51, 29 dito [augustus 1703] Johannes Conter op de hoek van de Varkesteeg loco [op de plaats van] Jurrien Janfz.
Marge: Op desselfs overgifte geroijt ende een nieuwe inde plaats gegeven op den 4 april 1718.

SA II, inv. nr 2264, folio 65.
4 april 1718. Thomas Poit in de Camp. Loco Johannes Conter 5:0:-.

Mede door de verbastering van de familienaam is het moeilijk om aan te geven wanneer deze mensen gestorven zijn. Zij worden nog weleens verwisseld met de Zuid-Nederlandse familie Conterse. Derhalve volgen hier nog wat vermeldingen die mogelijk op de gezinsleden betrekking hebben.

Begraafboek Conterse/Wiltstaeck tussen 1665-1705 niets; Conterse/Gunters van 1705 tot 1774 gekeken.

- 25/4-2/5-1705 Maria Conteresz., Bolw.
- 12/1708-01/1709 kind van Johannes Conters, Bolw.
- 10-17/10-1716 Jan Contersi.
- 26/4-3/5-1727 Jannetje Kontters, wede, B.
- Trijntje Floris, weduwe van Jan Conterse, BW, 21/28-10-1747? (n.v.t.?)

Overige gegevens

De ouders van Maria Conterse zijn één van de twee Jurianen Conter in het Lutherse doopboek en hoogstwaarschijnlijk Annetje Wiltstaeck. Zie doop Maria in 1671. Toch is wel zeker dat het de Juriaan uit Danzig (nu Gdansk, Polen) moet zijn.
Deze Juriaan is in die periode de enige Conterse/Kouters die KO huwt. Katholieke dopen zijn sowieso n.v.t.

RI-register E64v, 25-04-1664. (n.v.t. of toch het eerste huwelijk van Juriaan?)
Jeuriaen Gunter, jongeman van Islaben, laeckenbereijder, wonende op de Haven, vergeselschap met Pieter Snaephaen, sijn bekende aldaar, huwt met Celia Akenberg, jongedochter van Wesel, wonende op de Bredestraet, vergeselschap met Engeltgen van Boon sijn (sic) bekende op de Haven.

Annetgen Brock komt later niet voor als Lutherse doopgetuige bij de paar kinderen Hartman. Geen andere huwelijken van de kinderen Conterse gevonden KO/RI.

Geen eerste huwelijk van Phillipus Agelaar en Neeltge Hendrix in Leiden gevonden, zij trouwden vermoedelijk in Dordrecht. Bij KO-mannen staan diverse broers van Annetje Brock/Brook, onder andere Jan en Abraham. Zij komen niet als doopgetuigen bij haar kinderen en Annetje en Juriaen niet bij die van hen.

Zie generatie 09/10 Hardy/Stouten-tak:

KO 08-12-1695, BB126v. Calis Masschou, greijnw., jongeman met Mary de Breuk, laest wede. van Jacob Ardi, wonende in de Korte Langestraet, geassisteerd met Annetje Agelaers, haar bekende op de Langegragt en met Marijtje Maes, haer dogter mede Korte Langestraet. Weeskamer K216v. Abraham Swark & Philippus Agelaer bijde Lackenwerckers & gebeede vrienden sijn voogden gestelt over weeskinderen van Jacob Hardy en Maria Bruik. 12-12-1695.

RI-register huwelijk Ph. Agelaar met Annetje Brock/Agelaars/*de Dijon?*, weduwe Jurriaan Jans. Jurriaen heeft geen NH/Luthers gedoopte zoon Zacharias uit 1681 op patroniem Jurriaen Jans.

Spiegel Historiaal, mei 1988, pag. 242/243: ... *uitgestrekte open akkercomplexen, die toen in Vlaanderen en aangrenzende Waalse en Noordfranse gebieden een van "cultura" of "couture" afgeleide naam (bijvoorbeeld kouter) kregen ...*

Deze betekenis is hier niet van toepassing wanneer de Duitse jongensnaam Gunter als basis voor de familienaam geldt.

Onzeker, kleinkinderen, niet van toepassing

Mogelijk verband met (RI-register J89, 26-03-1718) huwelijk van Frans Kontersie, zoon van Jan Kontersie in de Baalstraet, huwt met Anna Brugman, wonende in de Vogelsteegh op de Langegragt, vergezeld met Anna Dirck haar moeder, alsvoren.

Een Jan Conterse uit Luijck, wonende in de West Havenstraat huwt in 1687, waarschijnlijk geen verband. Rest huwelijken RI-register tot 1700 zijn niet van toepassing.

Zie een Frans Conterse en Anna Brugman (1726) bij generatie 09 Geestman (Friolet).

Generatie 11 Wiltstaeck

De onderstaande Barent is vermoedelijk de broer van Annetge Wiltstaeck.

RI-register, E160, 21-09-1668.

Barent Wiltstaeck, brouwersknecht, jongeman van Halteren, wonende in de Coenest., vergeselschap met Dirck Huttenaer sijn bekende [w.s. via vrouw] op de Uijtterstegraft, huwt met Arentge Hermans, jongedochter van Dorsten, wonende op de Steenschuyr, vergeselschap met Annetge Wiltstaeck, haer bekende op de Uijtterstegraft.

Getrouwd 07-10-1668.

Geen Lutherse/RK/Remonstrantse of NH-dopen kinderen Wiltstaeck en geen KO-huwelijken mannen. Barent is de enige Wiltstaeck in het RI-register; de enige bruid bij KO-huwelijken is misschien een zus van Annetge en Barent:

KO T156v, 10-05-1669.

Ysaack de Poorter, jongeman van Leijden, woonende tot Amsterdam, huwt met Reijertge Pieters Wiltstaeck, jongedochter van Harderwijck, woonende alfvoren. Marge bij Ysaak: moet attestatie van Amsterdam. Onder: Fijn beijde niet gecompt. maer behoort. attestatie van haer overbrooft. Geen NH/Lutherse dopen van dit paar in Leiden gezien, zij wonen w.s. in Amsterdam.

SA II, inv. nr 2264, Naemen van de brandewijnverkopers mette fles.

Folio 6v, Den 3:1:1669 Barent Wiltstaeck.

Generatie 11 Wastijn

<i>Gegevens</i>	<i>Man</i>	<i>Vrouw</i>
Naam:	Dirck Wastijn	Maertgen Claes Bottermans
Geboren:	ca 1603 te Leiden	ca 1604 te Utrecht
Overleden:	na 1667, voor 2-1674 [Voorhout, 1669]	na 1673, voor 1676 (Voorhout?)
Geloof:	NH	NH
Adressen:	Nieuwe Stad/Molensteeg bij de Langegraft (1633, 1635), Reijneveststeegh op de Langegragt (pré 1633?, 1649), Reijneveststeegh (1656), Langegraft [= bij de Mare] (1656, 1666)	Utrecht, Leiden: Reijneveststeegh (1656), Langegraft (1663, 1666), St Elisabetten Gasthuijs (1674)
Beroepen:	Roldrapier (1632, 1644, 1662)	Huisvrouw
Vader:	Jan Jansz Wastijn	Claes Bottermans
Moeder:	Claertge Lepeijns	[Hadewich Martensdr.]
Huwelijk:	30-04-1625 ondertrouw te Leiden	

Kinderen

1. Maijcken doop 01-02-1626 te Leiden, overl. na 1664, of in 1635?
2. Jan doop 26-03-1628 te Leiden, overl. na 1664
3. Haesgen doop 11-11-1629 te Leiden, overl. na 1674, 01-04-1679 te Leiden?
4. Claes doop 08-02-1632 te Leiden, overl. 28-09-1635 of 03-11-1635 te Leiden?
5. Baudewijn doop 22-01-1634 te Leiden, overl. na 1667, voor 1676
6. Nicolaus doop 05-10-1636 te Leiden, overl. voor 1641
7. Clara doop 24-11-1638 te Leiden, overl. na 1671, voor november 1673
8. Claes doop 16-09-1640 te Leiden, overl. voor 1645
9. Anna doop 03-11-1641 te Leiden, overl. 24/31-5-1687? te Leiden?
10. Claes doop 17-01-1644 te Leiden, overl. 06/07-02-1705 te Leiden?
11. Jannitje doop 10-12-1645 te Leiden, overl. jong?
12. Maria doop 01-03-1648 te Leiden, overl. na 1683, in 1711 te Leiden?
13. Jacobus doop 18-06-1651 te Leiden, overl. jong?

(Zie voor aansluiting generatie 10 Thiery.)

Van het grote gezin waarin Anna Wastijn is opgegroeid, valt een redelijk volledig beeld te schetsen. Haar ouders heten Dirck Wastijn en Maertgen Claesdr. Bottermans. Hij is een geboren Leidenaar; zij een geboren Utrechtse. Maertge is samen met haar broers Dirck en Jan en zus Martijntje naar Leiden gekomen en trouwt in 1625 met Dirck Wastijn. Hun huwelijk wordt bekroond met niet minder dan dertien kinderen van wie er zeker acht volwassen zijn geworden. De geboorten vinden redelijk gelijkmatig plaats tijdens een periode die 25 jaar bestrijkt. Maertge moet een sterke dame zijn geweest die bovendien drie of vier van haar oudste vijf kinderen veilig door een zeer zware pestepidemie heen loodst in 1635. In dat jaar stierven totaal 13.000 mensen in de stad. Dit was een derde van de totale bevolking in die tijd. Overigens was 1628 blijkbaar evenmin een gezond jaar. De pest werd verspreid door rattevlooien. Nog geen vijftig jaar geleden voelden ratten zich prima thuis in het water van de Lange Mare dat vroeger in verbinding stond met dat van de Langegracht. Beide soorten ongedierte hadden samen met ander kruipend gespuis vrij spel in de onhygiënische dagen van onze geschiedenis toen kleding en lakens zelden werden verschoond, er thuis klein vee werd gehouden, eten niet in goed afgesloten ruimtes werd bewaard en elke gracht als open riool fungeerde. Overigens is ook daar pas een jaar of dertig geleden een einde aan gekomen.

Wat kennelijk ongeluk brengt, is de naam van Maertge's vader, want pas het vierde zoontje dat zijn naam krijgt blijft in leven. Het paar laat vrijwel alle kinderen dopen in de Hooglandse kerk en familieleden van beide partijen komen graag naar die feestelijke plechtigheden.

KO I266vd, 30-04-1625.

Dirck Wasteijn, jongeman van Leijden, huwt met Michila Claes Botterman, jongedochter van Utrecht.

NH-doopboek, kinderen van Dirck Wasteijn en "Michila" Claesdr. "Botermans" = Maertgen Claes.

- 01-02-1626 Maijcken, HK, (ma = Claertgen Lippius)*, getuigen Jan Wastijn, Dirck Claesz. Boterman, Neeltgen Dircks dr.
  - 26-03-1628 Jan, HK, (ma: -), getuigen Claertgen Wastin, Daniel Wastin, Sijntgen Wastin.
  - 11-11-1629 Haesgen (doorgehaald Dirck), HK, (ma: -), getuigen Martijntgen Claes, Jacob Wastijn, Claergen Jacobs.
  - 08-02-1632 Claes, HK, (ma: -), getuige Claertgen Wastin.
  - 22-01-1634 Baudewijn, HK, (ma: -), getuige Claertgen Wastijn.
  - 05-10-1636 Nicolaus, HK, (ma: -), getuigen Sondach Bartholomeus, Jan Claesz. Buijtevest, Anthony Portterijn, Proontgen Gillis.
  - 24-11-1638 Clara, PK, (pa: Dirick, ma: -), getuigen Aefge Willems, Daniel de Raet.
  - 16-09-1640 Claes, HK, (ma: -), getuigen Martijntien de Raet, Martijntien Claesfen.
  - 03-11-1641 Anna, HK, (ma: -), getuigen Jan Dirckxz, Martijntgen de Raet.
  - 17-01-1644 Claes, HK, (ma: -), getuigen Jan Claesz. Martijntjen Claes.
  - 10-12-1645 Jannitje, HK, (ma: -), getuigen Jillis Wastin, Stijntje Jillis, Proentje Jillis.
  - 01-03-1648 Maria, HK, (ma: -), getuige Martijntje Claes.
  - 18-06-1651 Jacobus, HK, (ma: -), getuigen Proontien Gillis, Maria Edewijn.
- * Als moeder (die normaal niet opgegeven werd) is blijkbaar per abuis de oma ingevuld, die vermoedelijk als getuige optrad. Claertgen Lepeijns is gehuwd met Jan Wastijn.

Wanneer Dirck een jaar of dertig oud is, stapt hij samen met collega-roldrapiers en verschillende familieleden naar het stadhuis waar de burgemeesters recentelijk een nieuwe keur hebben uitgevaardigd over het meten van weefsel die de vrijheid van de drapiers beknot. Daar gaan ze niet zonder slag of stoot mee akkoord.

Posthumus, deel vier, pagina 287.

Nr. 257 Verzoek der gemeene roldrapiers aan burgemeesters en gerecht van Leiden: geven naar aanleiding van het uitvaardigen van eene nieuwe keur [niet aanwezig] op het meten van de rollen "de op raeuwe persse" daar tegen hunne bezwaren te kennen, daar de rollen van zulck natuyre zijn, dat de eene dikwijls 2 à 3 el langer uitvalt dan de ander, niettegenstaande zij even lang zijn geschoren, zoodat herhaaldelijk rollen van 28 of 28 ½ el lengte zullen voorkomen, terwijl zij die stukken voor niet meer dan 27 el volgens de keur mogen verkoopen, tot groot nadeel van de rekwestranten, daar het dikwijls stoffen van 40, 44 en 45 stuiver per el betreft. Meenen, dat het een drapier behoort vrij te staan zijn rollen zoo kort of zoo lang te scheeren als hem goed dunkt of naar zijn stoffe ofte gespin is. Bovendien zullen de rollen, die te kort zijn, op onbehoorlijke wijze op de ramen worden gerekte. Verzoeken derhalve ter voorkoming hiervan vernieuwing van de oude keur [vergelijk deel III, no 336 paragraaf 62,3] betreffende het krimpen en drogen van het goed door twee gezworen drogers. 19 augustus 1632, Stuk van 4 fol. in portef. Baainering. De ondertekenaars zijn onder andere: Jan Wastijn, Dirk Wastijn, Gilles Wastijn, De weeu van Jan Wastijn.

(Zie ook generatie 12 en 13, niet alle personen zeker, generatie 11 Dirck is wel zeker.)

Ongeveer in dezelfde periode (1632/33) is hij eigenaar geworden van het pand in de Rijnveststeeg bij de Langegracht waar hij met Maertge en de kinderen ruim dertig jaar blijft wonen. Hij gebruikt het huis in 1633 en 1651 als onderpand bij het afsluiten van leningen. In 1644 koopt hij eveneens een pandje in de Kleistraat dat in 1662 overgaat in handen van Jacob Teijn (een oude bekende uit de Boekooy/Stouten-tak) en hij bezit verder onroerend goed in de Groenesteeg. De panden vertegenwoordigen een gezamenlijke waarde van zo'n f 3.000,00.

Bonboek Nieuwaren, folio 292 Rijnveststeegh weftijde.

* Kopregel Dirck Wastijn.

* 13.6.1633 Is bij Dirck Wastijn fp. bel. met een loffr. van xij gull c st vallenden om Jans om Neeltgen *hondende* ongehoute persoon.

- * 16.8.1651 Is bij hem noch sp. bel. met en weefr. van xvij l x st fjrs vallende den xvj en augustus om de vooren over de verbonden goederen van Claertgen een van kinderen van Frans Gijfberts suyckerbacker.
- * 11.5.1661 Is bij hem vercoft aen Pr Eduwijn blaueverwer bel. met de voorst. lofrentens bovendien om xj C gl gereet gelth.

Bonboek Noortrijnevest, folio 101v Groenesteech noortzijde.

- * Kopregel Dirck Waftijn roldrapier.
- * Is bij hem sp belast met een lofr. van xl gl fjrs vallende den je mej om Jan Jansen de Rijck woonende tot Leijderdorp lofb. met x C gl. 10.5.1661.
- * Is bij hem vercoft aen Dirck Tonisz van der Straten belast mette voorf lofrente bovendien om eerst etc. ende noch een cuftingb. van V C gls te betaelen met CL gl fjrs meije 1663 tje telkens metten intereft vant onbetaelde jegens den pen xvj bij overstelling aen Johannes van Penen, coopman.

Bonboek Hogermorsch, folio 511 Cleijstraet noortfijde.

- * 24.6.1644 Is bij de kinderen ende erfgenamen van Corns. Willems Ouwelant vercoft aen Dirck Wastijn roltrapier om xvij C v gull te betalen met iij C gull gereet ende CL gull fjrs meije 1645 tje bij overstellinge uijtgefeijt... aen Jan van Heuffen.
Marge: De gecaff. cuftingb. is alhier verthoont den 10.2.1662.
- * 4.2.1662 Is bij hem vercoft aen Jacob Teijn laeckenbereijder vrij om xij C gl gereet gelth. (Zijn enige erfgenamen Abraham en Jacob Teijn verkopen het huis in 1681. Zie generatie 10 Teijn, Boekooy/Stouten-tak.)

Bonboek Nieuwmare, folio 285 Aen Langegraft.

- * 29.6.1661 Is bij hem [Noe le Fevre, wollekammer] vercoft aen Boudewijn Wastijn bel. met de voorf. weefrente bovendien om xj C L gl te betaelen met v CL gl. gereet ende C gl fjrs, meije 1662 tje telkens metten intereft van tonbetaelde jegens vier en een halff ten hondert.
Marge: De gecaff. cuftinghb. van xj C L gl is alhier verthoond den 6.2.1674.
- * 25.5.1662 Is bij hem vercoft aen Dirck Wastijn belast met v C ls te betalen met C gl fjrs meije 1663 tje telkens metten intereft alfboven bovendien om eerst iij C gl gereet ende noch een cuftingb. van xij C gl te betaelen met v gl fjrs meije 1663 tje telkens metten intereft van tonbetaelde jegens vier gls x sts van thondert int jaer bij overstelling aen Ifack del Croix.
Marge: De gecaff. custinghb. van 1300 gls is alhier verthoont den 6.2.1674.
- * 30:1:1674 Is bij Maertge Claes wede van za: Dirck Wastijn vercoft aen Sr. Jfack de Croix vrij om V C gl gereet gelth.

Waarbrief 96, Cleijstraat.

Wij ... schepenen in Leijden, oirkonden dat voor ons gekomen ende verfchene is Dirck Wastijn, verclarende vercoft te hebben ende opdrouch dienvolgende bij defen aen ende ten behoeve van Jacob Teijn laeckenbereijder, een huijs ende erve staende ende gelegen binnen defer stede aende noortfijde van de Cleijstraet, belent aen d'een fijde Ifaack Clariffe, ende aen d'ander fijde de wede van Wouter Dircx, streckende tot achter aen Engel van Gaefbeeck.

Al ende zulcx t voorfz. verkoftte jeghenwoordich getimmert ende ghemaect ftaet, ghebruijckt ende bewoont werdt, met alle 't geene daer innen ende aen aert ende nagelvaft is, den vercooper toebehoorende. Ende dat vrij ende fonder eenige belastinge. Wijders met zoodanige conditien, servietuijten, vrijdommen ende waringen, als begrepen ftaen inde grontbrieff off waerbrieven daer van zijnde, daer naer den kooper fich fal hebben te ghedragen. Beloovende hij vercooper 't voorfz verkoftte te vrijen ende waeren van allen kommer ende lasten die daer op zouden mogen ftaen, onder verbandt generalick van alle fijne goederen, jeghenwoordighe ende toekomende, egeen van dien uijtghезondert. Ten laetsten bekende hij comparant ter zaecke defer verkoopinghe ende opdracht al wel ende ten vollen vernought, voldaan ende betaelt te wefe, den laetften penningh met den eerften, ende dat met een fomme van twaelff hondert guldens te xl grooten t ftuck in gereden gelde. In oirkonden defen met onfe zegelen bevesticht, op den iij en februarij van jare 1662. Is geteijckent G.v. Hoogheveen, ende befelgelt etc.

Waarbrief 232, Groenesteeg.

Wij ... schepenen in Leijden, oirkonden dat voor ons gekomen ende verfchenen is Dirck Wastijn, roldrapier, verclarende in't openbaer achtervolgende feeckere besf. voorwaerden vercoft te hebben ende opdrough dienvolgende bij defen, aen ende ten behoeve van Dirck Thonis van der Straten backer, een hujs ende erve, staende ende gelegen binnen defer stede aende noortfijde van Nieuwe Groenesteech, belent aen d'een fijde ten westen de wede van Hendrick Joris, ende aen d'ander fijde ten oosten Jan Smalbeen, streckende voor van de Nieuwe Groenesteech voorfeijt tot achter aen Mouringh Joris.

... Ende dat met de belastinge van thien hondert guldens capitael, competerende Trijntge Dircx dr. wede van ... [lett.] wonende tot Leijderdorp lopende den intereft jegens den pen vijffentwintich volgens den brieff daer van fijnde.

[Oude waarbrief xij en mej 1661, verkoopsom:] ... Ende dat boven d'indemniteit van de voorf op gelate last, eerst met een fomme van drie hondert guldens te xl grooten t stuck in gereden gelde. Ende bovendien noch met een cuftingbrieff die met overstelling van hem compt bij den voorne copper ende fijnde borgen gepaffeert is, ten behoeve van Johannes van Peenen, coopman. Innehoudende een fomme van vijff hondert vijftich guldens fjaers meijdage 1663 d' je t'elckens met bijvouginge van intereft van alle 't onbetaelde jegens den pen. festien, off binnen de maents van meije betalende (en anders niet) jegens vier en een halff ten hondert in't jaer. In oirkonden defen met onfe zegelen bevesticht op den xx en meije van den jare 1662. Is geteijckent G.v. Hoogheveen ende befegelt etc.

Waarbrief 242, Langegraft omtrent de Maren.

Wij ... schepenen in Leijden, oirkonden dat voor ons gekomen ende verfchenen is Boudewijn Wastijn, verclarende vercoft te hebben ende opdrough dienvolgende bij defen aen ende ten behoeve van Dirck Wastijn een hujs ende erve staende ende gelegen binnen defer stede aende noortfijde van de Langegraft omtrent de Maren, belent aen d'een fijde Jan Hafeu, ende aen d'ander fijde Marcus Pijaet, streckende tot achter aen Johannes van Peenen.

... Ende dat met de belastinge van vijff hondert guldens te betalen staende met hondert guldens fjaers meijdage 1663 tje t'elckens met bijvouginge van intereft van alle t onbetaelde jegens vier en een halff van 't hondert in't jaer, voorts vrij ende fonder eenige belastingen meer.

[Geen oude waarbrief, verkoopsom:] ... ende dat boven d'indemniteit van voorf opgelate last, eerst met een fom van vier hondert guldens te xl groten t stuck. Ende bovendien noch met een cuftingbrieff die met overstelling van hem compt bij den voorne copper ende fijne borgen gepaffeert is, ten behoeve van Jfaac del Croix, jnehoudende een fomme van dertien hondert guldens, te betalen staende met paeijen van hondert guldens sjaers, meije dage 1663 dje t'elckens met bijvouginge van intereft van alle 't onbetaelde jegens vier en een halff van 't hondert in't jaer, te reekenen van meije 1662 aff tot de effectuele voldoeninge toe. In oirkonden defen met onfe zegelen bevesticht, op den xxv en meije van jare 1662. Is geth. G.v. Hoogheveen, ende befegelt etc.

Zoon Jan trouwt als eerste van de kinderen wanneer hij twintig jaar oud is in 1649 en pakt het chic aan, want hij trouwt in een naburig dorpje. Vijf anderen zullen weldra volgen. Steeds is één van de ouders getuige en de mannen hebben stuk voor stuk een baan in de lakenindustrie. Wanneer zij op hun beurt hun kinderen laten dopen, blijkt duidelijk hoe goed de families Lichtvoet, Thiery en Wastijn met elkaar omgaan en bovendien zijn er regelmatig wel vier getuigen, bestaande uit twee mannen en twee vrouwen. Dit is vaak gebruikelijk bij families uit het zuiden. Het gaat de gezinsleden redelijk voor de wind, want ze bezitten meerdere panden waarvan diverse aan de Langegraft staan. Claertge Wastijn is circa zeven maanden zwanger. Zij overlijdt evenals haar man vrij jong, waardoor drie van hun kinderen verwezen.

Jan Dircx Wastijn met Ceuntgen Cdr. van Gardijnen	O87	20-02-1649	
Boudewijn Wastijn met Marya le Fevere	P210v	11-01-1656	
Haesgen Dircx Wastijn met Claes Lichtvoet	P280v	12-05-1656	
Claertgen Wastijn met Abraham Gerritsz Stam	Q149	19-07-1658	
Claes Wastijn met Susanna Lichtvoet	S162v	02-04-1666	
Anna Wastijn met Olivier Tierry	S179v	21-05-1666	1 ^e
Anna Wastijn met Willem Teunisz Pilaer	W94v	20-07-1674	2 ^e

KO 1649.

Jan Dirckz Wastijn, deeckenwercker, jongeman van Leijden, woonende in de Reijneveststeech op de Langegraft, geassisteerd met Dirck Wastijn, fijn vader woonende mede aldaer, huwt met Ceuntgen Cornelisdr. van Gardijnen, jongedochter van Leijden, woonende mede inde Reijneveststeegh, vergezelschap met Proontgen Gillis, haer bekende, woonende mede aldaer.

Huwelijken in Oegstgeest

Jan Dirckz Wastijn huwt op 07-03-1649 te Oegstgeest met Leuntgen Cornelis van Gardeijnen, met attestatie van Leiden 07-03-1649.

KO 11-01-1656, Waals.

Boudewijn Wastijn, deeckendrapier, jongeman van Leijden, woonende in de Reijneveststeech, geassisteerd met Dirck Wastijn, fijn vader, mede aldaer, huwt met Marya Le Fevere, jongedochter van Leijden.

KO 12-05-1656.

Claes Lichtvoet, deeckenstrijcker, jongeman van Nieuwerkerken, woonende op de Langegraft, huwt met Haesgen Dirck Wastijn, jongedochter van Leijden, woonende in de Reijneveststeech, geassisteerd met Maetgen Claes, haer moeder mede aldaer.

KO 1658.

Abraham Gerritsz Stam, deeckenwercker, jongeman van Leijden, huwt met Claertgen Wastijn, jongedochter van Leijden, woonende op de Langegraft, geassisteerd met Maertgen Claes, haer moeder, mede aldaer.

In de Marge: Getrouwt den 4en augusti 1658 (in de Pieterskerck).

KO 02-04-1666.

Claes Wastijn, laeckenwercker, jongeman van Leijden, wonende op de Langegraft, vergeselschap met Dirck Wastijn, zijn vader, aldaer, huwt met Susanna Lichtvoet, jongedochter van Leijden, wonende op de Langegraft, vergeselschap met Maertge Lichtvoet, haer moeder.

KO 21-05-1666, Waals.

Olivier Tierry, laeckenwercker, jongeman van Armentiers, woonende op de Langegraft, vergeselschap met Passchier Tierrij, fijn broeder mede aldaer, huwt met Anna Wastijn, jongedochter van Leijden, wonende op de Langegraft, vergezelschap met Maertgen Claes, haer moeder op de Langegraft.

KO 1674.

Willem Teunisz. Pilaer (aant: S264), weduwnaar van Raechell Jans, wonende op de Langegraft, geassisteerd met Nicolaes Lichtvoet, zijn bekende aldaer, huwt met Anna Wastijn, weduwe van Olivier Tirie, wonende op de Langegraft, geassisteerd met Maertge Claes haar moeder in 't St Elisabetten Gasthuys en Haesge Wastijn, haar zuster op de Langegraft.

KO-huwelijken op Maria/Maeijcken niets van toepassing.

NH-doopgetuigen bij de kinderen van Claes Lichtvoet en Haesje Wastijn zijn in:

1656 Dirck Waestijn, Jan Woestijn, Maertje Lichtvoet, Mary le Fevre.

1658 o.a. Boudewijn Wastijn, Marijtien Claes, Clara Wastijn.

1660 Dirck Wastijn, Pieter le Fevre, Marijtie de Bent, Anna Wastijn.

1661 o.a. Claes Wastin.

1667 Olivier Tierie.

1672 Passchier Tierie, Niesjen van der Soo, Rebecca La Roy.

NH-doopgetuigen bij de kinderen van Boudewijn Wastijn en Maria le Fevre zijn in:

1656 Pieter le Fevre, Marijtien Claas Boterman, Haesie Wastijn.

1658 Jan Wastijn, Claes Lichtvoet, Claertje Wastijn, Maria Del Croo.

1660 Pieter le Fevre, Isaac del Croex, Haesgen Wastin, Anna Wastin.

1662 Jan Bonte, Pieter Cornelie, Maria Botterman.
1666 Jan Bonte, Claes Wastin, Dirckgen Brootterman, Susanna Lichtevoet.
1668 Pieter Claasz. Botter, Olivier Tiry, Haasjen Wastijn.

NH-doopgetuigen bij de kinderen van Abraham G. Stam en Claertgen Wastijn zijn in:

1658 (22 sept.) o.a. Dirck Wastijn.
1659 Jan Wastijn, Maijke Wastijn, Anna Wastijn.
1661 Pieter Bodderij, Claes Wastijn, Haesje Wastijn, Maria le Febre.
1663 n.v.t., ma: Clara Wasting.
1665 Maijke Wastijn.
1667 Olivier Tierie, Maijke Claes.
1668 Maeijke Claes.
1669 n.v.t., ma: Clara Woestijn.
1672 n.v.t. (Tot 1700 komt Clara nergens bij Stam meer voor.)

NH-doopgetuigen bij Pieter le Fevre en Dirckgen Dircx Botterman (zie ook daar) zijn in:

1664 Boudewijn Wastin, Jsack de Croex [zie ook bonboek], Marij le Fevre, Maartien Clase Botterman.

NH-doopgetuigen bij de kinderen van Claes Wastijn en Susanna Lichtvoet zijn in:

1667 Dirck Wastijn, Frans Lichtvoet, Maertje Abrahams, Haesje Wastijn.
1668 Boudewijn Wastijn, Abraham Lichtvoet, Maertie Claas Botterman, Anna Gillis.
1671 Pieter Claesz. Anna Wastijn, Niesie Claes.
1673 Olivier Terie, Maartje Lichtvoet, Haasje Wastijn.
1675 Willem Pilaer, Passchier ..., Susanna Lichtvoet.
1677 Willem Pilaer, Passchier Terye, Susanna Lichtvoet, Maria Terije.
1686 Willem Pilaer, Thomas Paulusz. Anna Wastijn, Catelijntje de Boun.

Claes Wastijn en Susanna Lichtvoet zijn in 1682 NH-doopgetuigen bij Abraham Lichtvoet. Claas Wastijn is ook in 1686 en 1688 nog NH-doopgetuige bij J. Lichtvoet.

Tijdschrift Rijnland 1969/1971, Het inneemboek van 1668-1680 van het Heilige Geest- of Weeshuis te Leiden, folio 60.

- Inname datum: 23-10-1673.
- Op verzoek van de Heer van de buert genaemt Tileman van den Hove, genaemt Roseebuert.
- Kinderen: Rebecca 13 jaer, Abraham 11 jaer, Gerrit 8 jaer.
- Ouders: Abraham Stam, van Leijden en Clara Wastijn, van Leijden en beijde alhier overleden.

Zowel Boudewijn als Jan en Claas zijn huiseigenaren. De Langegracht is klaarblijkelijk hun favoriete lokatie. Hier woont de familie dan ook jaren lang, maar Jan bezit net als zijn vader eveneens een pand in het bon Nicolaasgracht aan de Uiterstegracht. Opmerkelijk is dat Jan en Boudewijn in 1656 gezamenlijk een huis aan de Langegracht kopen. Boudewijn is pas 22 jaar oud en trouwt in hetzelfde jaar. Zijn zes jaar oudere broer zorgt voor de helft van de f 1.465,00. Het huis is waarschijnlijk een koopje omdat het per willig decreet wordt aangeboden. Direct na aankoop verkoopt Jan zijn helft door aan Boudewijn die daarvoor een lening moet afsluiten. In de koop is overigens een achterhuis begrepen dat als blauwververij is ingericht. In 1661 verkoopt Boudewijn een ander pand aan de Langegracht aan zijn vader Dirck. Verder valt op dat zowel vader Dirck als zoon Boudewijn in 1661/1662 huizen verkopen. In feite verhuist Dirck naar het voormalige huis van zijn zoon Boudewijn, terwijl deze op zijn beurt een niet onaanzienlijk optrekje aan de Oude Singel op de hoek van de Volmolengracht verwerft voor totaal f 4.350,00. Deze generatie behoort duidelijk tot de middenklasse van de Leidse samenleving.

De kleuren van de Leidse stoffen waren wijd en zijd beroemd en vormden een belangrijk wapen om de concurrentie de wind uit de zeilen te nemen. Aan het verfprocédé werd daarom veel aandacht besteed. De basiskleuren waren zwart, blauw en rood. Voor duurdere stoffen werd reeds de wol in deze kleuren geverfd, waarna het geweven stuk later nog eens in een andere tint

werd overgeleverd. Hierdoor ontstonden stoffen in de diepe, glanzende kleurschakeringen die de consumenten zo bekoorden: "carosijn root, peersch, purper, lavander en ghroen". Het verven was naast een kostbare, ook een risicovolle aangelegenheid, omdat de prijzen van de verfstoffen aan hevige schommelingen onderhevig waren. Verreweg de meeste verfstoffen waren van plantaardige oorsprong en oogstopbrengsten beïnvloedden zodoende de prijs. Ook de lange aanvoerrote van de verfstoffen veroorzaakte schommelingen en onzekerheden in het aanbod, hetgeen eveneens de prijzen beïnvloedde. Ververs moesten daarom over voldoende kapitaal beschikken om deze schommelingen op te vangen. Daarom boden veel kleine drapeniers hun stukken wel gevold, maar niet geleverd te koop aan.
Uit *Stof uit het Leidse verleden*, pagina 83 over *Verven, periode tot 1630*, zie ^{C)}.

Bonboek huiseigenaren vermelding van:

- Jan Dircxsz Wastijn, koper 1654, verkoper 1662, Nicolaasgr. fol 134v, Uiterstegracht. Bonboek folio 134v is vrijwel onleesbaar, naam niet gezien.
- Claas Lichtvoet en Abraham Gerrits Stam n.v.t.

Bonboek Zijloort, folio 250 Langegracht noortzijde.

- * ... 1656 Is bij Johannes Snoeck camerbewaerder van de weefcamer alhier als curateur over den boedel ende goederen van Jan Pietersz Kours in fijn leven blauverwer met een huijfgem ofte blauverwerije daer achter aen vercoft aen Jan ende Boudewijn Waftijn vrij om xiiij C Lxv gl gereet gelth ende is bij willich decreet defer vierchare geleverd den. Decreet.
- * ... 1656 De felffe defer huijginge mitfgaders van de huijginge ofte blauverwerije hier achter aen is bij Jan Dircx Waftijn vercoft aen Boudewijn Dircx Waftijn, vrij om vij C gl gereet gelt, daer van de wederhelft felffs competeert.
- * ... 02.1656 Is bij Boudewijn Wastijn fp. bel. met een lofr. van xxv gl fjrs vallende den jen november om Arent Ravens nots. publ. lofb. met v C gl. De gecaff. renteb. van xxv gl sjrs is alhier verthoont den 27.6.1659. Marge: dit verbant is gedaen eer dat den constituant opdracht van weder eerfte defer huijginge hadde.
- * ... 1659 Is bij hem noch fp. bel. met een weefr. van xxxv gl fjrs vallende den xxvij en junij om de naergel. weefkinderen van Anthonis de Bucquoy ende Maria de Plaa lofb. met vij C gl. De gecaff. renteb van xxxv gl fjrs is alhier verthoont den 19.5.1661.
- * ... 1661 Is bij hem verkogt met een apart achterhuijs daer achter aen wtkomende in de Twelinghtraet aen Gillis Cormaer vrij om xiiij C x gls gereet gelt.

Bonboek Zijloort, folio 1 Beginnende op te Oude Chingel aende Volmolengracht oostwaerts aen loopende.

- * 20.5.1662 Is bij hem [Pieter Anthonis van Delden] vercoft aen Boudewijn Wastijn Mr wolcammer vrij om eerst vij C gl gereet ende noch een custingb. van iij M V C L gl te betaelen met iij C gl fjrs meije 1663 tje telkens metten interest van tonbetaelde jegens den pen xvj bij overstelling aen Johanna de la Court wede van Profeffor Heerboord.
Marge: De custingb. van 3550 is bij apostiele van de geregts van den 23 nov 1752 geordoneert afgesz. te werden.
- * 11.8.1667 Is bij hem vercoft aen Jfack Hendricxs Nieuwstadt bel. met ij M iij C gl aencomende alfboven bovendien om X C L gl gereet gelth.

Bonboek Nieuwmare, folio 78v Langegracht (is heel onscherp).

Claas Wastijn koopt het pand voor 750 lening van Del Croix plus 150 gulden gereed geld. Zijn zoon Christiaan Wastijn verkoopt het pand later aan Christoffel Flaman voor vij C gulden gereed geld. Data zijn onleesbaar.

Bonboek Nieuwmare, folio 284v Langegracht noortzijde.

- * Circa 1678 Is bij Justus Geftecoorn cum focus adminiftrateurs over den boedel ende goederen van Jan Hafeur ende Maria Latfoen vercoft aen Claes Wastijn droger vrij om vij C xcix gls te betaelen met ij C gl gereet de C gl fjrs meije 1679 tje telkens metten interefe van tonbetaelde jegens vijf te hondert ende is bij willigh decreet defer vierchare geleverd den 4.5.1678.
Marge: De brief van 799 gl is alhier verthoont ende gecaff. den 14.2.1703. Decreet.

- * Is bij Christiaan Wastijn eenige soon en erfgenaam van sijn vader Claas Wastijn verkogt aen Cornelis Sijs vrij om V C Lxxv gls gereed geld. [Datum onleesbaar, 1729.]

Waarbrief 240, Oude Chingel op den houck van de Nieuwe Volderfgraft.

Wij ... schepenen in Leijden oirkonden dat voor ons gekomen ende verfchene is Pieter Anthonis van Delden, ketenpapper, verclarende int openbaer, achtervolgende feeckere bef. voorwaerden vercoft te hebben ende opdrouch dienvolgende bij defen aen ende ten behoeve van Boudewijn Wastijn Mr Wolcammer een hujs ende erve, staende ende gelegen binnen defer stede op de Oude Chingel op den houck van de Nieuwe Volderfgraft, belent aen d'een fijde ten oosten Pieter Savereux wieldraijer ende aen d'ander fijde ten westen de Volderfgraft voorft. daer onder gaende, streckende tot achter eenfdeels met een gemene muijr aen Jan Rammekens vettewarier ende anderdeels aende vne. Pr. Savereux.

... Ende dat vrij ende fonder eenige belastinge. Met voordeel dat defen copen fal mogen hebben ende blijven behouden fijne fecreet ende waterlofinge door de gote lopende door de huijginge van Jan Rammekens ende fuerende inde Volmolengraft, mits voor de helfte de felffte onderhoudende.

[Geen vermelding oude waarbrieven, verkoopsom:] ... ende dat eerft met een fomme van acht hondert guldens te xl grooten t stuck in greden gelde. Ende bovendien noch met een cufting-brieff die met overstelling van hem compt bij den voorne copen ende fijne borgen gepaffeert is, ten behoeve van Johanna de la Court wede van za: d'E. Adrianus Heereboort in fijn leven profefor in de philifophia alhier, innehoudende een fomme van drie duijfent vijff hondert vijftich guldens, te betalen staende met vier hondert guldens fjaers meijedage 1663 d'je t'elckens met bijvouginge van intereft van alle t'onbetaelde jegens den pen festien, off binnen de maent van meije betalende (en anders niet) jegens vier ende een halff van't hondert int jaer. In oirkonden defen met onfe zegelen bevesticht op den xxen meije 1662. Is geth. G.v. Hoogheveen, ende befegelt etc.

Waarbrief 241, Uijtterftegraft.

Wij ... schepenen in Leijden, oirkonden dat voor ons gekomen ende verfchene is Jan Dirck Wastijn, deekendrapier, verclarende in't openbaer achtervolgende feeckere befr. voorwaerden vercoft te hebben ende opdrouch dienvolgende bij defen aen ende ten behoeve van Pauls Joris de Roo saeijdrapier een hujs ende erve staende ende gelegen binnen defer stede aende west-fijde van de Uijtterftegraft, belent aen d'een fijde ten noorden Jacob Jans van Heijningen zeijlmaecker, ende aen d'ander fijde ten zijden Adriaen Hendricx Noordeloos, streckende tot achter aen de wede van Thomas van der Heede.

... Ende dat met de belastinge van drie comans groten fjaers pacht met den houde daer van 't lopende jaer tot laste van copen comen fal, voorts vrij.

[Oude waarbrief xxv en julij 1654, verkoopsom:] ... ende dat eerft met een fomme van twee hondert guldens te xl grooten t ftuck in greden gelde. Ende bovendien noch met een custing-brieff die met overstelling van hem compt bij den voorne copen ende fijne borgen gepaffeert is ten behoeve van Jan Blondeel, Coopman. Innehoudende een fomme van elff hondert vijftich guldens te betalen ftaen met hondert guldens fjaers, meije dage 1663 t'je t'elckens met bijvouginge van jntereft van alle 't onbetaelde jegens vijff ten hondert off binnen de maent van meije betalende (en anders niet) jegens vier en een halff van't hondert in't jaer. In oirkonden defen met onfe zegelen bevesticht op den xxiiij en meije 1662. Is geth. G.v. Hoogheveen, ende befegelt etc.

Het pand aan de Oude Singel is zowel Boudewijn's woning als werkplaats. In 1662 krijgt hij toestemming van de stad om vlakbij zijn ketenramen op te stellen. Het raam diende als hulpmiddel bij het kettingscheren, om de lengte van de ketting- of scheringdraden af te meten. Door een draad een bepaald aantal slagen om de pennen in een scheerraam te wikkelen, kreeg deze de gewenste lengte. Een ander soort ramen, bestaande uit een rij rechtopstaande houten palen met een dwarslat die was bezet met kleine haken, werd gebruikt om vochtig weefsel te spannen. Tijdens diverse bewerkingen kromp weefsel flink en daarom moest het weer worden opgerekt. Aangezien sommige mensen te kort geweven stof door krachtig rekken wilden vergroten, vonden regelmatig inspecties (keuren) plaats. Zie hierover ook een opmerking bij het verzoek van vader Dirck in 1632.

Gerechtsdagboek 77, folio 293.

Boudewijn Waftijn.

De Burgemeesters ende regierders der stadt Leijden hebben geconfenteert en toegeftaen fulcx haer Achtb. doen bij defen aen Boudewijn Waftijn, jegenwoordich eijgenaer van de huijtinge van Pieter Theunis van Delde, 't gebruijck van de ooftfijde van de wange van de brugge over de Volmolengrafft nevens de Oude Cingel om aldaer fijne ketenramen te stellen, met last op den eerften bode met de roede defer stede, om foo wanneer iemandt hem Wastijn is defe fijne profionele conceffie quame hinderlijck te fijn, en daertoe verfocht werde fich fal hebben te gedragen naer de generale claufiele in 't laest van de nevenstaende acte geroert. Actum den je Meij 1662. Mij jegenwoordich ende was get. F. Meerman.

Kennelijk is hij degene die het verst schopt in zijn leven. Zijn oudere broer Jan staat er een paar jaar later in 1665 minder goed voor. Ook nu helpen familieleden elkaar. Dirck is bereid om van zijn zoon Jan ter waarde van f 400,00 aan goederen over te nemen als onderpand voor een verstrekte geldlening. Volgens een akte heeft Jan de goederen geleverd, maar uit een andere bepaling in hetzelfde stuk valt op te maken dat dit waarschijnlijk alleen formeel is gebeurd en dat hij ze gewoon mag blijven gebruiken, terwijl zijn vader er de juridische eigenaar van is. Dat is maar beter ook, want hij verkoopt onder andere letterlijk het hemd aan zijn lijf en verder meer kleding en linnengoed, zijn werkgereedschap, bed, kasten, tafels, stoelen, keukengerei en andere huishoudelijke voorwerpen. Misschien gaat het zelfs om bijna zijn volledige inboedel. Kortom, hij mocht blij zijn dat pa bijsprong, want hij zat duidelijk helemaal aan de grond, anders doe je zoiets toch niet.

Notaris Nicolaes van Leeuwen, akte 34.

Factum.

Op huijden den eersten octobris @n xvj C vijffentestigh compareerde voor mij Nicolaes van Leeuwen openbaer notaris bij die van den gerechte geadmitteert binnen de felve stede refiderende ter prefentie van de naegenoemde getuijgen Jan Wastijn, roldrapier wonende binnen defer stede. Te kennen gevende hij compt dat hij aen fijn vader Dirck Waftijn ter faecke van deuchdelicke geleende ende verstreckte penn. ten achteren is een fome van vier hondert guldens tot xl groten t stuck ende alfoo hij den voorn fijn vader foo veel hem doenlick is gaerne foude verfeckeren verklaerde hij compt aen den felven fijn vader verkoft, getranfporteert, geleverd ende in vollen vrijen eigendomme over gegeven te hebben, gelijk hij doet bij defen de nieuwe goederen hier naer gefpecificeert.

Namentlick

Een rol getouw met t geen daer toe behoort.

Twe baeij getouwen met t geen tot de felve getouwen behoort.

Een droget getouw met zijn toebehoort.

Een Scheerack met zijn toebehoort.

Verfcheijde mandens, matten ende een vlaeck.

Twee houte schalen met het jfer gewicht daer toe behorende.

Een bedde met een peuluw.

Vier oirkuffens.

Een groene met een witte deecken.

Een roo deecken met een beddekleet.

Negen slaepplaeckens.

Ses saiffe flopen.

Ses mans ende ses vrouwe hembden.

Een pack fwarte laeckenfe klederen met een fwarte laeckenfe rok.

Een grauw laeckenfe Rock met een grauw laeckenfe Rock.

Een paer fwarte met een paer grauwe kouffen.

Twee paer groene gardijnen ende twee paer groene rabatten.

Een eijcke kleerkas.

Een vure etenfkafge.

Twee vure ronde taefels.

Een eijcke kleerkist.

Vier groene tapijte fitfe kuffens ende drie geftripte.

Acht stoelen.

Een grote tangh, een rooster, beugel, affchop, shaetjfer twee schuifmpanen met een kopere ketel ende een ifere poth.

Een rack met aerde fchotels.

Vijff schilderijen.

Een kannebort met vijff aerde kannen.

Doende hij compt van de voors verkoft getranfporteerde ende gecendeerde goederen, ten behoeve van Dirck Wastijn voorn. volkomen afstandt bij defen. Met verklaringe dat ingevalle hij compt naer defen in 't gebruijck van de voorf. goederen mochte komen te blijven, dat 't felve alleen maer fal gefchieden precario bij gedoogh ende fulcx tot kennelick *valderfevaen* van den voorn. Dirck Wastijn, fonder verder of anders geduijrende welck gebruijck hij de voorf. goederen bij defe beloofde wel gade te fullen flaen ende tot allen tijds des vermaent zijnde, aen den felven Dirck Wastijn weder op te leveren. Eijntelick verklaerde hij compt ter faecke defer verkopinge, tranfporte, ceffie ende overgifte voldaan ende betaelt te wefen, mits dat 't gene bij verkopinge van de voorf. goederen mochte werden geprocedeert, afflagh strecken fal aen de voorn. vier hondert guldens. Werden voorts alle die gene die defen eenichfins foude mogen aengaen, door mij notaris vermaent, defe ter secretarie defer stede binnen den tijdt van acht dagen te doen registreren op pene van milliteijt. Confenteerde voors. hij compt hier aff gemaect ende geleverd te werden een off meer acten in forma. Aldus gedaen verleden ende gepaffeert binnen der stadt Leijden, ter prefentie van Daniel Stam ende Adrianus Hendrickxz van Voffeveldt als getuijgen ten defen verfocht.

Getekend: Jan Dyrck Waffijn.

Tot slot nadert het bekende einde. Dirck en Maartje zijn redelijk oud geworden, al is net als van hun kinderen niet precies bekend hoe oud. Ook van zoon Claas is dat niet zeker, maar als hij in februari 1705 is overleden, dan moet hij een voor die tijd grote kerel zijn geweest. Zoals bij alles waren zelfs de gebruikte materialen en afmetingen van doodskisten voorgeschreven. Paste een overledene wegens corpulente omvang of uitzonderlijke lengte niet in de standaardkist, dan diende een kistemaker een verzoek om ontheffing voor de maten in.

Meester-timmerman Bartholomeus Waarseger worstelt blijkbaar met de lengte van de pas overleden Claas Wastijn en vraagt daarom of hij de kist twee duim langer mag maken dan gebruikelijk (1 Rijnlandse duim = 2,616 cm.)

Verder volgen hier eerst enkele losse vermeldingen over de familie.

Leidse lasten, 2 belastingkohieren uit 1674.

- Bon Nieuwmares, klein familiegeld, Claes Lichtvoet, baeijstrijcker, aanslag 0.0.6, decimaal 0.02, folio 144b, nr. 23085.

ORA, Civiele Zaken, deel C, akte 235.

Claes Wastijn, achtste comparant, te Leiden, beëdigd stadsdroger. Legt voor notaris J. van der Eicke verklaring af betreffende duffels, bestemd voor Pieter Weesberch (zie aldaar), 6/20-04-1684. Geen bijzonderheden over de familie Wastijn aangetroffen, als comparanten staan na elkaar genoemd: Abraham Lichtvoedt ende Claes Wastijn alle woonende binnen defer stede.

Genealogische Bijdragen Leiden e.o. 1985/86.

- AL21 Buitenmaatse voorouders. Eerst wordt een toelichting op de begraafpraktijk uit de 18de eeuw gegeven, daarna volgt een namenlijst, vervolg op AL33. Ondermeer Claas Wastijn, 06-02-1705, S67v. Burgermeestersdagboek.

Deel toelichting buitenmaatse voorouders.

Regels voor doodskistenmakers: ... Het werd absoluut verboden eikenhout te gebruiken, alleen vurenhout was toegestaan. ... In het keurboek van 1658 (pagina 110, keur 88) worden de belangrijkste bepalingen weer herhaald; de maten zijn 16 duim hoog, 23 breed aan het hoofdeind en 11 duim aan het voeteneind, alles buitenwerks. Voor de zwaarlijvigen moest, om geen boete te hoeven betalen, eerst toestemming aan de burgemeester worden gevraagd. ... In de kerken van Haarlem gold een maximale lengte van zeven houtvoeten (circa 1.95 meter?).

SA II, Burgemeestersdagboek, inv. nr. 162, deel S, folio 67v.

De Burgemeesteren ende regeerders der stad Leiden hebben bij defen geconsenteert ende toegeftaan aan Bartholomeus Waarseger Mr Timmerman, dat hij een doodkist sal mogen maken twee duim langer als bij de keure werd gefeijld, omme daarin te mogen leggen het lijk van Claas Wastijn. Actum defen 6 februari 1705. Onder stond mij jegenwoordig en get. J v Groenendijck.

Begraafboeken Wastijn (schrijfwijze: Wastijn, Wasteijn, Wassteijn, Wastyn, Wastin, Wasstin, zie ook: Watijn, Vastijn) vanaf 1627 t/m 1654 volledig overgeschreven, na 1655 de kinderen van zijtakken/broers weggelaten.

- 28 sept. 1635 Dirck kind van, Molensteeg, PK.
- 3 nov. 1635 Dirck kind van, Nwe Stadt, HK.
- 28 okt. 1675 Jan, Levendaal, HK.
- Clara Wastijn is tussen 1671-1676 niet als vrouw van Stam begraven.
- 1 april 1679 Vrouw van Claes Lichtvoet, PKB (= Haesje Wastijn?).
- 24/31-05-1687 Jannetie, -, Bolw.
- 29/1-5/2-1695 Martijntie Wastijn, Beestem., VK.
- 7/14-2-1705 Claas, Langegracht, PK.
- 14-21/3-1711 Maria, Groenesteeg, HK.

Overige gegevens

Schuldboek T, folio 195v Jan Wastijns wede haer geexe huijfen. *generatie 11 Wastijn?*

Den bode van Willigh.

Engel Arents van Gaefbeeck als mede erffgen. van Adriaentge Frans van Tetthode die wede ende boedelhoutster was van Thonis Jacobs Oufel comen volgens cuftingb. in dato den 2/6/1661 per reste een cap. van 725 gl. mette verlopen intereft vandien jegens den pen 20 zedert mej 1676.

Johannes de Moliijn en Maria Wasteijn, KO II33v, 1722, verband?

Johannes de Moliijn, greijnwerker, jongman van Leiden, huwt met Maria Wasteijn, jongedochter van Leijden, wonende in de Sandstraat, vergezeld met Elisabeth Breet, haar zuster van halve bedde, wonende in de Molesteegh op de Langegracht.

Zie NH-dopen klapper 536 en generatie 09 Thierry, Elisabeth Breet is getuige in 1726.

Generatie 12 Wastijn

<i>Gegevens</i>	<i>Man</i>	<i>Vrouw</i>
Naam:	Jan Jansz. Wastijn	Claerken Lepeijns
Geboren:	ca 1575 te Halewijn	ca 1575 te Eeckelo
Overleden:	12-11-1635 te Leiden (de pest)	12-11-1635 te Leiden (de pest)
Geloof:	w.s. NH	w.s. NH
Adressen:	Halewijn, Leiden: w.s. Crauwelsteeg (1609-1617) en w.s. Oude Volmolengracht (1617-1635)	Eekloo en Leiden: w.s. Crauwelsteeg (1609-1617) en w.s. Oude Volmolengracht (1617-1635)
Beroepen:	Saaierwerker (1602), faeijtrapier (1609), laeckenwercker (1617)	Huisvrouw
Vader:	Jan Wastijn	Jacob? Lepeijns
Moeder:	NN	NN
Huwelijk:	29-05-1602 ondertrouw te Leiden	

Kinderen

1. Jan doop ca 1600 te Leiden, overl. 26-10-1635 te Leiden
  2. Dirck doop ca 1603 te Leiden, overl. na 1667 [1669], voor febr. 1674
  3. Jacob doop ca 1608 te Leiden, overl. 21-10-1635 te Leiden
  4. Claertje doop ca 1610 te Leiden, overl. na 1633, voor 1636
  5. Daniël doop ca 1612 te Leiden, overl. na 1634, voor juni 1637
  6. Josina doop ca 1614 te Leiden, overl. 08-11-1675 te Leiden
-

Dirck Wastijn is rond 1603 in Leiden geboren, maar zijn ouders Jan Janszn. Wastijn en Claerken Lippens/Lepeijns komen respectievelijk uit Halewijn en "Eeckelo". Zij zijn rond 1575 geboren. Claerken is niet Jan's eerste vrouw. In 1597 trouwt hij namelijk te Leiden met Jacobmijntgen Lahays uit Poperingen. Zij sterft binnen vijf jaar en het is nu ietwat onzeker of Dirck een zoon van haar of van Jan's tweede vrouw Claerken is met wie hij als weduwnaar in mei 1602 hertrouwt. Jan senior is in beide gevallen getuige.

Jan junior is dan saaiwerker en schopt het in 1609 tot saaidrapier. In dat jaar koopt hij een huis in de Krauwelsteeg (bon Hogewoerd, ook wel Keijzersteeg genoemd) met twee kleine achterhuisjes daar bij. Aangezien Leiden overspoeld werd door immigranten, werd de beperkte ruimte binnen de stadsmuren in die periode volgepropt met huizen in voormalige tuinen, boomgaarden en op binnenplaatsen. Op 16 oktober 1617 koopt hij tevens een aan de Volmolengracht gelegen pand en op dezelfde dag koopt zijn broer Gillis het ernaast gelegen pand.

KO D12, 28-06-1597.

Jan Wastijn, filius Jan, jongefel van Halewijn ende nu wonende binnen dezer stede vergefelschapt mit Jan Waftijn zijn vader ende Sijmon Claeijs zijn schoonbroeder, huwt mit Jacobmijntgen Lahaijs, jongedochter van Poperingen in Vlaenderen vergefelschapt mit Maeijken vanden Berge haer zuster ende Jannetgen la Haijs mede haer zuster.

E4v KO E4vd, 29-05-1602.

Jan Wastijn saeiwercker van Halewijn weduenaer van Jacobmijntgen La Heijs, vergefelschapt met Jan Wastijn zijn vader, huwt met Claercken Lippens, jongedochter van Eeckelo vergeselschapt met Lijsbeth Thomas ende Janneken Verhage haer bekenden.

Bonboek Hogewoerd folio 307 Crauwelfteech ooftfijde.

* 17.3.1609 Is bij Sijmon Lodewijcxz mitte 2 huijkens op het erve van dit huij staende vercoft aen Jan Wastijn faeijtrapier bet. mit ix st firs van't vorenstaende op't voorhuijs ende noch met ...

- * 25.8.1637 Is bij de erfgen. van Jacob Wastijn die een foone was van Jan Wastijn ende Claertgen Lepijns met 2 huijfkens daerachter aen ..hier benevens in de Crauwelsteech uijt ... vercoft aen Jan Engelraem faeiijtrapier . ... dit huijf inde fteech met... (Jacob is waarschijnlijk de oudste zoon, kennelijk heeft hij later alles geërfd.)

Bonboek huiseigenaren, Jan Wastijn, lakenwerker, gehuwd met Claertgen Lepijns, Oost Marendorp Land Zijde folio 50/50v, Volmolengracht (zie ook Gillis, bij generatie 13).

Bonboek Ooftmaerendorp lantfijde folio 50 Volmolengraft noortfijde.

- * 16.10.1617 is bij Gillis Pasquet aen drie pertien verdeelt geteijckent letteris A. B. ende C daervan t partije A bij hem vercoft is aen Jan Wastijn laeckenwercker om etc. BB291.
- * 25.6.1637 Is bij de erfgenaemen van Jacob Wastin die een foone was van Jan Wastijn ende Claertge Lepijns vercoft aen Abraham Cordier lintwercker bel. met etc. bovendien om etc. [letterlijk]

Waarboeken 1609, folio 81v na fiche 423.

Wij ... schepenen in Leijden oirconden dat voor ons gecompeert is Sijmon Lodewijcxzn lintwercker, verclarende voor hem ende zijnen erven vercoft te hebben ende vercofte mitfdefen Jan Wastijn saeiijdrapier drie huijskens ende haeren erven waer van het eene staende ende gelegen es binnen defer stede [vlek] stede aende oost zijde van de Keijfer ofte Crauwelstege ende d'andere twee huijfkens zijn staende ende gelegen mede binnen defer stede achter op t'erve van t voorf eerfte huijs twelck belent heeft ten noorden aen d'een zijde Cors Dircxzn timmerman voor met een gemeene zijtmuijr off gevel ende daer aen met zijn eijgen fchuttinge ende aen d'ander zijde ten zuiden Henrick Janszn Kuelenaer, mede met een gemeene zijt gevel ende daer achter met een gemeen houten schuttinge. Streckende voor uijt de voorf. stege uijt den westen oostwaerts tot achter aen 't erve van Henrick Jansz. voornt. mede met een gemeene houten fchuttinge ende de twee andere voorf. huijfkens hebben belent aen d'een zijde het erve van de voorn. Henrick Janszn. ende aen d'ander zijde Gommer Janszn glaefemaecker met een gemeene zijtmuijr. Streckende voor van het erve van het voorf. eerste huijfkens tot achter aen met den gemeene achtermuijr van Jan Maertensz. backer. Al ende zulcx de voorf huijfkens jegenwoordich getimmert ende gemaect staen mitfgaders gebruijckt ende bewoont werden met de belastinge van negen stuvers s'jrs pacht met off zonder houde staende opt voorf eerfte huijfkens ende noch van een fomme van drie hondert ende vijftich guls te xl groon eens. Aencomen Vincent Pieters zn inde Vijgeboom als actie ende transport hebbende van Jan Maertenszn voornt. die aen hem betaelt moeten werden vrijs gelts met vijftich der voorf guldens t'jrs Jacoby dage eerstcomen anno xvj C ende negen t'eerfte. Voorder met voorwaerden dat de bornput staende op't scheidt tusschen t'erve van t'voorfte defer vercofte huijskens ende van den voorn. Henrick Jansz. tusschen defen copen ende den zelve Henrick Janszn mitfgaders oock de voorf Cors Dircxzn t'allen tijden met hem drie int gemeen zal moeten werden gebruijckt ende onder houden, tot welcken eijnde defen copen den zelve Cors Dircxzn t'allen tijden ende daer toe vrijen ende onbehinderden toegang zal moeten verleenen ende voorts met zoodanige conditien, voorwaerden ende waeringe als begrepen staen inde oude waerbrieven respectie op de welke defe jegenwoordige getranfficeert ende deursteecken is, die hij compt de voorn. Jan Wasstin mitfdefen tranfporteerde ende overgaff met alle het recht ende aenzeggen vandien ten eijnde bij de hem daer mede zal mogen werden gewonnen ende verlooren gelijck off hij compt het zelffs waere. Ende hij compt mitfgaders Corn. Janszn lijmfiedersknecht die als waerborge voor ons schepenen voornt mede compeerde gelove den gezamentl. de voorf. drie huijfkens ende haeren erven met ende onder de voorgeroerde lasten conditien ende voorwaerden elcx inden zijnen te vrijen ende te waeren waeren van alle voorder commer ende opstal daer mede de zelve zedert date van de twee jongste der voorf. waerbrieven elcx in den zijnen zoude mogen zijn befwaert onder verbant general van alle henl. beijder compten respectijve goederen roeren onroeren jegenwoordige ende toecomen egeen uijt gefondert. Des zoo beloofde den voorf Sijmon Lodewijcxzn zijnen voorn. waerborge van de voorf geroerde waerborchtochte te bevrijden onder verbant als voorn. Voorts zoo bekende den zelve Sijmon Lodewijcxzn hem ter zaecke van de jegenwoordige vercopinge alwel ende ten vollen vernoucht voldaan ende betaelt te zijn den lesten pen mitten eerften. Ende dat met een schepenen bezegelde custingbrieff jnnhoudende boven de voorf lasten een fomme van zevenhondert ende vijftich guls munte als vooren ende te

betalen staende vrijs gelts met vijftich guls op meije dage anno xvj C ende negen met d'aenvaerdinge gereet vorder meijedagen annius xvj C tien, elff, twaelff, dertien, veertien ende xvj C vijftien telcken gelijcke vijftich guls ende voorts telcken jaere ende meijedage daer aen volgende met hondert guls geduijrende zulcx ter voller betalinge toe van de voorf. somme van vij C L gul. Ende dit alles ter goeder trouwen ende zonder argelist. In oirconden defen met onfen zegelen bevesticht op den xxvij en aprilis @o xvj C negen, onder stont get. Jswanenburch ende bezegelt.

Intussen groeien de kinderen op die het paar inmiddels heeft gekregen. Mogelijk is Jan daarvan de oudste en hij is dan waarschijnlijk een zoon van Jacobmijntge. Hij trouwt in 1623 met Hester van de Velde, twee jaar later gevolgd door Dirck die met Maertge/ Michila Claes Botterman huwt. Acht jaar blijft het rustig. Maar dan breekt de dag aan waar *drie* paren uit dit gezin op hebben gewacht. Op 16 september 1633 trouwen zowel Claartge, Daniel als Jacob tegelijkertijd en bovendien verschijnen de twee broers met hoogstwaarschijnlijk twee zusjes Castel voor het altaar! Het is echter alsof ze de bui al zagen hangen want twee jaar later wordt hun geluk zeer ruw verstoord door een terecht te gevreesde ziekte: de pest. Vader Jan, moeder Claerken, de zonen Jan en Jacob en waarschijnlijk Daniel én dochter Claerken verliezen binnen een paar maanden allemaal het leven. Een half gezin is uitgeroeid en ook het gezin van zoon Dirck, die als enige met zijn jongste zusje Josina is overgebleven, wordt niet gespaard. Eén derde van de Leidse inwoners werd tijdens die beruchte pestepidemie weggevaagd; en grote leegte voor de nabestaanden achterlatend.

Maar het leven gaat door en de weesmeesters krijgen het weldra druk met voogdijregelingen als weduwen en weduwnaren, soms al heel snel, weer hertrouwen.

Begraafboeken Wastijn, Wasteijn, Wassteijn, Wastyn, Wastin, Wasstin.

- 11 juni 1635 Cornelis kind van, Hoogewoerd, PK.
- 16 aug. 1635 Jan, Uiterste gr., HK
- 25 sept. 1635, Jan, Breesstraat, HK.
- 2 oct. 1635 Jan, Uiterste gr., HK.
- 21 oct. 1635 Jacob, Langegracht, HK.
- 26 oct. 1635 Jan, Langegracht, HK.
- 12 nov. 1635 Jan en zijn vrouw, Langegracht, HK.

Jan Wasteijn met Hester van den Velde	I159	10-02-1623	
Dirck Wasteijn met Michila Claes Botterman	I266vd	30-04-1625	
Daniel Wastijn en Lijsbeth Castel	L6	16-09-1633	!
Jacob Wastijn en Judith Castel	L6	16-09-1633	!
Claertgen Jansdr. Wastijns met Jan Pieterszn van Lennip	L6v	16-09-1633	!
Josina Jansdr. Wastijn met Sondach Bartholomeusz.	L203	21-05-1636	

KO 1623.

Jan Wasteijn, laeckenwercker, jongeman van Leiden, huwt met Hester van den Velde, jongedochter van Leijden.

KO 1625.

Dirck Wasteijn, jongeman van Leijden, huwt met Michila Claes Botterman, jongedochter van Utrecht.

KO 1633.

Daniel Wastijn, roltrapier, jongeman van Leijden, wonende op de Oude Voldersgraft, vergeselschap met Jan Wastijn, zijn broeder op de Langegraft, huwt met Lijfbeth Caftel, wonende mede op de Oude Voldergraft, vergefelschap met Cathalina Bailliu wonende mede aldaer, haer moije.

KO 1633.

Jacob Wastijn, deeckentrapier, jongman van Leijden, wonende op de Oude Voldergraft, vergefelschap met Dirk Wastijn fijn broeder wonende in de Molensteech bij de Langegraft, huwt met Judit Caftel, jongedochter van Leijden, wonende mede op de Oude Voldergraft, vergefelschap met Sara Bailliu, wonende op de St. Jacobsgraft.

KO 1633.

Jan Pietersz. van Lennip, lakendrapier uit het land van Bergh, huwt met Claertgen Jansdr. Wastijns, jongedochter van Leijden, wonende op de Oude Voldersgraft, vergeselschap met Claertgen Lepijns, haer moeder aldaer.

KO 1636.

[marge: Nota] Sondach Bartholomeeusz., fustejnwerker, [jongeman van -], wonende op de Langebracht, vergeselschap met Harman Brugman, zijn meester aldaer, huwt met Josina Jansdr. Wastijn, [jongedochter van -], wonende op de Nieuwe Maren, vergeselschap met Maecken Wastijn, haer schoonzuster mede aldaer.

Geen kinderen van Sondag Bartholomeuszn. in Lutherse/NH-doopboeken gezien en geen NH-dopen van Jacob Wastijn en Judith Castel's kinderen aangetroffen.

NH-dopen kinderen van Jan Wastijn (die de eerste Wastijn-vader in de Hervormde kerk doopboeken is) en Hester van der Velde, (ma: -) zijn in:

1624 Jan Wastijn de Oude.

1625 Jacob Wastijn, Claerken Wastijn.

1628 -.

1632 Cijntge Wastin.

NH-doopgetuigen bij het enige kind van Daneel Wastijn (ma: -) zijn in 1635 Klaerken Lippens, Jacob Wastijn en Lijsbeth Casteel.

Lutherse doopgetuigen bij Jan Pieterszn. van Lennep in 1634 en (kinderen uit een volgend huwelijk) in 1649 en 1652 (ma:-) zijn onbekenden.

Van Jan Pietersz. van Lennep geen NH/Waalse dopen gezien. Op patroniem geen kinderen van Jacob of Daniel Wastijn gezien.

Weeskamer voogdijboek D119v.

Dirck Wastijn, roldrapier, oom, ende Gillis Wastijn, mede roldrapier, out oom zijn voogden gestelt over Jan out x, Willem iiii ende Hester viij jaren of daar omtrent naegelaten weeskinderen van Jan Wastijn roldrapier za: gewonnen bij Hester van der Velde beijde za: ged. Comparanten hebben de voogdije aengenomen ende eet gedaen aan Meesteren alle op ten lesten december 1635.

Weeskamer voogdijboek D119v na de eerste melding:

De selve oome ende out oome [Dirck Wastijn en Gillis Wastijn] respectiv. zijn noch voogden gestelt over - 1 - naegelaeten weefkint van Claertgen Waftijn za: gewonnen bij Jan Pieterszn. van Lennip, caerdefetter.

Comparerenden hebben ten zelven dage [31-12-1635] eed gedaen aen weesmeesteren.

In 1637 besluiten de kinderen om de drie huizen in de Keizer- of Crauwelsteeg te verkopen. In de voorliggende periode was dit onroerend goed overgegaan in handen van zoon Jacob. Na zijn overlijden vragen de resterende nakomelingen om toestemming van het gerecht om de huizen in het openbaar in de aanbidding te doen.

Ze krijgen er lang zoveel geld niet voor als hun vader en grootvader ervoor betaald heeft, maar de koper heeft dan ook nog geld wegens een deels niet afgeloste lening tegoed. Een half jaar later verkopen ze eveneens de woning aan de Volmolengracht waar Gillis op dat moment nog het naastgelegen pand bezit.

Jaren later verschijnen de kinderen van Jan Wastijn en Hester van de Velde om uit handen van de weesmeesters de stukken van hun erfenis te krijgen. Hester van der Velde is nooit hertrouwd en blijft minimaal dertig jaar lang weduwe. Waarschijnlijk heeft zij op latere leeftijd veel moeite om de eindjes aan elkaar te knopen en uiteindelijk verkoopt ze de woning in 1666 waar ze samen met Jan de beginjaren van hun huwelijk heeft doorgebracht. De nieuwe eigenaar neemt de vier hypotheken over ter waarde van totaal f 1.550,00 die inmiddels op dat pand rusten en betaalt verder met een custingbrief ad f 700,00, waarvan hij f 400,00 in contanten dient te voldoen. Dat zal Hester weer een tijdje lucht geven. Interessant zijn bovendien weer de verzoeken aan het

gerecht in verband met de werkzaamheden van diverse familieleden, hoewel het niet altijd duidelijk is of het om andere mensen, zoals een oom, neef of geheel niet verwante personen gaat.

Bonboek huiseigenaren, zie ook hiervoor en bij generatie 13:

- Jacob Wastijn, Oost-Marendorp Landzijde folio 50 en 50v, Volmolengracht.

Bonboek Nieuwmaren folio 68 Langegraft. Kopregel Jan Wastijn, verkoop 2.6.1641. Volgens het voogdijboek is Jan voor 1636 overleden. De gegevens in het voogdijboek kloppen niet helemaal, want volgens het voogdijboek zou ook Hester al overleden zijn. Zie echter bonboek folio 272v en de waarbrief.

Bonboek Nieuwmaren fol. 272v Langegraft noortfijde.

- * Kopregel: Jan Wastijn.
- * Verder erg slecht leesbaar. Het huis wordt belast met diverse leningen door Jan en zijn vrouw Hester van der Velde, die in 1634 weduwe is; onder andere met een rentebrief van 400 gulden.
- * Is bij haer vercoft aen Jan Pieters van Griecken belast met alle de bovenstaende lasten bovendien om vij C gl te betaelen met iiij C gl gereet ende ij C gl fjrs meije 1667 tje telckens metten intereft van tonbetaelde jegens den xxv tich. 22.4.1666.

KO L177, 08-04-1636 is het huwelijk van Jan Reijnierszn Doé, weduwnaar, met Lijsbeth Catel, zes maanden weduwe van Daniel Wasteijn, wonende op de Langegraft. NH-doopgetuigen n.v.t. (Vrouwen moesten een rouwperiode van negen maanden in acht nemen, ter voorkoming van de vraag wie de vader van een eventueel binnen die tijd nog te baren kind zou zijn; mannen daarentegen konden direct hertrouwen.)

Waarbrieven 1637, folio 257v, na fiche 752.

Wij ... Schepenen in Leijden oirconden dat voor ons gecomen ende verfchene[n] fijn Dirck Woeftijn roldrapier, Hefter van de Velde wede wijlen Jan Woestijn de Jonge, Jan Reijnierszn Doe vijfdeijndrapier getrouwt met Lijfbet Cattel te voorens wede van Daniel Woeftijn, in dier qualité voor hen felven. Noch de voorf. Dirck Woeftijn ende Gillis Woestijn roldrapiers in den name als gestelde voochden eerft over t naergelate weefkint van za: Claertge Woeftijn gewonnen bij Jan Pieterszn van Lennip mede roldrapier, mitfgaders over de kinderen van Jan Woeftijn de Jonge, ende noch de felven Jan Pieters te famen erffgen. van Jan Woeftijn den Ouden ende Claertgen Lepijns beijde za:. Wijders Dirck Woeftijn, Jan Reijniersz nomme uxoris voornt voor hun felffs. Noch den felven Dirck ende Gillis Woeftijn als voochden over t naergelaten kindt van Claertgen Woeftijn ende de kinderen van Jan Woeftijn de Jonge, ende noch Sonendach Bartholomeeszn. caerder getrout met Stijntgen Woestijn t zamen erffgenamen van za: Jacob Woeftijn die mede een foone was van Jan Woeftijn ende den Ouden ende Claertgen Lepijns. Verclarende fij compten in dier qualite naer voorgaende confent ende authorifatie van die van den gerechte defer stede in date den xv en Januarij feftienhondert fevenendertich ten overstaen met kenniffe ende goetduncken van den E Sijmon Willemsz van Perchaen ende Jan Jacobszn van Banchem inder tijt schepenemeesteren ende een uijt aen weefmeesteren defer stede int openbaer achtervolgende feeckere befchreven voorw. vercoft te hebben ende opdrougen dienvolgende mitfdefen aen ende ten behouwe van Jan Ingelraem saeijsdrapier drie huijfgens ende haeren erven het eerfte staende ende gelegen binnen defer stede aende ooftfijde van Keijfer off Crauwelsteech ende d'ander twee daer achter aen mit een gange ende poorte comende onder t voorf eerfte huijfgens uijtgaende inde voorf Keijferstege. Belent ende belegen hebbende aen d'eene fijde Cornelis Willemszn van Ouwelant. Ende aen d'ander fijde de weduw van Cors Dircksz., streckende voor uijt de straet tot achter aen Frans van Hoven. Al ende fulcx de felve huijfgens gebruijckt ende bewoont werden mit alle t gunt daer inne op ende aen aert ende nagelvaft.

[Standaardvoorwaarden, verwijzing naar waarbrief 1609, verkoopsom f 100,00 gereed en f 395:13:4 ook gereed,] in plaetfe van meerder fomme, die op feeckere termijnen ftonden te betalen, welcke veranderinge bij de E. heeren weefmeesteren defer stede is geconfenteert om te mogen geschieden volgens de acte van confent in date den viij en junij leftleden ons schepenen

ten verlijden defes vertoont. In oirconden defe mit onfe zegelen bevesticht op te vijffentwintichsten junij des jaers feftienhondert ende fevenendertich.

[Het rekest/toestemming van de schepenen (gerecht) 15 januari 1637 nagevraagd bij archiefmedewerker voor bron: is niet te achterhalen of niet bewaard gebleven.]

Waarbrieven 1637, folio 359v.

Dezelfde personen als in de waarbrief op folio 357v verkopen met consent van het gerecht van Leiden van dato 16-01-1637 aan: Abraham Cordier lintwercker een huijs ende erve, staende ende gelegen binnen defer stede aende noortfijde van de Volmolengraft. Belent ende belegen hebbende aen d'een fijde Gillis Waftijn laeckenwercker ende aende ander fijde Jacob Kellenaer lintier, streckende voor van de strate vande Volmolengracht voorf tot achter aen ... [let.].

[Standaard verkoopvoorwaarden, belast met twee weesrenten en verkocht voor de som van f 325,00. Akte 25-06-1637.]

Keizer- of Crauwelsteeg is nu de St. Jorissteeg, geen buurtkwesies.

Bronnen tot de geschiedenis van de Leidsche Textielnijverheid verzameld door Mr N.W. Posthumus. Vierde deel (1611-1650), (zie ook bij generatie 11 voor 288 met Dirck): Gillis Wastijn, pag. 288, noot 2, baai-, rol- en dekendrapier, pag. 299 noot 1, Jan Wastijn, idem pag. 288 nr. 2 en pag. 309 noot 1 en Wastijn (wede Jan) roldrapierster, pag. 288 noot 2, en pag. 299 noot 1. [gezien]

Posthumus, deel vier, pagina 309. (Zie ook generatie 13, niet alles al zeker)
Nr. 272.

1. Verzoek van – diverse personen – ververs, aan het gerecht: geven te kennen dat zij hebben bemerkt dat zoowel de saaiverwers als de andere ververs naast het verven der saaien ook dagelijks rollen, baaien en dekens plegen blauw, geen en groen te verven, waardoor de saaien nadeel ondervinden, daar deze, wanneer zij tegelijkertijd worden geverfd met de rollen, baaien en dekens, die dikwijls eenige vetticheit bij zich hebben, daerdoor menichmael werden geïnfecteert. Uijt alle t welke eenige lange jaren geleden gevolcht is, dat zoo uijt Italien als anderen quartieren verscheidene clachten gecomen sijn, vermits verscheidene saijen geïnfecteert ende vet bevonden wierden, sulcx dat corts daer aen ... doenmaels bij U Achtb. loffelijcken bij publicatie van defer stede raedthuijs daerinne voorsien ende alle sayverwers sulxs geinterdiceert is, welk verbod in den loop der jaren niet meer is nageleefd. Daarbij komt, dat het verven dezer rollen enz. door niemand beter dan door de rekwestranten kan worden verricht, vermits zij, supplianten, niet en vermogens yetwes anders daerby te verwen, gelijk bij andere verwers dagelijcx gedaen wert, maer gehouden tzelfde sonder byvouging van andere goederen alleen te verwen, jae sulxs, dat de coopluijden, hebbende eenige fijne laeckenen off carsaijen om groen off blauw geverft te werden, haer, supplianten, behandicht om naer Poolen ende andere quartieren te werden versonden, sy supplianten, dezelve laeckenen off carsaijen gansch apart moeten verwen, opdat dezelfde daerdoor niet en souden werden besmeth, aengesien de rollen ende baeijen in het vollen niet sodanich en werden gesuyvert als de voors. laeckenen. Verzoeken derhalve, dat het gerecht bepale, dat zij alleen deze rollen, baaien en dekens blauw, geel en groen mogen verven.

2. Het gerecht bepaalt, dat den rekwestranten wordt toegestaan de genoemde stukken blauw, geel en groen te verven, mits dat zij in hun ververijen geen saaien of stoffen, tot de saainering behoorende zullen verven.

1648, December 6. Gerechtsdagboek Z, fol. 279v, de ondertekenaars sijn o.a. Jellus Vestijn, Jan Wastijn [kleinzoon Jan?], Wynant Schryver [zie de Van Wijk-tak].

Weeskamer Quit. Volg. G2v.

Jan Wastijn roldrapier.

Wij schepenen der stadt Leijden hier ondergeteijckent, doen cont eenen ijegelijcken dient behoort dat voor ons gecomen ende verfchenen is Jan Wastijn roldrapier, ende Jan Claeszn van Kaffel huijckemaecker, getrouwt fijnde met Hester Wastijn ende fulcx beide voljaerde kinderen van Jan Wastijn roldrapier fa: gewonnen bij Hester van de Velde. Ende bekende bij defes voor haer haren erven ende naercomelinge uijt handen van de E.E. heeren weefmeesteren der stadt Leijden als oppervoochden van allen onmondigen ende anders toeficht behouvende gelicht ontfangen ende met volcomen genougen naer haer genomen te hebben alle foodanige goederen,

gefchripte, papieren, instrumenten ende memumenten als van haer compts wegen tot defe dage toe ter weefcamer alhier in getrouwe bewaringe beruft ende gelegen mogen hebben, egeen vandien uijtgefondert. Quijteeende daer van bij defen de E.E. heeren weefmeesteren voorft, oock haer compts voochden ende wijders alle andere dient behoort, mitfgaders van alle handelinghe ende bewindt van deffelffs wegen ten enige tijden gehadt ende gedaen. Belovende alle defelve ende een ijder van hen in't bijfonder daer aff jegens ijder man te jndempneren ende bevrijden onder verbant als recht is. In oirconden defes bij ons schepenen ter verlijde defes geteijckent heden den xxj Decembris xvj C vijftich.

Weeskamer Quit. onbej. C110v, zie fiche 40.

Jan Waftijn.

Voor de schepenen van Leiden verschijnt Willem Wastijn, omtrent 20 jaar oud, nagelaten zoon van Jan Wastijn en Hester van Velde. Hij verklaart dat hij de papieren etc. in ontvangst heeft genomen xxij December 1650. Marge aantekening: N folio 166 (dit is geen verwijzing naar voorgdij of grote bewijzen).

Waarbrieven 1666, folio 191.

Wij ... schepenen in Leijden, oirkonden dat voor ons gekomen ende verfchenen is Hefter van de Velde wede van Jan Waftijn. Verclarende vercoft te hebben ende opdrouch dienvolgende bij defen aen ende ten behoeve van Jan Pieters van Griecken een huijf ende erve staende ende gelegen binnen defer stede aende noortfijde van de Langegraft omtrent de Maren, belent aen d'een fijde Jan Reijneman ende aen d'ander fijde Pieter Jans van Waffenaer, streckende tot achteraan -.

Al ende zulcx t voorfz. verkoftte jeghenwoordich getimmert ende ghemaect ftaet, ghebroyckt ende bewoont werdt, met alle tgeene daer inne ende aen aert ende nagelvaft is, de verkoopster toebehoorende. Ende dat met de belastinge van vier hondert vijftich guldens capitael, aencomende Maerten Terfijden notaris, noch van vier hondert guldens aencomende de wede van Daniel van de Velde, noch van fes hondert guldens aencomende Johannes van Penen ende noch van hondert vijftich guldens aencomende Quijringhe de Wilde daer van jaerlicx intereft wert betaelt volgens de refpective brieven daer van fijnde voorts vrij.

[Verkoopsom:] ende dat boven d'jndemniteit van de voorf op gelate lasten met een cuftingbr. innehoudende een fomme van feven hondert guldens te betalen staende met vier hondert guldens gereet ende voorts met paeijen van twee hondert guldens fjaers, meijedage 1667 d'je telckens met bijvouginge van intereft van alle 't onbetaelde jegens vier van 't hondert in't jaer. In oirconden defen met onfe zegelen bevesticht op den xxij en April 1666, is geteijckent G.v. Hoogheveen ende befegelt.

Begraafboeken van 1601-1627 n.v.t., Wastijn (ook: Watijn, Vastijn).

- 15 oct. 1636 Jacob kind van, Nwe Stadt, HK.
- 30 juni 1650 Jacomijntje, Middelstegracht, HK.
- 25 Maart 1655 Pieter kind van, -, HK.
- 26/5-1/6-1675 Pieter, Weijtge, HK.
- 8 nov. 1675 Jesijntge, Cath. Gasthuis, HK.
- 14-21/4-1691 Sara, Raamsteeg, Bolw.

Generatie 13 Wastijn

<i>Gegevens</i>	<i>Man</i>	<i>Vrouw</i>
Naam:	Jan Wastijn	NN
Geboren:	ca 1548	ca 1550
Overleden:	na 1601	voor 1593?
Geloof:		
Adressen:	Halewijn, Antwerpen	Halewijn, Antwerpen
Beroepen:		Huisvrouw
Vader:	... Wastijn	NN
Moeder:	NN	NN
Huwelijk:	ca 1668	

Kinderen

1. Jannetien doop ca 1570 te Halewijn, overl. na 1624
  2. Josijntgen doop ca 1571 te Halewijn, overl. na 1591, voor 1605
  3. Jan doop ca 1575 te Halewijn, overl. 12-11-1635 te Leiden
  4. Gillis doop ca 1580 te Antwerpen, overl. 29-11-1659 te Leiden
-

Het spoor van de familie Wastijn gaat nog verder terug in de tijd. Jan's vader Jan moet rond 1548 zijn geboren, en dat jaartal is slechts een halve eeuw van de middeleeuwen verwijderd. Hij en zijn onbekend gebleven bruid (of bruiden bij eventueel hertrouwen) kregen minimaal twee dochters en zoon Jan in de periode 1570 - 1575 te Halewijn in het huidige België. Kennelijk verhuizen ze later tijdens een periode vol onlusten, bittere armoede onder het werkvolk en geloofsvervolgingen naar Antwerpen waar Gillis rond 1580 ter wereld komt. Nog zijn ze niet van alle ellende af en dus trekken ze verder noordwaarts om in Leiden uit te komen. Ze verkeren hier in het gezelschap van lotgenoten uit hun oude vaderland en de kinderen trouwen stuk voor stuk met Vlamingen.

Jannetien Wastijn en Frans de Heger	A6v	22-07-1592	
Jofijntgen Wastijns met Sijmon Claesz.	A8v	07-11-1592	
Jan Jansz. Wastijn met Jacobmijntgen Lahays	D12	28-06-1597	1 ^e
Jan Wasteijn met Claerken Lippens	E4vd	29-05-1602	2 ^e
Giellis Wastijn met Sijntgen Alinck	F15	20-01-1605	1 ^e
Gillis Wastijn met Christina Clarebots	L312	27-05-1637	2 ^e

RI-register 1592.

Frans de Heger van Hontfchoten vergefelschapt met Jacob de Heer fijn broeder, huwt mit Janneten Wastijn van Halewijn vergeselschapt mit Jan Wastijn haer vader. Actum den xen Augusty 1692 voor Pr. Oom Prszn ende ...Wijcke. Marge: Ontf ix st.

RI-register 1592.

Sijmon Claesz., jonggestelle van Gent, huwt met Jofijntgen Wastijns, jongedochter van Halewijn, vergezelschapt met Jan Wastijn haer vader.

KO D12, 28-06-1597.

Jan Wastijn, filius Jan, jongefel van Halewijn ende nu wonende binnen dezer stede vergefelschapt mit Jan Waftijn zijn vader ende Sijmon Claeijs zijn schoonbroeder, huwt mit Jacobmijntgen Lahaijs, jongedochter van Poperingen in Vlaenderen vergefelschapt mit Maeijken vanden Berge haer zuster ende Jannetgen la Haijs mede haer zuster.

KO E4vd, 29-05-1602.

Jan Wastijn saeijwercker van Halewijn weduenaer van Jacobmijntgen La Heijs, vergefelschapt met Jan Wastijn zijn vader, huwt met Claercken Lippens, jongedochter van Eeckelo vergeselschapt met Lijsbeth Thomas ende Janneken Verhage haer bekenden.

(KO E129v, 27-08-1604. Symon Claeijssen uit Gent, weduwnaar van Josijntgen Wastijn, saaiwerker, huwt met Barbera Jacobsdr.)

KO 1605.

Giellis Wastijn, deeckenwercker, jongman van Antwerpen vergefelschapt met Jan Wastijn zijn broeder, huwt met Sijnten Alinck van Gent.

KO 27-05-1637.

Gillis Wastijn, weduwnaar van Cijntje Alings, woonende op de Voldersgraft, vergeselschapt met Jan Wastijn, zijn zoon, huwt met Christina Clarebots uit Belle.

Zie RI-register B168, in 1625 is Janneken Wastijn huwelijksgetuige bij haar dochter Martijntge Fransdr. de Hegere, jongedochter van Utrecht die met Christiaen Verhalle trouwt.

Jan en Gillis zijn tamelijk actief als saaidrapiers. Hun namen komen we in diverse verzoekschriften omtrent de saainijverheid tegen, samen met andere verwanten. Dit soort verzoeken lichten een tipje van de sluier op over de gang van zaken binnen de Leidse lakenindustrie. Voor wie zich echt wil verdiepen in dit onderwerp, zijn de boeken van Posthumus met verzamelde gegevens een geweldige bron van interessante details die waarschijnlijk enig in zijn soort is. Uit de teksten blijkt steeds weer dat alles erop gericht was de kwaliteit veilig te stellen en te bewaken, de werkgelegenheid binnen de stad te beschermen en de veroverde markten verspreid over de hele wereld te behouden. Dit onttaardde op den duur echter in het halsstarrig blijven handhaven van verouderde regels in een veranderende maatschappij waardoor diverse wetten uiteindelijk een averrechts effect hadden. Maar Leiden heeft daar toch ook eeuwenlang zijn kwaliteitsproduct aan te danken gehad. (Zie verder voor meer informatie het hoofdstuk Literatuur). Verder zagen we Gillis reeds eerder als huiseigenaar.

Posthumus vierde deel, pagina 298/299, nr 268.

Verzoek van de notabele en overige gemeene baai-, rol- en dekendrapiers aan het gerecht naar aanleiding van de door hoofdman en mannen der baainering ontworpen keur aangaande het meten der stukken. Wijzen er onder andere op dat als d'voors baeijen ende rollen waren voor de com gemeten ende dan daerna wierden gestreecken, gedroocht ende gelyoyt, aldan de buyten-coopluyden na allen schijn d'selve goederen alhier wit souden opcoppen, mitsgaders die buyten deser stede doen verwen ende op henluyder ramen reken tot soodanige langte, als d'selve coopluiden begeren, waerdoor dan de neringe van 't verwen niet alleen uyt deser stede soude werden meer ende meer verjaecht, maer soude oock selfs de coopluiden van de baeyen ende rollen, wonende hier ter stede merckelic werden vercort ende verhindert, uyt oorsaeck sy luyden 't genot van het uytrecken sooveel niet en souden profiteren als de coopluiden, wonende buyten deser stede, in voegen dat het meten voor de comme soude gedeyen tot schade ende nadeel van de cooplyden, verwers ende supplianten. 01-05-1648.

Ondertekend door onder andere: Gillis Wastijn en De Wed. van Jan Wastin [Hester van der Velde?].

In een contra-memorie verdedigen de hoofdman en mannen der baainering de door hen ontworpen keur o.a. aldus: "Ende alsoo de bayen meest alle tot voeringe van de laeckens gebruyct werden ende well slapper gevolt sijn dan de laeckens, soo is van nooden om het uutsacken van deselve te verhoeden, dat se in't opreden oock naer behoren opte raem gehandelt werden, want sulcx niet doende, soude de voeryngen, een tijt langh gedraegen sijnde, onder uythangen ende deshalven de luyden genootsaect sijn haer clederen te laeten vermaecken ende onder affsnijden, 't welck soude moeten voor onnuth weghgesmeten sijn".

(Bij brief van 24 juni 1648 beklagen zich dekens, gezwoorenen en leden van het lakenkopersgilde te Breda over het uittrekken der baaien enz. te Leiden.)

Posthumus vijfde deel, no. 340.

Verzoek van de drapiers der rol- en dekenning aan het gerecht, hun toe te staan breede duffels op de Kampensche manier te maken. – Toegestaan voor den tijd van zes maanden.

Gerechtsdagboek DD, fol. 256v. 09-03-1655.

Geven ... te kennen de gemene drapiers van de rolle- ende deeckenninge deser stede, hoe dat de innewoonders tot Campen nu onlang hebben voor verscheyden coopluyden, die op Nieuw-Nederlant* handelen, gemaect ende geleverd wel 500 breede duffels off rollen; dat mede d'selve coopluyden, hebben van de supplianten gecoft diverse stucken deeckens, hebben oock te meermael aen de supplianten versocht, dat sij soude willen maecken gelijcke duffels als die van Campen doen, maar alsoo ingevolge van de ordonnantie van 't voors. gilde de supplianten niet en vermogen sodanige breede duffels te wercken, soo versoucken sij instantelijck, dat UE. A. gelieven hen te admitteren tot het maecken van soodanigen duffels die niet minder, mer wel meerder als 36 gangen sullen mogen geschoren sijn ende dat deselve duffels sullen moeten ter rauwe persse gevisenteert werden, of die van goede stoffe sullen wesen gemaect ende wel gewrocht, in gelijcker manieren als UE. in 't stuck van de smalle duffels de supplianten onlangs hebben geconsenteert, ten eijnde de coopluyden gerijft ende de neringe alhier te beter sal werden gebeneficeert.

Was getekend: onder andere Gillis Wastijn.

Apostille: Die van de gerechte hebben bij desen tot een prouwe geconsenteert, dat alhier ter stede (rollen) sullen mogen werden gereet op de Campersche maniere, van dewelcke rollen de ketens geschoren sullen sijn van 36 gangen, wel meerder, maer niet minder, ende welke rollen breed sullen sijn 9 vierendeel elle, wel meerders, maer niet minder, ende lang 36 ellen, wel langer, maer niet korter, welke rollen ter raupersse gebracht ende aldaer gemeten, gevisenteert ende op de cortheyt ende anderen breucken van deselffe gestraft sullen werden in gelijckheijt als in 't reguarde van de smalle duffels.

* Nieuw-Holland was een gebied in Brazilië en later de aanduiding voor Australië. Nieuw-Nederland slaat op de huidige stad New York en omstreken in de Verenigde Staten. Enkele jaren geleden werden op Manhattan, waar Hollandse kolonisten zich vanaf 1624 vestigden, bij opgravingen Leidse lakenloodjes (keurmerkjes) in de bodem aangetroffen.

Bonboek Oostmaerendorp lantfijde folio 50v Volmolengraft noortfijde (zie generatie 12.)

- * Dit partije is bij Gillis Pascquet geteijckent met B ende C. Is bij hem vercoft aen Gillis Wastijn laeckenwercker om etc [lett.]. 16.10.1617.
- * Is bij Jan Wastijn cum focijs executeurs van testamente van za: Christijntge Clarebout wede van Gillis Wastijn vercoft aen Henrick van Zieren vrij om eerft iij C gl gereet ende noch een custingb. van xj C gl te betaelen met CL gl fjrs den je Augusti 1667 tje telckens metten intereft van tonbetaelde jegens den pen. xx tich bij overstelling aen Bartholomees van Aelft. [1666]

Bonboek Oostmarendorp lantsijde folio 51 Volmolengraft noortfijde.

- * Kopregel: Gillis Wastijn, fiet van de lasten op het voorgaende als daer van gefplitst zijnde.
- * 2.6.1621 Gillis Wastijn heeft het pertie geteijckent mitte letter C weder vercoft aen [zwager] Frans de Hegere bringer tot Utrecht om etc.

Ook Gillis heeft zijn vrouw tijdens de epidemie verloren en hertrouwt twee jaar later. Hij krijgt het eerst alleen in 1622 en bovendien in 1640 samen met twee burenen aan de stok met buurman Hartelijeff Soeterland die voor de volle kosten dreigt op te draaien van het openen en (letterlijk) uitmesten van de secreetgoot. Het was heel normaal dat bewoners samen een secreet ofwel plee deelden waarvan de eigenaars van de huizen voor het onderhoud zorgden. Het secreet bestond waarschijnlijk uit een stinkend gat aangesloten op een goot die direct in de dichtstbijzijnde gracht loosde. Dezelfde gracht waarin men van alles waste en spoelde ...

Volgens traditie komen de oudste en de jongste van de schepenen op verzoek polshoogte nemen. Zij bemiddelen om een akkoord te bereiken tussen de kibbelende partijen. Lukt dat niet, dan mogen de boze burenen hun zaak via justitie verder uitvechten.

Buurtkwesties RA 48D, folio 120v, 19-11-1622.

Op huijden den xix en novembris xvj C ende tweeentwintich fijn Dr. Gerrit van Lantfchot ende Cornelis Henricxs van Gooten jegenwoordige schepenenmeesteren der stadt Leijden mit ende

benefens Henrick Cornelisz van Bilderbeecq staets meester metfelaer ende Jan Jacobs van Banchem staets meester timmerman beijde mede roijmeesteren defer stede ter requititie van Mr. Cornelis Boijffens cum focijs geweeft in seeckere gange gelegen tusschen de Oude Volmolengraft ende de Paradijssteech. Alwaer de voorn. requirant op Gillis Woestijn als eijgenaer van feeckere huijfinge staende in de voorf gange verfochte dat hij foude geheugen ende gedogen dat de gote gelegen onder fijne huijfinge verstopt mochte fijn, in de felve fijne huijfinge werde geopent ende geholpen, waer tegens de voorn. Woeftijn gehoort fijnde feijde dat hem fijne huijfinge met fodanige fervituijt niet en was vercoft ende dat hij mitfdien der requiranten verfouck geenfins en begeerde toe te staen, door faulte van accord es partijen de wech totte justitie geopent. Actum ten dage ende jaere als voren.

ORA, Buurtkwestieboek deel F, folio 76.

Noch fijn ten selven dage [06-09-1640] de schepenen in de voorgaende acte geroert geweeft aende ooftfijde van de Volderfgraft alwaer Hartelijeff Soeterland op Gillis Wastijn, Pijeter van Houte ende Abraham Cordijer fijne gebruyren verfochte dat fij luijden portue porties gelijk fouden helpen dragen d'oncoften gevallen in het openen ende ontruijmen van feeckere haere gemeene secreetgoote, die ged.en gehoort ende met den eijr nijet connende werden verduict is henluijden de wech tot de iustitye geopent. Actum ut s.

Uiteindelijk is Gillis tamelijk oud geworden; geschat circa tachtig jaar. Hij overleed eind november 1659. Zes en een half jaar later is zijn weduwe Christijntje Clarebout ernstig ziek en laat zij notaris Raven aan haar bed komen om haar testament te regelen. Een deel van haar nalatenschap mag de familie Wastijn hebben, maar het meeste gaat naar haar vrienden toe. Een jaar later is zij eveneens overleden en wordt het huis aan de Volmolengracht, dat Gillis vijftig jaar eerder kocht, door de erfgenamen van de hand gedaan.

Haar boedel maken zij eveneens te gelde. Exact staat beschreven met welke spullen Christijntje zichzelf omringde in haar woning op de Volmolengracht. Een deel van haar inkomsten verkreeg zij uit het verhuren van het naastgelegen pand voor negen stuivers per week. Christijntje bezat enkele sieraden inclusief hoofdijsers, het gebruikelijke linnengoed en de bekende kledingstukken zoals hemden, mutsen, schorten, losse mouwen (die ze vermoedelijk aan een hesje kon bevestigen), kousen, lijfjes en rokken, manteltjes, een huik en kapjes, een paar schoenen en twee moffen. Ook haar inboedel is van een doorsnee samenstelling: meubels, kleedjes, kandelaars, potten, kannen en tangen bij het haardvuur, enkele manden, dozen, kisten en kasten als bergplaatsen en als versiering vinden we prenten, schilderijtjes en zelfs drie (albasten) beeldjes. Verder bezit zij een luiwagen, een voorraad brandstof en gereedschap dat op thuiswerk in de textielsector wijst, zoals een ketengarenwiel, een haspel en een mand met klossen. Bovendien heeft zij enkele boeken en staat er een schrijfmeebel in haar huis, wat iets minder algemeen is. De meeste spullen worden verkocht voor een onbekend bedrag.

Weeskamer grote bewijzen V138v, fiche 366.

Christijntje Clarebout, wedue van Gillis Wastijn.

In den name des heeren amen. Kennelijck zij een ijder dient aengaet, dat in den jare xvj C zeffenfestig in de maendt mej, op den elfden dag des zelve maendt des naermiddags de clocke drie uijren voor mij Arend Raven, openbaer notaris, bij den Hove van Holland, op de nominatie van de achtbare heeren van de gerechte der stadt Leijden geadmitteert binnen de zelve stede refiderende, ende voor de naebef. getuijgen in eijgene perfoon gecomen ende verfchenen is d'eerbare Christijntje Clarebout wedue van za: Gillis Wastijn woonende binnen deze stede, mij notaris wel bekendt ziecklijck van lichame te bedde leggende, doch niet te min door godes genade haer redenen, memorie ende verstand wel machtig ende volcumentlijck gebruijkende zulx als uijtwendig bleecq etc. Ende heeft voors zij compte tot executeurs van deefe hare uijtterfte wille mitfgaders tot voogden over haer minderjarige ende andere toeficht behoevende erfgenamen verfocht ende geauthorifeert Sr. Jan Wastijn [w.s. haar oudste zoon], voornoemt (sic) mitfgaders foodanigen tweede perfoon, als zij compte bij acte onder haer handt van date als deefe jegenwoordige fal nomineren, gevende zij compte de felve executeurs ende voogden foodanige last, macht ende autoriteijt als alle executeurs ende voogden naer rechten ende redenen toekomt, mede omme bij t overlijden, onwilligheijt ofte onbequaem werden van den eenen executeur, ende voogdt, d'ander weder een eerlijck ende bequaem perfoon in deffelfs plaets fal adfumeren,

ende zulk van tijdt tot tijdt ten uijteijnde toe te continueren oock omme alle verkoopinghen ende andere handelingen van vaste ende andere goederen, fonder daer toe van iemant een confent te verfoecken, te mogen doen, de scheijdinge van haer comparantes boedel ende goederen onder haer reffectieve erfgenamen ten meesen oirbaer fonder iemands contradictie te mogen doen ende voltrecken, op alfulcken ende foodanigen maniere als fij geraedfaem fullen achten, ende fullen de voorf executeurs ende voogden over haere dienften ende moeijten eerlijck moeten werden geloont, ordonneren voorts zij compte wel expreffelijck dat fulx alles ende wes eenigfins wijders daer aen dependeert, geschieden zal buijten eenige last moeijniffe confent off bezwaringe van eenige magistraten, weefmeesteren of andere die naer rechten conftumen of gewoonten deezer landen daer over eenig gefag fouden mogen of behooren te hebben, als alle defelve ende ijder van hen daer van ende van de kenniffe haeres boedels volcomentlijck ontlaftende ende excuferende bij defen. Alle 't welck zij compte zijde ende verclaerde te wefen haer testament, laetste ende uijttersten wille, ordonnerende ende begerende dat 't zelve valideren ende effect forteren zal 't zij als teftament, codicille, gifte uijt faecke des doods of eenige andere gewingen of makingen fulx 't zelve naer rechten conftumen of gewoonten deefer landen, op 't alrechrachtigfte bestaen ende plaetsen grijpen zal mogen, alwaer 't oock zulk dat alle folemniteijten naer ftrengheijdt van rechten in deefen gerequireert daerinne niet volkomenlijck en waren geobferveert. Verfoeckende voorts hier van behoorlijck instrument in forma geleverd te werden. Aldus gedaen ende verleden binnen Leijden, ter prefentie van Harman ter Steeg ende Jonathan de Hont, als getuijgen hier toe verfocht. Onder staet: T welck ick affirmere ARaven Nots. Pub. Verder staet: Vergeleecken ende (voor zoo veel des 't voorf geextraheerde aengaet) gelijk matig bevonden met de principale in date ende geteijckent als boven, met verclaringe dat in de voorf originele uijtterste wille geen andere claululen of woorden meer en staen uijt crachte van de welke de weefkamer deefer stede, of naer eenigen tijdt of bij purificatie van eenige conditien of in eeniger hande geval t zij van fidei commis fubstitutie of diergelijcke wederom tot het stellen van voogden over de minderjarigen ende anderen toefigt behoevende ende dienvolgens tot de regeringe ende adminiftratie van der felver perfonen ende goederen gerechtigt zijn. Des ten oirconde bij mij geteijckent deefen 20 Julij anno 1666 ende is geteijckent ARaven nots. publ. Ick Chrifhtijntje Clarebout, wedue van za: Gillis Waftijn, veclaerde in gevolge van mijne teftamentaire difpofitie bij mij op huijden voor den notaris Arendt Raven ende feeckere getuijgen gepaffeert, tot mede executeurs van mijnen voorf teftamente voogdt over mijnen minderjarige ende andere toefigt behoevende erfgenamen vrundlijcke verfocht ende geautorifeert te hebben gelijk ick doe mitdfeden de notaris Arend Raven voornt. gevende de felve fodanige last, macht ende autoriteijt als alle executeurs de voogden naer rechten ende redenen toekomt, ende zulk als breder bij de voorf mijne difpofitie uijtgedrukt ende verclaert is. T'oirconde bij mij geteijckent deefen xj^{en} mei xvj C zeffenfestig ter prefentie van de onderges. getuijgen ende was geteijckent: bij mij Kriftijnken Clarebout, Harman Terseeg ende Jonathan de Hondt. Onderstaet: accordeert met de pricipale in date ende geteijckent als vooren. Twelck ick getuijge ARaven Nots Publ. T voorgaende exact met de bijgaende acte in vergaderinge van d'EE heren weefmeesteren der stadt Leijden overgelevert ende aldaer geexamineert zijnde hebben Jan Wastijn ende de notaris Arend Raven verclaert de voogdij daerinne gemeld dien conform aen te nemen. Waer op goed gevonden is defelve te doen registreren volgens de Xe keure op de weefkamer ... ter camere voor ende bij Diderick van Leijden van Leeuwen ende Pieter van Affendelft, in abfentie van Cornelis Antonis zn van Buijtenvest ende Mr Arnold Wittens op den xxiiij^{en} julij anno xj C zeffenfestig.

ONA inv. 778, notaris Arend Raven, jaar 1666, akte 179.

Testament Christijntje Clarebouts, 11-05-1666. (Aanvullende gegevens op grote bewijzen deel V, folio 138v.)

... Heeft fij compte erft ende voor al gelegateert ende bespreeck gelijk fij doet mitdfeden aen Sr. Jan Wastijn ende Jofijntge Waftijn huijfvrouw van Sijmon Hawe elcx een fomme van hondert guldens van xl grooten t stuc. Noch aen het Dolhuijs binnen defer stede gelijcke fomme van hondert guldens. Ordonneerende voorts fij compte dat den jegenwoordich huerder van haer compts huijfinge schoon fij compte voor meije 1667 defe werelt mocht comen te overlijden tgl niet meerder over hare van het jegenwoordige lopende jaer betalen fal als de somme 4 t seftich guldens. Befpreekt voorts fij compte aen Jonathan de Hondt voor fijne goede dienften in het doen van verfcheijde bootfchappen en anders haer compt befte huijck, noch aen de vier kinderen van Sr. Jan Waftijn voornt elcx een fomme van vijffentwintich guldens, item aen Jfrael Verbrugge

dat over fij compte peet is mede een fome van vijffentwintich guldens. Ende in alle haer compte verdere overfchietende goederen foo roerend als onroerend geen wtgefondert verclaerd fij compte tot haer algemeene erffgenaemen te maecken ende te institueren gelijk fij doet mitfdefen haere vrunden die ab inteftato daer toe gerechtigt fullen werden bevonden. ... [Voogdijregeling, uitsluiting weeskamer, getekend: Krijntghen Clarebout.]

Akte 180, 11-05-1666 is de verklaring van Christijntge dat zij notaris Raven als voogd over haar minderjarige kinderen aanwijst.

Notaris A. Raven, ONA, inv. nr. 779, jaar 1666 tweede helft, akte 283.

Inventaris van den boedel ende goederen naergelaten ende mitte doot ontruijmt bij Christijntge Clarebout, in haer leven wedue van Gillis Wastijn overleden binnen de stadt Leijden ende gestelt in guldens ten xl grooten t stuc, stuvers ende penningen naer advenant als volcht.

Onroerende goederen

Een huijs ende erff ftaende ende gelegen aende noort fijde van de Volmolegrafft binnen defe stede belent aen de eene fijde ten ooften Jan Dircxzn Sluijtenburch ende aen d'ander fijde t volgende partije, ftreckende tot achter ...

Wert in hure gebrijct bij ... om ... [let.]

Ende noch een huijf ende erff ftaende ende gelegen neffens het voorgaende.

Wert in hure gebrijct bij Margriet ... om negen ftufers te weeck en reft de huijz tfedert ...

Roerende goederen.

Aen gerede penningen in verfcheijden fpetien bij Sr Waftijn onder hem gecomen een fome van hondert dertien gulden feventien stuvers j C xiiij gl xvij st.

Een gladde goude hup ringh
een goude fuff ringh
een goude ringh mit een flechte steen
een filvere koocket kettingh mit een hutk
een filvere hoofd ijfers
6 flaeplakens
5 hembden
4 paer slopen
10 servietten
3 taeffellakens
14 douckies foo goet als quaet
noch een sloop
8 santeren
12 neestiken daer onder een kooplap
8 floppen
noch een servetge
18 neufdoucken
9 mutfen
3 nacht mauwen
4 paer voor mauwen
2 grauwe schorte kleden
4 hantducken
3 blauwe schortecleden
een pont wol
noch vijf mutfen
4 doeckhijs
3 ronde nefdoucken
2 witte schurtecleet
1 paer gebreijde ende 4 koufen
3 warpen
1 aepe rock
1 volle rock
1 courate borfrock
1 rock lijff
1 coleurde paijfe saeije rock
1 fijne volle rock
1 blauwe rock
2 swarte wachten
2 lakenfche huijcken
2 bonte mauwes
1 swart greijn manteltje
2 fijne schurtecleen
1 coluert bont manteltje
1 kapge met philp gevoert
1 paer fluwele mouwen met 3 rekefgen
noch een fwart schortecleet
1 borfge fonder mauwen
1 swarte laken vrou rock
3 ½ ellen lijwaedt
6 ellen lij waet
7 vierendel lijwaet
1 ebben fout emmertge
2 moffen
1 paer vo voormouwen
1paer fwarte mouwen
6 sidt kuffens
2 taeffel kleen

1 paer schoenen
1 glas gardijn
1 hout gewicht
2 paer koufen
2 kaffen
2 borstels
Noch een cleijn kafge
een kift
een pulpen
een taffel
een fuli castoel
een banckie
noch een kafge
2 beddens mit 2 peluwen
3 oorcuffens
noch een kapge
1 copre beddepan
1 kopere vroupoth
1 kopere broedels pan
1 koper vijfeltge mit de ftamper
2 coper kandelaers de een daer is
gebroocken
ses tinne platielen
ses tinne tailhiors
2 tinne kroefies
1 tinne schaeltie
1 ijfere poth mit een ijfer kepel
3 aerde kannen
2 ijfer tangen mit een hamer
2 ijfer roosters
2 tiende blikken
een varcke mit een vaeten hoofft
1 doof
1 bouckende buien pan mit een affchop
9 stoelen
nog 2 dofen
1 schoorsteen kleth
1 kanne burt
1 cleijn laddertge
4 deekens
1 leuijwagen
1 cleet mande
een stilletje
2 oude taeffeltiens
1 predick stoel
1 spiegel
1 schuijmspaen
1 hackmes
1mantel huijge
1 lepel huijge
2 stoelen
1 siet back mit een schrijff la
een mande mit potten
4 was tobbens
2 water emmers
1 cleijn lantaarntge
1 tobe mit aerde platielen

2 strijck ijfers
 1 schaeltie mit een cleijn kifge
 3 fout backiens
 1 nacht emmertge
 1 kaert mit 2 printies
 2 albasted beeltges
 noch een cleijn beeltge
 noch 3 printies
 een cleijn blotien
 1 suiicker doofge
 1 mandetje met cloffen en 3 pt ende ½
 vierendeel gevicht
 1 cleijn schaeltie
 1 houte candelaer met den blootbackge
 vier boecken
 8 cleerstocken
 12 tafereeltges
 twee banckges

een racge
 een eijcke tafel borde rackge
 een plus matge
 een tafeltge met een vier ¼ deel
 een glasecas
 een cleijn kafge
 een ketegare wiel
 een haspel
 een puthaeck
 twee schragen met een blint
 twee gardijnen met 2 rabatges
 een hoop turf
 eenig branthout
 een knaap met een banckge
 vier planken
 ses tinne lepels
 een coper akertge

Aldus geïnventarifeert ende bij gefchrijfte gefelt ten sterffhuijfe van Chrifhtijntge Clarebout in't
 hooft defes genomt, ende des t'een oircunde defes geteijckent huijden den junij @o 1666.

Ampliatie

Onder Sr. Jan Wastijn beruften 4 deckens.

Balthen Pouwels Loridan is schuldich eerft vijff filveren ducatons tot
 Ende noch bij een fimpel handtfchrijfte is de felve fchuldich een fomme van
 hondert guldens doch wert vertrouwt vermits dieverff groote aengelegentheit
 daer van weinig of niet te fullen comen fiet hier
 Cathalijna Sebiens is fchuldich over een vierendeel jaers montcoft een
 fomme van

15:15:

Memorie

110:0:0

Laften

Pieter Ardenoijns competeert over geleende pen aen den overleden op intrefte
 ... een fomme van hondert guldens hier
 Reft den intrefte vandien t'edert den 2 feb. 1666 tegen vier gulden int jaer.

100:0:0

Goederen 't sterffhuijfe vercoft

een gout gewigt
 een mande met potten
 een eijcke kafge
 noch een dito
 een tafeltge
 een kafge
 een houte mortier ende kaersstand
 een preeckstoel
 twee eijcke laen
 een coper moorpot
 een kanneborretge
 een stolp
 een ijfer potge
 noch een dito
 een taert pan
 2 roofers
 j boecken, de koenen pan, 2 tangen, j schop ende hamer
 6 tinne platielen, 6 borden ende 6 lepels
 3 croefgens
 2 copre candelaers ende j vijfel
 3 kannen met tinnen led ende een stoof
 j hackmes, schuijmspaen ende nemmertge
 twee schalen lepeluijfges ende anders

een silver schaelte met een coper akertge
 drie tobbens een emmer ende een spinnewiel
 een glasekas met een rackge ende tafeltge
 een ¼ tafeltge ende eetens kafge
 noch een dito kasge met negen stoelen
 noch 3 tafeltges, beddepan ende de haspel
 12 tafereeltgens met 2 strijckijfers
 een matge
 ... banckges met een gardijn roe
 een kaart met 6 prenten met j haeck bedpan etc.
 vier boecken met een lantaern ende een mandetge met cloffen
 3 barretges met een suijckerdoofge ende een schart vlootge
 3 doofges, varcken raegfhooft ende 2 benen
 een fout vat met een borretkasge
 4 hout backgens met een stoel ende kandelaer
 een stilletge met plancken ende out venster
 drie pont ½ vierendeel gewigt
 een spiegel, met een kifge met rommeling
 twee bostels met een pont wol
 4 kantdoecken, 3 blauwe, 2 grauwe ende 2 witte schorten
 11 servieten met 9 slopen ende 3 nagtmantels
 3 lappens linde
 vijf hemden met 3 tafellakens
 6 lakens met 16 hantdoecken
 8 sleppen met twaelff nederstucken
 21 neufdoecken met 8 santden
 12 mutfen met 4 doeckhuijsen met 2 steecke mutfen
 een rocklijf met een roo borfrock ende twee rolle keurfen
 Drie wagten met 2 gardijnen ende 2 rabatges
 drie reguefgens met twee roo voormouwen
 3 fwarte fchortecleden met een kappen
 4 manteltgens met een huijck ende 2 wagten
 een blauwe met een roo rock ende noch een saije rock
 een swarte lakenfe rock met twee moffen
 twee paer kouffen ende een borfge met 6 kuffens
 j gardijn met 4 tafelckens ende 2 blauwe cleetgens
 een emmerge met een paer schalen
 twee beddens 2 hooftpeuluw ende 3 kuffen ende de sloop
 een banckge met een pot met glafen
 een kaf met een kift
 agt cleerstocken
 De turf ende hout is vercoft aen Simon Havee om x gls.
~~Het banckge is vercoft aen Jonathan de Hont om x sts.~~
 [Vermoedelijk zijn de verkochte spullen per verkoop gegroepeerd. Het eerste deel van de akte is in zeer kriebelig schrift opgesteld.]

Begraafboeken

- 12 nov. 1635 Jan en zijn vrouw, Langegracht, HK.
- 17 nov. 1635 Gillis vrouw van, Oude Voldersgr. HK.
- 29 nov. 1659 Gillis, Voldersgr., HK.
- 23 juni 1684 Jan, Middelstegracht, HK.
- 30/12/1685-05/01/1686 Jacobus, Middelstegr., HK.

Kleinkinderen generatie 13 via zoon Gillis Wastijn

Er resten ons nog enkele details over Gillis' (deels vermeende) nageslacht.

KO K119, 15-09-1628.

Quriijn Pietersz. met Maeijcken Wassteijn, geb -, jongedochter, Voldersgracht, geassisteerd met Sijntgen Wassteijn, haar moeder, aldaar. Is dit een dochter van Gillis?

NH-doopgetuigen zijn bij hun kinderen in 1629 o.a. Gillis en Josijntien Wastijn. (Dit is alles.)

KO K163, 18-09-1629 Simon Havé huwt met Joseijntgen Wassteijn, jongedochter van Leijden, Oude Voldersgracht, geassisteerd met Sijntgen Wassteijn, haar moeder aldaar.

Niets in Waals boek? In 1641 is Gillis Wastijn NH-doopgetuige.

KO L293v, 1637 Jan Wastijn, roldrapier, vergezelschapt met Gillis Wastijn zijn vader op de Voldersgracht, huwt met Anna van der Walle (haar moeder is Barbera Kerstemans).

- Bonboek Nicolaasgr. fol 54a/54b/55v Midd. gracht. Jan (Dircks?) Wastijn geh. met Maria Vermeij (= wed. van Anna van der Walle, pa Gilles [=Dirk?] Wastijn).
- Schuldboek Wastijn, Jan, Middelstegracht 1652, 1659.
- Leidse Lasten 1674, Bon Nicolaasgracht, klein familiegeld, Jan Wastijn, deeckendrapier, aanslag 0.2.0, decimaal 0.10, folio 98, nr. 16021.
- Weeskamer Jan Wastijn Gr. Bw. V196 (deekendrapier). Dit is Jan, gehuwd met Anna van der Walle, Middelstegracht, jaar 1666.
- Buurtkwestieboeken GA 48 G, 06-08-1652 folio 49. Jan Wastijn, en zijn naaste burens op de Middelstegracht oostzijde van Jan Gerritsz van Outshoorn, notaris en Daniel Pouluszn. Wastijn klaagt dat zijn burens een houten staketsel op zijn erf hebben omvergehaald – geen vergelijk.
- Buurtkwestieboeken GA 48 G, 22-02-1659 folio 84v. Middelstegracht westzijde in een poort. Jannetge Jansdr, weduwe Daniel Pauls en Jan Wastijn. Jannetge klaagt dat Jan een deur heeft gemaakt in de *scheidssabutting* tussen zijn erf en de poort - eist dit ongedaan te maken.
- Leidse lasten, 2 belastingkohieren uit 1674. Pagina 66, Bon Nicolaasgracht, Middelstegracht oostzijde, Jan Wastijn, kinderen, aanslag PG200 35.0.0, decimaal 35.00, folio 174b, nr. P16015.
- Idem P16016, aanslag 5.0.0, decimaal 5.00, noot: Over haer gedeelte in de erffnisse van Gerrit Frans van der Ham.
- Huwelijk Marija Wastijn met Jan van der Hage is familie van Van der Walle, (1664).
- Notaris J. van Noort 1668/1669 Josijntge Wastijn akte 74 betreft kleinkind Josijntje Wastijn, weduwe van Simon Havee, testament, haar broer Jan Wastijn benoemt zij tot voogd en zij vraagt de notaris om tweede voogd te zijn.
- Notaris P. van Scharpenbrant, Jan Wastijn den oude diverse jaren, betreft zoon van Gillis gehuwd met Anna van der Walle en later Maria Vermij, n.v.t.

Notaris A. Raven, akte 285, Jofijntge Waftijn, *kleinkind*.

In de name des heeren Amen. Kennelick fij een ijder dient aengaet dat inde jaere 1666 inde maent september op ten vij en dach der felver maent des avonts de clocke omtrent acht uijren voor mij Arent Raven openbaer notaris tot Leijden refiderende ende voor de nabes. getuijgen in eijgener perfoonen gekomen ende verfcheneen zijn d'eerfame Sijmon Havee ende d'eerbare Jofijntge Waftijn echte man ende vrou, wonende binnen defe stede mij notaris wel bekend, beijde clouc ende gefont van lichamen gaende ende staende ...

[Standaard testament tekst.] Verclaerden fij compten hoe dat fij haer soon ende dochter ten tijde fij ten huwelic getreden fijne deze hebben mede gegeven een some van drie hondert guldens van xl grooten stuck, ende haer bovendien eerlic ende burgelic ia genougfaem boven haeren staet hebben uijtgefet mit t welcke foo verclaerde de erfstervende van hen compten de felve haer kinderen ende bij 't voorfterven van hen off een van beijden de aftrouweling bij representatie in hare vader off moeder plaets in alle t felve tot fijne off hare mede erffgenaem off erffgenamen te institueren ende dat voor ende in plaetfe van de felver legitime portie haer ende ijder van hen naer volgt en de erf overledenen naertelaten goederen competerende, waer mede de erfstervende van hen compten wel expreffelicke begert dat de voorn. hare kinderen ende bij

haer verfterven haer ... volcomentlick en wel fullen moeten fijn sonder de langstlevende onder eenich pretext ijets anders offlafder affvorderen in ... maniere.

[Ze benoemen de langstlevende tot erfgenaam, als de overgebleven partner hertrouwt moet deze bij vooroverlijden van één van de kinderen aan diens nakomelingen een som van 100 gulden uitkeren. Als voogd en executeur wijzen zij hun broer en zwager Jan Wastijn Sr. aan die nog een voogd aan moet stellen. Uitsluiting van de weeskamer.]

Getekend: Symen Have, Yofijntie Waftijn.

[Akte 286: verzoek aan de notaris om als tweede executeur op te treden, 07-09-1666. Dit komt niet zo erg vaak voor. Enkele maanden eerder heeft Christijntje Clarebout hetzelfde gedaan, dus is het aannemelijk dat ze elkaar op deze mogelijkheid hebben geattendeerd.]

Attestaties (diverse kandidaten zijn mogelijk, 1670 betreft kleinkind gen 13 via Gillis)

- Johan Wastijn J.M., woonende op de Middelstegraft vertrekt naar Hamburg 23-03-1670, PK.
- Jan Wastijn naar Oost Indien 15-10-1719, -.

Overige gegevens

In het CBG boekje over Wastijn opgevraagd. Hierin staan bekende namen uit Leiden bij "Losse gegevens", pag 310. Pag 8: Wastijn is afgeleid van het middeleeuwse woord Wastina of Wastine, hetgeen steile, onvruchtbare grond betekent." De naam kan uit West-Vlaanderen komen. Op pag 310-311 staat een opsomming van losse huwelijken in voornamelijk Leiden; w.s. geen nieuws.

Bruidenboek (hiermee compleet t/m 1700)

Janneken Wastijn en Johannes Rees	28-07-1601	D148	
Jacobmijntge Wastijns en Jaecques de Graeff	19-04-1602	D177	w.s. n.v.t.
Maijcken Wastijns en Franchoijs Waldrick	28-08-1609	G63	

KO 1601.

Johannes Rees, lakenwerker, huwt met Janneken Wastijn, geboren Poperingen in Vlaanderen, jongedochter, -, geassisteerd met Stevenijntgen van Lensere, haar bekende en Maeijcken Surijs haar bekende. (Johannes Rees hertrouwt als weduwnaar op 26-06-1609.)

KO 1609.

Franchoijs Waldrick, saaiwerker, geassisteerd met [o.a.] Pieter Wastijn zijn meester, huwt met Maijcken Wastijns, geboren te Leijden, jongedochter, -, geassisteerd met Geertgen Wastijns haar suster en Sijntgen Wastijns mede haar schoonzuster [sic].

Generatie 11 Elin

<i>Gegevens</i>	<i>Man</i>	<i>Vrouw</i>
Naam:	Simeon Elin	Marie Lienard
Geboren:	ca 1590	ca 1600
Overleden:	voor 1663 te Sedan?	na 1664
Geloof:	Waals	Waals
Adressen:	Sedan (1634-1662)	Sedan (1634)
Beroepen:	Mr. Serger (1634, 1637, 1642 1662)	Huisvrouw
Vader:	Elin	Lienard
Moeder:	NN	NN
Huwelijk:	03-09-1634 te Sedan	

Kinderen

1. Rachel doop 27-05-1635 te Sedan, overl.
2. Madelaine doop 22-08-1637 te Sedan, overl. na 1680, na 1703? te Leiden
3. Marie doop 20-04-1641 te Sedan, overl. 27/07-03/08-1720 te Leiden
4. Jeanne doop 29-08-1643 te Sedan, overl. na 1681
5. Elisabeth doop 28-07-1647 te Sedan, overl. na 1669

Kinderen van Simeon Elin en Marie Prevost

1. Marie doop ca 1611/13 te Sedan?, overl. na 1671
2. Jean doop ca 1612 te Sedan?, overl. 26-05-1626 te Sedan.
3. Simeon doop ca 1615 te Lizi, overl. 10-08-1676 te Sedan
4. Daniel doop ca 1617 te Sedan?, overl. 02-01-1678 te Sedan
5. Jeanne doop 12-04-1624 te Sedan?, overl. 30-04-1624 te Sedan
6. Madelaine doop ca 1626 te Sedan?, overl. 04-05-1645 te Sedan
7. Jeanne doop ca 1627 te Sedan?, overl. 21-10-1628 te Sedan

Het leven van het onderhavige gezin speelt zich vrijwel uitsluitend af in Sedan. Simeon Elin staat aan het hoofd van deze familie en is rond 1590 geboren. Circa twintig jaar oud huwt hij met Marie Prevost. (Waals fiche CBG. Niets bij Prevost over een huwelijk van Simeon Elin en Marie Prevost. Zij komen samen ook niet bij de spaarzame meldingen op Prevost te Sedan als getuigen voor.)

Het paar krijgt waarschijnlijk zeven kinderen, waarvan er enkele jong sterven. Waar die kinderen precies zijn gedoopt, is niet bekend, in elk geval worden ze wel in Sedan begraven. Na minimaal zeventien jaar huwelijksleven verliest Simeon zijn vrouw. In september 1634 hertrouwt hij met de weduwe Marie Lienard. Marie was eerder gehuwd met Estienne Tondeur, een meester kleermaker uit Bretagne die in april 1634 te Sedan overlijdt. De vijf dochters uit dat tweede huwelijk zijn allemaal gedoopt te Sedan. Simon's oudste dochter Marie Elin is dan zelf al getrouwd en zij is samen met haar man doopgetuige bij haar jongste halfzusje. Het is toch enigszins bizar dat al drie kinderen zijn getrouwd voordat Simon zijn laatste spruit verwekt.

CBG, Waals fiche.

Mariès à Sedan le 3 Sept. 1634 Elin, Simeon, fils de -, mr. Serger, age de -, demeurant à Sedan et Marie Lienard, fve en dernieres noces d'Estiene Tondeur.

CBG, Waals fiche.

- Baptisé à Sedan le meme jour [27 mai 1635] Rachel, fille de Simeon Elin et Marie Lienard, *parrains* Jean Jerosmo et Rachel Caussin.
- Baptisé à Sedan le 22 aout 1637, Madelaine, fille de Simeon Helin, Mr. Serger et Marie Lienard. *Parrains* Christophe Routier et Madelaine, sa soeur.

- Baptisé à Sedan le 20 Avril 1641 Marie Elin, Simeon is Mr. Serger, *parrains* Jean Jolitemps et sa fe.
- Baptisé à Sedan le 29 aout 1643 Jeanne Elin, *parrains* Isaac Deculte et Jeanne Bol, sa fe.
- Baptisé à Sedan le 28 juillet 1647 Elisabeth Elin, *parrains* Paul Libauchamp et Marie Elin sa fa.

CBG, Waals fiche.

- Eerstvolgende meldingen in Sedan over Elin na 1600 beginnen met:
Enterré/Désédé à Sedan le 30 Avril 1624 Jeanne Helin, age de 18 jrs, fille de Simeon, serger et Marie Prevost.
- Idem 26 mai 1626: Jean Hélin, age de 14 ans.
- Idem 21 oct. 1628: Jeanne Helin, age de 1 ans.
- Enterré/Désédé le 20 Avril 1634 Estienne Tondeur, age de 46 ans, nativ de Bretagne, Mr. Tailleur. (In 1632 wordt te Sedan een 18 jarige dochter van hem (?) en Elisabeth Desprits begraven. Geen huwelijken en geen dopen gezien. Ook niet van eventuele kinderen.)
- Enterré/Désédé à Sedan 4 mai 1645 Madelaine Helin, age de 19 ans, fille de Simon, Mr. Serger, et fve Marie Prevost.

Inmiddels zijn al verschillende kinderen uit het eerste huwelijk van Simeon volwassen en zij stichten zelf gezinnen. Broers en zussen gaan regelmatig naar de doop van weer een neefje of nichtje. Of, en dat is de keerzijde, zij assisteren bij de begrafenis van een dreumes. Zoon Daniël verblijft vermoedelijk tussen 1650 en 1665 in Heidelberg, een plaats die een paar honderd kilometer ten oosten van Sedan in Duitsland ligt.

Marie Elin en Paul Libauchant	1632	(dr. Prevost)	
Simeon Helin en Jeanne Cotelle	1640		
Daniel Hellin en Charlotte Bonnelot	1642		
Madelaine Elin en Jean Regnault	1658		1 ^e
Madelaine Elin en Jean Hiquenart	1676		2 ^e
Jeanne Elin en Jean Houze?	1659	?	
Jeane Elin en Charles Catel	1665		
Marie Elin en Gerard Picard	1662		1 ^e
Marie Elin en Jacob Nonet	ca 1677?		2 ^e
Elisabeth Elin en Pierre Desieré	1670		

CBG, Waals fiche.

- [Fiche L292, Libochamp] Mariès à Sedan, le 18 juillet 1632, Paul Libauchant, fils de ... , Mr. Cordonier, demeurant à Sedan, et Marie Helin, fille de Simon et Marie Prevost.
- Mariès à Sedan le 1 Avril 1640 Simeon Helin, fils de -, mr Serger, -, demeurant à Sedan et Jeanne Cotelle, vve eu dernieres noces de David Maget.
- Mariès à Sedan le 13 Avril 1642 Daniel Hellin, fils de Simeon, serger et fve Marie Prevot, demeurant à Sedan, et Charlotte Bonnelot.
- Mariès à Sedan le 21 juillet 1658 Jean Regnault fils de Samson, ... Mr Tisserand, demeurant à Sedan et Madelaine Elin, fille de Simon, Md de Sedan et Marie Lienard.
- Anno 1659 te Leide Jeanne Hellin voyez Jean Houzé (?) [geen Waalse dopen en geen KO op Hoese in Leiden.]
- Mariés à Sedan le 18 mai 1662 (à Givonne) Gerard Picard, fils de -, Mr. Charpentier, age de - ans; demeurant à Roux aux bois, et Marie Elin, fille de feu Simons, Mr à Sedan et Marie Lienard, -.
- Mariès à Sedan le 1 mars 1665 Charles Catel, Mr serger demeurant à Sedan, et Jeane Elin, fille de feu Simeon, Mr Serger et Marie Lienart.
- Mariès à Sedan le 29 Juin 1670 Pierre Desieré, fils de ..., mr. arquebasier, 22 ans, demeurant à Sedan et Elisabeth Elin, fille de feu Simeon, mr. Serger et Marie Lienard, agee de 22 ans.
- [Fiche H74] Mariès à Sedan 15 decembre 1676 Jean Hiquenart, fils de ..., 30 ans, et Madelaine Elin, vve de Jean Renaut, agee de 38 ans.

CBG Waals fiche, doopgetuigen bij Paul Libauchant en Marie Elin te Sedan zijn in: 1633, 1637, 1639 en 1650 n.v.t.

1635 Simeon Elin et Marie Lienart.

1642, 1647 en 1653 Simeon Elin et Jeane Catel.

1644 Daniel Elin et Charlotte Bonnelot.

In 1672 zijn zij zelf op 1 januari te Sedan doopgetuige bij een kind van Daniel Libauchant et Madeleine le Franc.

Waalse doopgetuigen bij de kinderen van Simeon Helin en Jeanne Catel zijn in:

1641, 1646 en 1651 n.v.t.

1643 Paul Libauchan et Marie Elin, sa fe.

Waalse doopgetuigen te Sedan bij Daniel Elin en Charlotte Bonnelot zijn in:

1643 Simeon Helin et Marie Lienard, sa fe.

1646 Paul Libauchan et Marie Helin, sa fe.

1649 Simon Elin et Jeane Catel.

In 1666 wordt te Sedan een 23-jarige dochter van Daniel Elin, drapier en Charlotte Bonnelot begraven.

Overleden in 1668: Daniel Elin, native de Heidelberg, 10 jaar, zoon van Daniel, drapier en Ch. Bouvelet, o.a. assistent Simeon Elin, demt. à Sedan.

- In 1656 zijn "Simeon Elin et Jeanne Catel, ca fa" te Sedan doopgetuigen bij Jean Rondeau en Charlotte Jadon.
- Een kind van hen trouwt in 1662 met de hofmeestersdochter? (major de Sedan) Louise Liebout.
- Baptisé à Sedan le 21 aout 1667 [kind van] Paul Elin et Louise Libaut. Parrains: Jean Delforterie et Susane Frapart, sa feme. (Zoon van Simon Helin en Jeane Catel.)
- (Zie Rondeau generatie 10) Mariès à Sedan le 28 fevrier 1677 Simeon Elin, fils de Daniel, Mr. Drapier, age de 27 ans, dem. à Sedan et Jeanne Horquelin, age 18 ans. (kleinzoon van Simon.)

CBG Waals fiche Regnault, doopgetuigen bij Jean en Madelaine Elin te Sedan zijn in:

1659 Simeon Elin, Mr. Serger et Jeanne Catel, sa fe.

1660 (pa: Tisserant), Simeon Elin et Marie Lienard.

1661 Paul Libauchan, mr. cordenier et Marie Elin, sa feme.

1663 Gerar Piqar et Marie Elin, sa feme.

1664 en 1668 en 1672 n.v.t. (1665 pa: bonnetier bij ♠ kind.)

1665 Paul Elin et Louise Liebout, sa fe.

1666 (pa: drapier) Daniel Elin et Charlotte Bonnelot.

1669 ♠ kind, ass. le Pere et Jacques Elin demt. tous deux à Sedan.

1669 Charles Delforterie, ministre à St. Mars et Susanne Bauder, sa fe.

1670 Charles Catel et Jeanne Elin, sa femme.

1673 Pierre Deceret et Elisabeth Elin, sa feme.

1674 Daniel Libauchant et Madelaine Le franc. sa feme.

Waalse doopgetuigen te Sedan bij Charles Catel en Jeane Elin zijn in:

1667 Simon Elin et Jeane Catel sa fe.

1669, 1673 n.v.t.

1671 Jean Renaull et Madeleine Elin.

1674 Simeon Elin et Elisabeth Sigart, sa feme.

1679 (Overlijden van kind) assistent son pere et Paul Elin, sousin et parin.

1682 Jean Hicnart et Marie Elin Vve Hicnart.

In mei 1678 zijn Jean Hiquenart en Madelaine Elin in Sedan doopgetuigen bij Hiquenart. In 1681 zijn zij ook doopgetuigen bij Simeon Elin en Jeane Orquelin te Sedan.

Verder niets in Frankrijk over hen aangetroffen. Geen Leidse Waalse dopen.

Zoon Daniel overlijdt te Sedan in 1678. Net als veel stadsgenoten, trekken de rond 1680 nog in leven zijnde familieleden naar het noorden en strijken ze in Leiden neer. Waarschijnlijk betreft het alleen Madeleine, Marie en kleinzoon Simeon die met Jeanne Catel is gehuwd. Deze Simeon

fungeert wellicht als de patriarch van het groepje nadat hun ouders overleden of in Sedan achtergebleven zijn.

In Leiden komen we deze mensen in diverse bronnen ook weer tegen. In 1681-1683 worden meerdere leden van de familie Elin lid van de Waalse kerk in Leiden.

CBG, Waals fiche.

- Enterré/Désédé à Sedan 3 janvier 1676 Jean Renauld, 42 ans, mr. Bonnetier, à l'enterrement assisterent ses beaux freres Simeon Elin et Paul Libaucham.
- Begraven 4 mai 1676 à Sedan een kind 10 maanden oud van feu Jaques Elin, drapier et Jeanne Buissot, ass. Pierre Elin, grande pere et Isaac Routier, cousin. (Geen huwelijk gezien, is waarschijnlijk een zijtak.)
- Enterré à Sedan le 10 aout 1676 Simeon Elin, nativ de Lizi, age de 61 ans, marchand à Sedan. A l'enterrement assisterent son fils Paul et Abraham Delforterie, beau fils.
- Enterré (Désédé) à Sedan le 2 janvier 1678 Daniel Elin native de Maury, age de 61 ans, mr Serger, à l'enterrement assisterent Simeon Elin, son fils et Charles Catel, beaufrere.

Zoon Simeon Elin overleed in 1676 te Sedan en een naamgenoot van hem streek in Leiden neer. Dit heeft tamelijk veel verwarring veroorzaakt bij het napluizen van de familieverbanden. De familie Elin is op meer dan één manier met de Catel-club verbonden, en er is een naamgenote van Jeanne Catel/Cotelle in Leiden opgedoken.

Stierf zoon Simeon toch niet in 1676, dan is hij ongeveer negentig jaar oud geworden en tot op zeer hoge leeftijd zakelijk actief geweest. Volgens de volgende lijst van afwezige gelovigen heeft een Simeon Elin nog in april 1686 een voorgeschreven schenking gedaan, maar de rekeningen daarna staan nog open, kennelijk omdat hij Sedan definitief heeft verlaten.

Waals fiche CBG E10.

(De volgende Simeon kan tevens de Simeon gehuwd met Jeanne Horquelin zijn.)

- Reçu membre l'Eglise de Leide le Juin 1681, Simeon Elin, part temoignage de L'Eglise de Sedan.
- Idem Aout 1682, Simeon Elin et sa femme.
- Jeanne Elling veuve de Charles Catel de Sedan. Assisté a Leide 1685-1688.
- Reçu membre de L'Eglise de Leide le Decembre 1686 Simeon Elin, par temoignage de L'Eglise de Mastroight.
- Maries a Amsterdam le 22 Jannu. 1693 Simion Elin et Anne Trouillaert.

Charleville-Mézières, archief van Sedan, CC10.

Etat des Religionnaires qui se sont absentez de la ville de Sedan depuis l'annee 1685 juilius incuni entre jus qu'au 10 Novembre 1687 lequels doinent leurs parta pulsonn illes des sommes imposeur suvles habitants de la ville pour la subcuention proud les anneelr.

Simeon Elin mr. Drapier (waarschijnlijk de zoon)

paye octobre 1685

paye Avril 86 en entul	#
doit pro octobre '86	18.15
Et carneé 1687	<u>30,-</u>
	48.15

Simeon Elin en Anna Trouillaert

06-12-1692 AA187vd

KO 1692, Waalse kerk. (Dit is een kleinkind!)

Simeon Elin, weduwnaar van Jeanne Catel, lakendrapier, wonende op de Oude Cingel, geassisteerd met: is gecompareerd, huwt met Anna Trouillaert, geboren -, jongedochter, wonende te Amsterdam, heeft attestatie overgebracht.

Simeon Elin en Anna Trouillaert laten te Leiden kinderen dopen in de Waalse kerk in de jaren 1693, 1694, 1696, 1698 en 1701.

Weeskamer Seclusie M101.

Op 30-01-1696 verschijnen voor notaris J. Blocquau "Simeon Elin, coopman in laekenen en Anna Trouillart, sijn huisvrouw, woonende binnen deser steele op de Oude Singel." Standaard akte van seclusie.

Op 02-02-1703 verschijnt wederom Anna Trouillart, weduwe van zal: Sr. Simeon Elin. De langstlevende zal samen met Paul Elin [haar *zwager*] de voogdij op zich nemen. (Zij zijn in 1697 doopgetuigen bij generatie 09 Rondeau.)

Notaris Johannes Blocqueau, jaar 1703 Anne Trouillart, wed Simeon Elin akte 17 en 82.

In akte 17 wordt verwezen naar een testament uit 30-01-1696 voor dezelfde notaris. Zij spreekt van haar zwager Paul Elin. Idem in akte 82. Deze Simeon is een kleinkind.

Getuignisboeken

Simon Elin, mr. lakenbereider Av(?), 237, 243, 295, AA 220v, 227, 227v, BB73.

Weduwe van Simeon Elin, mr. lakenbereider AA115

Getuignisboek Z228	Andre Buchie bij Simon Elin mr laeckenbereijder	27-03-1692
Getuignisboek AA24v	Jan Lansai bij Simon Elin	12-09-1697
Getuignisboek AA67v	Paul Libo bij Simeon Elin, mr lakenbereijder	17-10-1699
Getuignisboek AA84v	Jan Gerard bij Simeon Elin, mesterlakenbereijder	04-12-1700
Getuignisboek AA115	Paulus Prin bij de wede van Simeon Elin, meesterlakenbereijders	12-04-1703
Getuignisboek AA144	is n.v.t. de overige vermeldingen w.s. ook niet.	

Notariële akten

- Notaris A. den Oosterling, inv. nr 1087, akten jaar 1690-1691, akte 25 betreft Simeon Elin, marchand drapier en cette ville, akte in het Frans, in verband met in dienstneming knecht Daniel Perot voor zijn draperie. Zie vergelijkbare teksten bij Van Wijk.
- Idem akte 118 prelegatie door Jeanne Catel, vrouw van Simeon Elin.
- Notaris J. Blocqueau, 1693 akte 47 datum 25-05-1693 betreft twee leden van de familie Philibert en Sr. Simeon Elin, d'autre part demeurants dans cette ville [Amsterdam of Leiden?] zakelijke overeenkomst compagnie in stoffen.
- Notaris J. Blocqueau, 1693 akte 72 datum 29 juli 1693 idem dito, separatie van zakelijke activiteiten.
- Notaris J. Blocqueau, 1693 Simeon Elin en Anna Trouillart akte 83. Ce jourdhuy le 23 septembre 1693 par devant moy Jean Blocqueau not pub. et les temoings bas nomme comparurent en propres personnes Sr Simeon Elin marchand demeurant dans ce lieu et demelle Anne Trouillart sa feme à moy not. tres biens conue, tous deus sains de corps poffedant et jouyffant entierement de leur seul memoire et entendement ainsy qu exterieurement nous est apparu. Le quels de leur francq vouloir et volonte ont declare d'avoir autorise et establis pour inteux de leur enfans heritiers mineux qu il pourroient vieux al delaisser et de leurs biens, cest asca-voir le premier mourant le survivant deux deux avec telle personne qu il voudra adsumer. [Uitsluiting van de weeskamer, etc. De handtekening van Simeon is dezelfde als op akte 47 en 72 met een mooie krul aan het eind, in de vorm van een sier § paragraafteken.]
- Notaris J. Blocqueau 1694, Simeon Elin akte 55 betreft een zakelijke transactie met handelaar uit Neuremberg 12-05-1694 en handtekening als onder akte 83, 1693. Akte 70 in dato 22-06-1694 idem, in verband met handelaar uit Turijn.
- Notaris J. Blocqueau 1694 Simeon Elin akte 37 zakelijke transactie, idem akte 153.
- Notaris J. Blocqueau 1694 Jean Houzet akte 127. Betreft vordering van Maria Libert en Pieter Engel, woonachtig te Amsterdam op Guillaume le Conte in Tourcoin.
- Notaris J. Blocqueau 1696 Simeon Elin en Anne Trouillart akte 10. Standaard testament zonder bijzonderheden, 30-01-1696, het paar woont op de Oude Singel.
- Notaris J. Blocqueau 1697 Simeon Elin akte 69 zakelijke transactie handelaar in "Lijpsicq".
- Notaris J. Blocqueau 1698 Simeon Elin akte 111 betreft vordering op relatie in Neuremberg.
- Notaris J. Blocquau jaar 1699, akte 37, aankoop speelhuis en laken droogramen van de erfgenamen van Coenraad Dagevos, 29-04-1699. Handtekening met accoladekrul.
- Idem akte 55, zakelijke vordering, handtekening met accoladekrul.
- Idem jaar 1700 diverse akten, klein- of achterkleinkinderen.

Al waren het soms barre tijden en ook al heeft deze familie haar portie godsdienstvervolgung wel gehad, mensen konden vroeger toch zeker evenals nu een zeer hoge ouderdom bereiken.

Begraafboek Leiden 1686-1730.

- 27/7-3/8-1720 Maria Elin, VK.
- 21-28/5-1718 Susanna Elin, VK.

Achterkleinkind van Simon, zoon van Simon en Jeanne Catel

Getuignisboek AA169v (Basistekst van AA180 overgenomen in boek.)

Opgesz. Ondergesz: H.H. Schepenen der Stad Leijden verclaren mitsdezen dat haer gebleecken is, bij attestatie van deecken en hooftmannen vant Laeckenbereiders Gilde binnen dese Stad, van dato den ..., dat Folio 89 Abraham Viart bij Simon Elijn, Meesterlakenbereijder alhier zijne twee jaren als leerknecht heeft voldaan, foo hebben wij dienvolgende wel willen verleenen deze acte, omme de ver.ne: Viart te dienen daar ende foo t behoort. Actum den 21 november 1708.

Getuignisboek AA178

Zie AA169v. Fol. 121 Pieter Havin bij Simon Elin, akte ix October 1709.

Zesde deel, periode 1703-1795, Posthumus, Leidsche Textielnijverheid. Simon Elin, nr 220, 268 en 357, meldingen vanaf 1718, als lakenbereider en als lakenfabriekur met zoon te Utrecht.

Gerechtsdagboek 3L folio 190v.

Betreft Simeon Elin, gehuwd met Jeanne Horzeleijn, zoon Simeon de Jonge, Benjamijn Maron broeder en zwager van Abraham Elin. Aangezien Abraham "fig feer los @ ongebonden heeft aangestelt."

Gerechtsdagboek 3M folio 223.

Simeon Elin, betreft zijn huis Nieuwen Rijn, omtrent Coornbrug, oude last, brieven van onder andere 19-01-1656.

Generatie 12 Elin

Generatie 12 wordt volgens de heer Beudeker gevormd door het paar Jean Helin en Marie Servat. De enige melding in Frankrijk van voor 1600 op het Waalse fiche is:

- Baptisé à Sedan 26-10-1581 Jean Elin, fils de Jean, ministre et Marie Servat. Parrains Jean de la Mart et Marie de Mont Leon.

Generatie 12 Lienard

Waaals fiche L295. Er zijn enkele mogelijkheden voor passende doopinschrijvingen rond 1600 te Sedan. Daarna komen voornamelijk meldingen uit Hanau en enkele uit Sedan rond 1635 voor.

Mariès à Sedan le 25 Aout 1596 David Lienart, boucher fils de feu Bastien, dt à Meaux, et de Marie Tronchet, et Jeanne Regnault, fille de -.

Dopen van hun kinderen te Sedan (David is boucher tot 1600, foulon in 1604 en tondeur in 1608).

- 22-06-1597 Marie, parrains Jesson Regnaut et Alix Martinet.
- 19-04-1599 Jean, parrains Gillis Tronchet et Marie Cambra.
- 10-12-1600 Pierre, parrains Pierre Gillet et Magdalaine Lienard.
- 19-02-1604 Marie, parrains Husson Vannier et Jeanne du Guest.
- 23-04-1606 David, parrains Jean Hanno et Jeanne Dorassij.
- 01-06-1608 Paul, parrains Jean Marechal et Marthe de Corset.

Ook mogelijk als tweede huwelijk:

Mariès à Sedan le 30 nov. 1608 David Lienart, Mr Tondeur, age de -, dem. à Sedan et Poncette Larninois, fille de Poncelet dt à St Menges et feu Poncette Calouel.
Hierna houden de boeken tot aan 1630 op.

Een ander paar dat een dochter Marie voortbrengt is:

Mariès à Sedan le 19 Octre 1597 (a Raucourt), Lienard Lienard drapier de cette ville et Susanna Thoret, -.

Dopen van hun kinderen te Sedan:

- 13-12-1598 Magdelaine, parrains Anthoine Thort et Magdelaine le Blond.
- 07-12-1599 Jean, parrains Jean le Reistre et Lucie Pacquet.
- 05-02-1602 Marie, parrains Daniel Sacrelaire et Marie le Villain.

Generatie 10 Cappel

<i>Gegevens</i>	<i>Man</i>	<i>Vrouw</i>
Naam:	Wouter Cappel	Rachel de Coninck
Geboren:	ca 1645 te Tienen (België)	ca 1640 te Leiden
Overleden:	na 1702, na 1707 te Amsterdam?	na 1702 te
Geloof:	Remonstrant	NH, Remonstrants
Adressen:	Cingelstraet (1671), Orangegraft (1696)	Cingelstraet (1663), Oude Voorstadt (1671), Calvermarkt (1698)
Beroepen:	Drapier (1671)	Huisvrouw
Vader:	... Cappel	Daniel de Coninck
Moeder:	NN	Jacquemijntje Bluffier

Huwelijk: 28-02-1671 ondertrouw te Leiden

Kinderen

1. Jannetie doop 04-12-1673 te Leiden, overl. 21/28-11-1733 te Leiden
2. Wouter doop 27-03-1677 te Leiden, overl. 04/10-08-1691? te Leiden?
3. Trijntie doop 14-01-1683 te Leiden, overl. 23/30-06-1742 te Leiden

Kinderen van Rachel en Christiaan Poortman (haar eerste man)

1. Christiaan doop 05-10-1664 te Leiden, overl. 13-10-1664 te Leiden
2. Maria doop 09-12-1666 te Leiden, overl. voor 1672
3. Christiaan doop 05-05-1669 te Leiden, overl. na 1699, voor 1706?

(Zie voor aansluiting generatie 09 Marcus.)

Rachel de Koning, de moeder van Jannetje Cappel, is rond 1640 in Leiden geboren. Ze trouwt in oktober 1663 met Christiaan Poortman die saaiwerker van beroep is. Saai is een bepaald soort gladde stof die gemaakt werd van grove kamwol. Hierdoor was saai goedkoper dan het vermaarde Leidse laken, dat van fijne Engelse kamwol was vervaardigd. Saai werd gebruikt voor bovenkleding en gordijnstof. Als getuige brengt Rachel haar als "meuije" omschreven veel oudere schoonzus Martijntge Sanders mee en zij is ook doopgetuige bij één van Rachel's drie kinderen. Alleen de jongste, die evenals zijn vader Christiaan heet, blijft in leven. Christiaan senior overlijdt zelf voor februari 1671.

KO R213, 12-10-1663.

Christiaan Poortman, saaiwerker, jongeman van Leijden, woont op de Have, vergezelschaft met Willem Poortman zijn vader, mede aldaer, huwt met Rachel de Keuningh, jongedochter van Leijden, wonende in de Cingelstraet, vergezelschaft met Martijntge Sanders, haar meuije in de Slicksteegh.

NH-doopboeken, kinderen van Christiaan Poortman en Rachel de Coningh

- 05-10-1664 Christiaan, LK, getuigen Samuel de Koning en Catalijntje Willems.
- 09-12-1666 Maria, HK, getuigen Claes de Coningh en Maartje de Wallen.
- 05-05-1669 Christiaan, LK, getuigen Samuel de Koning en Martijntje Sanders.

Op de laatste dag van februari 1671 gaat Rachel opnieuw in ondertrouw en deze keer is Wouter Cappel, jongeman uit Tienen (nu België, ten westen van Maastricht) de gelukkige. Zijn huwelijksgetuige is de vader van Rachel's overleden eerste man die in dezelfde straat woont als Wouter. Hij is tevens voogd over zijn kleinzoon.

KO V66v, 28-02-1671.

Wouter Cappell, drapier, jongeman van Tienen, wonende in de Cingelstraet, vergezelschaft met Willem Poortman, fijn bekende mede aldaer, huwt met Rachel de Koningh, weduwe van

Christiaan Poortman, wonende in de Oude Voorstadt, vergezelschap met Maertgen Pieters, haar schoonmoeder op de Maerendorpse Achtergraft en Elisabeth de Pree, haar schoonfuster in de Cingelstraet.

Weeskamer voogdijboek H14v.

Wilhem Portman, faeijwercker, grootvader ende Claas de Cooninck, tobeerder, oom, zijn voogden gefelt over Christiaan oudt omtrent ij jaren weefkindt van Chriftiaan Poortman, faeijwr. gewonnen bij Raechel de Cooninck. Comparerende hebben de voogdije aangenoomen ende eedt gedaen aan weefmeefteren ende ten dage alfooren.

Den voorf boedel is ten felven dage bij weefmeefteren gerepudieert. Datum 04-03-1671.

Jannetje is hun oudste dochter en met grote tussenpozen krijgt het paar nog twee kinderen. De eerste twee worden ten doop gehouden in het godshuis van de zeer kleine remonstrantse gemeente (Arminius aanhang) waartoe Wouter behoort, terwijl de jongste haar doop ondergaat in de hervormde kerk waar Rachel van oudsher heen ging. Aangezien er geen familie van Wouter opduikt bij zijn huwelijk en de doop van zijn nageslacht, ligt het voor de hand dat er geen familie van hem in de buurt woont.

Remonstrants doopboek, kinderen van Wouter Cappell en Rachel de Koningh

- 04-12-1673 Jannetie, geen getuigen.
- 27-03-1677 Wouter, geen getuigen.

NH-doopboeken, kinderen van Wouter Cappell en Rachel de Koningh

- 14-01-1683 Trijntie, HK, getuigen Klaas van Dijk, Catharina Teunisdr.

Elisabeth du Pree is gehuwd met Willem Poortermans in 1661. Klaas van Dijk en Catharina Teunisdr (Smagge) zijn waarschijnlijk bekenden. (Zie huwelijk Rachel de Koning met Wouter Capel.)

Wouter Kapel is in 1685 getuige bij de doop van een kind van Willem Poortman en Marij Jans. Wouter en Rachel zijn in 1703 NH-doopgetuigen bij J. Maartens en Annetje Jans.

Willem Poortman bedenkt zijn kleinzoon Christiaan in zijn testament met f 100,00 en dat komt goed uit. Wouter en Rachel kunnen in 1678 namelijk "in defen droevige en gansch winneloofte tijd befwaerlijck aende cost ... geraecken" en verzoeken het gerecht om voor de voogd de vrijgave van het bedrag te autoriseren. Zij zullen het bedrag besteden aan het onderhoud van en kleding voor Christiaan tijdens zijn opvoeding. Hun redenatie komt tamelijk harteloos over, maar men mag aannemen dat ze onder zeer erbarmelijke omstandigheden het hoofd boven water probeerden te houden. Misschien zit het Wouter ook dwars dat hij voor het onderhoud van andermans kind opdraait, zelfs al is het een zoontje van zijn vrouw. Op financiële hulp van haar familie hoeft hij al helemaal niet te rekenen ...

SA II inv.nr 5, Gerechtsdagboek deel RR, folio 146.

Wouter Cappell.

Aen de E:E: Achtb: Heeren die van de Geregte der stadt Leijden.

Geven met schuldige eerbiediging te kennen Wouter Cappell, ende Raechel de Coningh, egteluiden hoe dat fij Raechel is hebbende een voorkint genaemt Christiaan Poortman nu oudt 10 jaren, gewonnen bij haer eerste man die mede genaemt was Christiaan Poortman en dewelcke al even voor de geboorte van het voorf: kint is overleden geweest, fonder eenige goederen naertelaten om het felve kint in t minsten ijets te cunnen bewijfen. Hebbende overfulcx fij fupplten met de winsten van haren arbeit t gemelte kint tot deses tijt toe moeten opvoeden, ende alfoo t felve kint eenigen tijt geleden door 't overlijden van deffelfs grootvader Willem Poortman is opgestorven een fomme van hondert gulden ende fij fupplten in defen droevige ende gansch winneloofte tijt befwaerlijck aende cost connen geraecken, soo verfoucken fij fupplten dat u Ed: Achtb: des voorf: weeskints voogt genaemt Claes de Coningh (die daer toe wel genegen is) gelieve te autorifeeren dat de voorf: hondert guldens ende fupplten tot onderhout, cleding ende redingh van t gemelde kint mach werden overgelevert temeer om dat fij supplen t felve kint alfoo lange jaren

fonder eenige winsten onder houden hebben. T welck doende & in margine stont geappostileert Die van de Geregte der stadt Leijden hebben bij defen Claes de Coningh voogt van het weeskint breeder hier nevens gemelt geauthorifeert om aende fuppl't uijttekeeren ende te laten volgen de hondert gulden inde nevengaende Reqt. gemelt om tot onderhoud van haer kint verstreckt te werden. Actum defen 15 en decemb: 1678, ende onder stont mij jegenwoordig ende was geteijckent Car: Heidanus.

Achttien jaar later trouwt Christiaan Poortman, gevolgd door zijn halfzusjes Jannetje en Trijntje Cappel. Geen van hen krijgt een uitgebreid nageslacht.

Jannetje Kapel en Pieter Marcus	07-06-1698	CC1v
Trijntje Capel en Jacob van Beningh	19-03-1707	DD276
Christiaan Verpoort en Lena Hendrixx [van Gent]	09-06-1696	BB173vd

KO 1696.

Christiaan Verpoort [Poortman], lakenwr., jongeman van Leijden, wonende op de Orangegraft, vergezelschap met Wouter Capel, zijn [*stief*-]vader, mede aldaar, huwt met Lena Hendrix, jongedochter van Leijden.

KO 1698.

Pieter Marcus, schroobbelaar, jongeman van Leijden, woonende op de Kalvermarckt, vergezelschap met Pieter Marcus, fijn vader op de Haerlemstraat, huwt met Jannetje Cappel, jongedochter van Leijden, woonende op de Calvermarkt, vergezelschap met Rachel de Koningh haer moeder mede aldaer.

KO 1707.

Jacob van Bening, lakenwr., jongeman van Leijden woont in de 1000Raedsteegh, vergezelschap met Pieter Marcus, sijn bekende, woont op de Marendorpsagtergraft, huwt met Trijntje Capel, jongedochter van Leijden, woont in 't steegje Sondr End op de Haerlemstraat, vergezelschap met Jannetje Capel haar suster woont als boven.

Zoon Wouter Cappell komt niet voor in het KO-boek of RI-register. Een eventueel huwelijk van Maria Poortman niet in het bruidenboek gezien.

NH-doopgetuigen bij de kinderen van Christiaan Poortman en Lena Hendriksz. zijn in:

1697 kind Wouter, getuigen Wouter Cappel en Eva Samuels.

1700 Peter Marcus en Jannetje Wouters [Cappel].

Bij de doop van het enige kind in het NH-boek van Jacobus van Bening en Trijntje Capel in 1708 zijn getuigen Pieter Markus en Gijsbertie van Hattem.

Weeskamer voogdijboek L 146v.

Claas de Koning, leertouwer en een gebede vriend zijn voogden gesteld over een kind van Christiaan Poortman en Lena Hendrix dr van Gent. 1705.

KO DD141, mei 1705.

Johannes van der Kolck trouwt met Helena Hendricks van Gent (1 kind), weduwe van Christiaan Poortman, wonende op de Langegraft aan de Houtmarkt, vergeselschap met Jannetje Capel, haar aanbehuwde suster, wonende op de Haarlemstraat int Steegje Sonder End ende met Grietje Bergin, haar goede bekende wonende in de Cingelstraat. (Geen NH/ Remonstrantse dopen.)

Attestaties: Wouter Cappelle, heeft gewoond op de Groene Hasegragt agter den Doelen, naar Amsterdam, 22-07-1708, PK. (Dit is w.s. de vader van het gezin.)

Begraafboeken 1665-1745

- 13-10-1664 Poortman, Christyaen, kind van, Ververstraat, HK.
- Wouter Capel, kind van, HK, 04/10-08-1691.

- 21/28-11-1733 Kappel, Jannetje (weduwe van Pieter Markus) B.
- 23/30-06-1742 Capelle, Catharina (weduwe van Jacobus van Bente) B.

Tot 1745 geen Rachel de Koning of Wouter Capel gezien en evenmin Christiaan Poortman tussen 1699-1706 in het begraafboek.

Overige gegevens

Kleinkind Wouter Poortman, zoon van Christiaan Poortman en Lena Hendricksz trouwt KO II52 in juni 1722: Wouter Poortman, spinder, Kalvermarkt, geassisteerd met Helena Fris zijn moeder aldaar, huwt met Sara Bergijn dochter van Susanna Middelland.

Notaris A. Kleijnenberg 1756, Wouter Poortman, gehuwd met Sara Bergijn, akte 10.

Generatie 12 Butterman

<i>Gegevens</i>	<i>Man</i>	<i>Vrouw</i>
Naam:	Claes Butterman	[Hadewich Martensdr.] ?
Geboren:	ca 1575	ca 1575
Overleden:	voor 1638?	
Geloof:		
Adressen:	Utrecht	Utrecht
Beroepen:		Huisvrouw
Vader:	Zie gegevens Dhr. Beudeker	Zie gegevens Dhr. Beudeker
Moeder:	Idem	Idem
Huwelijk:	ca 1600	

Kinderen

1. Dirck doop ca 1600 te , overl. na 1625, voor mei 1674 te Leiden?
  2. Michila/Maertgen doop ca 1604 te Utrecht, overl na 1673 te Leiden?, voor 1676?
  3. Pieter doop ca 1607 te Utrecht, overl. na 1675 te Leiden?
  4. Martijntjen doop ca 1610 te , overl. na mei 1674, voor 1677 te Leiderdorp?
  5. Jan doop ca 1612 te Utrecht, overl. tussen 1656-1675 te Leiden?
-

(Zie voor aansluiting generatie 11 Wastijn.)

Bij een aantal geslachten in deze verzameling loopt het spoor relatief snel dood rond 1650 vanwege vage of geheel ontbrekende gegevens over voorouders. Het lijkt er dan weliswaar op dat zij uit Leiden komen, maar zelfs bij Hollands klinkende namen als Marcus, Matthijs, De Koninck en Coster wijzen details op een buitenlandse herkomst. In dit opzicht vormt de familie van Michila/Maertge Claesdr. Butterman een echte uitzondering. Zij stamt namelijk wel degelijk af van rasechte Hollanders en bovendien is haar voorvaderlijke bloedlijn te volgen tot maar liefst het jaar 1475! De heer H.C. Beudeker heeft reeds eerder onderzoek naar dit geslacht gedaan in ondermeer het Utrechtse archief. Ik wil daar graag het Leidse gedeelte aan toevoegen. Michila's vader heet uiteraard Claes en de heer Beudeker heeft als zijn echtgenote Hadewich Martensdr. aangetroffen. Zij zijn rond 1575 geboren en circa 1600 getrouwd. Tot hun vermoedelijk allemaal in Utrecht geboren kinderen behoren Dirck, Michila, Pieter, Martijntje en Jan, die ongeveer in bovenstaande volgorde ter wereld kwamen. Zij duiken vanaf 1625 in Leiden op en dat is tegelijk het jaar waarin Michila met Dirck Wastijn huwt. Haar jongere broer Jan trouwt eerst in 1638 en als weduwnaar nog eens in 1656. Uiteraard worden er voor de intussen geboren kinderen van hem voogden aangesteld. Martijntje laat langer op zich wachten. Zij trouwt in 1653 met een weduwnaar in Leiderdorp, waar ook zij woont. Ze is dan waarschijnlijk de veertig reeds gepasseerd.

(Dirk Bottermans te Utrecht?)

Michila Claesdr. Botterman en Dirck Wastijn	I266vd	30-04-1625	
Jan Claesz. Botterman met Aeffgen Willemsdr.	M51vd	15-09-1638	1 ^e
Jan Claesz. Botterman met Magdalena van der Beck	P350vd	22-11-1656	2 ^e
Martyntge C. Botermans met Jacob A. van Heuglenborch	L'dorp	17-04-1653	

KO 1625.

Dirck Wastijn, jongeman van Leiden, huwt met Michila Claes Botterman, jongedochter van Utrecht.

KO 1638.

Jan Claesz. [Bottermans], droochscheerder, jongeman van Utrecht, wonende op de Langegracht, vergezelschap met Dirck Waffteijn, zijn fwager, mede aldaer, huwt met Aeffgen Willemsdr. jongedochter van Leiden, op te Uijterstegracht.

Trouwboeken van Leiderdorp O. 17-04-1653.

Jacob Adriaansen van Heuglenborch weduwnaar van Jannetge Maartens van der Meer, trouwt met Martyntge Claas Botermans, jongedochter van Uytrecht; beide tot Leijderdorp en daer getrouwt.

KO 1656.

Jan Claesz. Botterman, weduwnaar van Aeffgen Willems, woonende in de Swietenstraet, vergeselschap met Dirck Wafftijt fijn fwager, in de Reijneveststeech, huwt met Magdalena van der Beck, weduwe van Jan la Mote, woonende in de Swietenstraet.

NH-doopgetuigen bij de kinderen van Jan Claesz. Botterman en Aefge Willemsdr. zijn in:

1639 Dirck Wastijn, Jacob Jolye, Martijntgen Claes.

1644 ? Jacob Jolijt, Maertje Claes, Martijntje Claes.

1647 Dirck Wastijn, Maecken Claes, Ruijsken Willems.

1649 Jacob Jolijt, Ruijsje Willems.

1655 o.a. Jacob Arentsz.

In 1655 trouwt te Leiden Jan Jacobsz Heugelenburch, bakker, geboren te Leiderdorp en wonende op de Middelstegraet, zoon van Jacob Aryensz. Heugelenburch wonende tot Leijderdorp.

Martijntje komt niet als NH-doopgetuige bij zijn kinderen voor.

Weeskamer voogdijboek F106v.

Jan Cornelis van der Buff, Saeijtrapier ende Carel de Wever mede saytrapier, beide behuwde oomen, sijn voogden gesteld over ... 7 kinderen ... van za: Aegfgen Willems, gewonnen bij Jan Claesz. Botterman Laeckenbereijder. Comparerende hebben de voogdije aengenomen ende eedt gedaen aen Weesmeesteren ende ten dage als vooren. Dese boedel is ten dage xi bij Weesm. gerepudieert. (xxvij november ano 1656.)

Martijntje's echtgenoot heeft enkele bijna volwassen kinderen; zijn zoon Jan is bakker van beroep en huwt twee jaar na zijn vader. Het paar woont bij de Doesbrug over de Rijn in Leiderdorp. In 1669 is Jacob ziek en dat is zoals vaker reden om een testament op te stellen. Het is een nogal vreemd document. Ten eerste verschijnt niet het paar samen, maar alleen Jacob en ten tweede rept hij met geen woord over zijn tweede vrouw.

Vijf jaar later is Martijntje, inmiddels weduwe, zelf "wat onpaffelic dogh gaende ende staende" en wordt het voor haar eveneens tijd om wat zaken te regelen. Al om zes uur 's ochtends zit ze op 21 april 1674 bij notaris Van der Stoffe om diverse legaten te bespreken. Onder meer een som van twee duizend guldens dient te worden verdeeld onder haar zus Maeijcken, broer Pieter en de kinderen van haar reeds overleden broers Jan en Dirck Butterman. Onmiddellijk rijst de vraag waarom ze helemaal niets aan haar stiefkinderen na laat, terwijl toch op zijn minst een deel van haar bescheiden vermogen van hun vader afkomstig zal zijn geweest. Toch is haar stiefzoon Jan Jacobs Heugelenberg, samen met haar neef Claes Wastejjn, bereid om de voogdij op zich te nemen. Aangezien Jan het testament mede ondertekent, was hij toch op de hoogte van haar wensen.

Notaris C. Kist, 1669, folio 88.

Op huiden den xij octob. 1669 des mergens de klokke omtrent feven uijren compareerde voor mij nots. publ. ende voor de nabest. get. Jacob Arents van Heugelenburch woonende aan de Doefbrugge tot Leijderdorp mij nots. bekent, fiekelijk van lichaam te bedde leggende, dog fijn verfant, redenen ende memory wel maghtigh ende gebruijkende foo volkomelick bleeck.

[Standaard tekst testament, hij stelt tot voogden "Willem Jacobs ende Cornelis Jacobs Hengelenburch gebroeders fijne fonen", uitsluiting van de weeskamer.] De akte is opgesteld in Leiderdorp en Jacob zet een merkteken.

[Jacob rept met geen woord over zijn vrouw en benoemt zijn zonen ... tot voogden over zijn minderjarigen; geen expliciet genoemde erfgenamen.]

Notaris Jacob van der Stoffe, 1674, akte 13.

In den name des Heeren Amen. Kennelijck fij een ijder diet aengaet dat in den jare xvj C vier entfeventigh in de maendt aprilis op den eenentwintigste dagh der felver maent des mergens de clocke ses uijren voor mij Jacob van der Stoffe nots. Publ. tot Leijden refideerende, en voor de nabes. getuijgen in eigener perfoone gecomen ende verfchenen is d'eerbare Martijngje Claesdr. Butterman weduwe van za: Jacob Arents Heugelenberch, wonende aende Doesbrugge in Leijderdorp mij notaris wel bekent, fijnde wat onpaffelic dogh gaende ende staende ende door Godes genade haer redenen, memorie ende verstandt wel magtigh en volcomentlick gebruijckende. [Standaard testament tekst.]

Verclaerde fij compte te legateren ende te befpreecken aende kinderen van hare zuster Maeijken Claes dr. Butterman ende bij 't vooroverlijden van eenige der felver aende afcomelingen van dien bij plaetfvollinge een fome van vijf hondert guldens te xl tich grooten 't stuck.

Noch aen Pieter Claes Butterman haere broeder ofte bij fijn voorfterven aen fijne afcomelingen bij plaetfvollinge gelijcke vijf hondert guldens.

Noch aende kinderen van hare za: broeder Jan Claess Butterman ende bij 't vooroverlijden van eenige der felver aende afcomelingen van dien bij plaetfvollinge een fome van vier hondert guldens.

Noch aen Dirckge Dircxdr Butterman naergelate dogter van za: Dirck Claesz Butterman ofte bij haer voorfterven aende afcomelingen vandien in haer moeders plaets drie hondert guldens.

Noch aende kerck tot Leijderdorp een fome van twee hondert guldens in voldoening ende tot vernietiging van gelijcke hooft fomme die de felve tot laste van haer testatrices suster Maeijcke Claes dr competerende is.

Noch aen de kinderen ende erfgenamen van hare za: man Jacob Arents voornt. hondert guldens mede in voldoeninge ende tot vernietinge van gelijcke hooftfome als defelven kinderen mede tot laste van de meergenoemde hare suster Maeijcken Claesdr eijfchende fijnde.

Laetftelic verclaerde noch fij compte te legateren aende felve hare suster Maeijcke Claesdr vier filveren ducaton benefens haer comptes swarte lakense manteltge twelc fij testatrice begeert dat bij de voorf. hare suster felvs gedragen werden fal.

Ende in alle hare verdere over te schietene goederen geen wtgefondert die bij compte den voorf legaten eenigfints metterdoot ontruijmen ende naerlaten fal, verclaerde fij testatrice tot hare algehele erfgenamen te maecken noemen ende te institueren gelijc fij doet bij defen de kinderen ende verdere afcomelingen bij plaetfvollinge van haere meergenomden suster Maeijcke Claesdr voor een vierdepart, Pieter Claes Butterman hare broeder voor een gelijcke vierde part, de kinderen ende verdere afcomelingen bij plaetfvollinge van Jan Claes Butterman mede voor een vierdepart ende voor het laetfte ende resterende vierdepart Dirckge Dircxdr Butterman voornomt ende bij t voorfterven van eenige der felven de afcomelingen van dien in haer ouders plaetsfe omme daer mede te mogen doen, handelen ende disponeren naer haer welgevallen ende believeen.

Ende heeft wijders fij compte tot voogd over hare minderjarige ende anderen toeficht behoevende erfgenamen ende legatariffen gestelt ende geauthorifeert gelijc fij doet bij defen d'eerfame Jan Jacobs Hengelenbergh haar za: mans soon ende Claes Wasteijn haer fusters soon. ... [Verder standaard uitsluiting weeskamer e.d., getekend: Martian Clas.]

Martijntje wil dus blijkbaar niets van de gemeenschappelijke boedel aan haar stiefkinderen geven en die zijn het daar geheel voorspelbaar niet mee eens. Nog geen twee maanden na het eerste bezoek aan de notaris, keert Martijntge zich samen met de stiefkinderen opnieuw tot een notaris om de zaken anders op te laten stellen.

Notaris J. Stam, 1674, akte 37.

Op huijden den xix en junij @o 1674 compareerden voor mij nots. publ. ende voor den nabes. getuijgen Willem Jacobs Heugelenberg ende Willem Cornelis van de Werff getrouwt met Neeltge Jacobs Heugelenberg foo voor hem selven als voor Cornelis Jacobs Heugelenbergh waer voren hij sal sterc maken ... (en andere familieleden), kinderen ende erfgenamen van za: Jacob Aernts Heugelenbergh, gewoont hebbende ende overleden tot Leijderdorp ter eenre. Ende Martijntgen Claes dr. Booterman wedu van voorne Jacob Aernts geaffift. met Pieter Clase Boterman haren broeder ende gekoozen vooght in defen ter andre zijden. Ende zij compten mij nots. bekent over ende weder over geackordeert ende verdragen te zijn nopende de geheelen boedel ende

goederen bij de voorne Jacob Aernts ende Maritgen Claes dr. int gemeen bezeeten ende bij de felven Jacob Aernts metten doot ontruijmt ende dat in defer voegen (:naer dat alvorens een staatge ofte overflagh deffelve boedels te contentement van haer compten gedaen was:) namentlijk dat zij eerfte compten zullen hebben ende in vrijen eijgdomme blijven behouden alle de goedren der voorne boedels foo roerende als onroerende geene exemt hoedanig die wefen ende van wat nature die mogh zijn van alle twelc zij weduwe ten voordele van kindren en erfgen. voornt defifteeren ende afstant doet bij defen mits ooc daer tegens betalen alle de lasten geene exemt, ende de weduwe daer van afhoudende zullen zij kinderen ende erfgenamen van Jacob Aernts voornt. de meergenomde wedu moeten uijtkeren twehondert ende vijftig guls sjaers zoo lange zij in levende lijve is ende langer niet, welcke in aenvang genomen heeft Meijedag voorleden defer jare 1674, vrij gelts, te betalen telcken jare in gerede forme fonder eenigh hande kortinge boven twelc zij erven voornt noch opt pafferen defes aen Pieter Claefen Boterman voort ten jntrefte doen tegens vijf ten hondert int fal op huijden jnnegaande ende geduerende tot 't overlijden van de meergenomde wedue toe een capitael ofte hooftfomme van vierhondert car. gls gelijk bewijs hij Pr. Clafen met verfokinge de exceptie van ongetelden geleden bekende ontfangen te hebben onder belofte van de jaerlijcxfe intrefte alvorens te zullen betalen. Wijders zullen de kinderen ende erven voornt. voort afsterven van voorf weduw aen sal vrunden ende erfgenamen die volgens 't placcaet ab intestato alfdan daer toe geregtigt zijn noch in gereden fome voldaan ende betalen moeten boven de actie van de voorne vierhondert car. guldens een fomme van sestienhondt. guls. guldens eens, zulk dat effective haer wedues erfgenamen alfdan genieten fullen een fomme van tweduijftent car. gulds. eens als zijnde haer comptens intentie dat de vierhondt guldens over de gemelte tweduijftent guldens haer weduens erven geimputeert [toerekenen, ten laste leggen] zullen werden. Ende opdat de intrefte van de voorf. vierhondert car. guldens jaerlijx precijs aende voorf. kindren ende erfgenaemen van Jacob Aernts zoude wierden voldaan, zoo heeft zij Martijntge Claesdr hun felven daer voren gestelt zulk fij doet mitdfefen als borge ende mede principale schuldenareffe onder renuntiatie van de beneficien ordinis ex ..fionis mitfgaders ... de kragt ende dien haer onderregt fijnde met authorifatie omme de felve intrefte bij wanvoldoeninge van de originelen debiteur aen de jaerlijxe tweehondt ende vijftig guls te mogen korten. Ende eijndelijck zullen de kinderen ende erven van Jacob Aernts voornt. tot vermaninge van de wede haer voren genomt foo voor den jaerlijxe te betalen penn als voor de penn die nae doode van de voorf wede aen haer erfgenamen noch uijtgetelt moeten werden gehouden zijn te stellen fuffifantie cautie ende verfeeckertheijt tot contentemente van de meergemelte wedu ofte geregte haerde woonplaatfe alles fonder argh of lift. Belovende pertijen over ende wederover tgunt voorf staet onverbreeckelijc nae te komen ende te agtervolgen zonder dat tegens jet te doen of laten geschieden, direct off indirect in regt of daerbuijten jn geene manieren onder verbant van haer perfonen ende goederen roerende ende onroerende geen exemt stellende defelve ten bedwang ende executie van allen f heeren regt ende regteren ende specialijc van den Edelen Hoove van Hollandt ende Hooge Vierfchare van Rijnlandt met verhael van kosten. Verfoecken zij compten dat hier van geleverd mogt werden jnstrument in forma. Aldus gedaen verleden ende gepaffeert tot Leijderdorp prefent ..., getekend: Maertina Claas, Peter Clafen Botterman.

Zonder de totale waarde van de boedel te kennen (die evengoed desolaat kan zijn) is het moeilijk in te schatten of dit een voor de familie Butterman nadelige overeenkomst is. Kennelijk hebben haar mans's kinderen uit zijn eerste huwelijk wel reden om één en ander te laten wijzigigen. Met name Pieter, broer van Martijntje, wil direct geld zien dat voor het kroost van zijn overleden broer Jan bestemd is. Martijntje heeft waarschijnlijk vooral haar zus Maartje willen steunen die in 1674 vermoedelijk krap bij kas zat (zie de verkoop van het huis aan de Langegracht). Opvallend is ook dat ze specifiek wenste dat haar zwarte manteltje door Maartje zelf wordt gedragen (en dus niet wordt verpatst?)

Uit: *Cultuur en maatschappij maatschappij in Nederland 1500-1850*, zie ^{N)}

Pagina 104 "Omdat de stoffen uiterst kostbaar waren en vaak een leven lang meedingen, kon men door middel van accessoires of door het vermaken van de kleding nog modieuze tintjes aan een rok of lijffe geven. In de zestiende en zeventiende eeuw droegen de minder bedeelden dikwijls kleding van grauwe stof, omdat die het goedkoopst was. Bovendien kochten zij bijna al hun

kleding op de tweede-handsmarkt ... of bij uitdragerijen. Het was verder zeer gebruikelijk dat in testamenten kledingstukken gelegateerd werden aan familieleden of het personeel.”
Pagina 105 *“Men [de armen] bezat nauwelijks meer dan de kleren aan het lijf. ... Stoffen waren zwart of bruin [na grauw het goedkoopst], zodat het vuil niet erg zichtbaar was.”*

Twee jaar na dato is Martijntje niet meer. Broer Pieter, die als bezemmer aan de kost komt en nog altijd in Utrecht verblijft, zakt ongetwijfeld per trekschuit via de Rijn naar Leiderdorp af om vervolgens samen met de stiefkinderen van zijn zus wederom naar een Leidse notaris te stappen. Daar wordt officieel f 800,00 voldaan aan Pieter en op 25 april volgt de uiteindelijke liquidatie van de nalatenschap. De standaardfrase “met belofte omme dienaangaende nooit weder te eijfchen of [te] doen eijfchen” is in dit geval wellicht met enige nadruk uitgesproken.

Notaris J. Stam, 1676, akte 56.

Op heeden den xvij en maert @o 1676 compareerde voor mij Johannes Stam nots. publ. ende voor den nabes. getuijgen Pieter Klaafen Booterman beefemmaacker wonende tot Uijtregt, broeder prelegatoris ende mede erfgenaem van za: Martijntgen Klaes Boterman in haer leven wede wijlen Jacob Aerntf Heugelenberch. Mitfgaders Dirc Gerrits Schakel greijnwercker binnen defer stadt als getrouwe hebbende Dircgen Dirx nagelaten dochter van za: Dirc Klaes Boterman ende zulcx mede prelegatoris ende gejnstituëerde erfgenaem van voorf Martijntgen Klaes Boterman vermogens den testamente daer van bij de voorne Martijntgen Klaes gepaffeert voordende nots Van der Stoffe alhier ende zekere getuijgen op den xxj en april 1674 ende bekenden zij compten met kenniffe ende toestaen van Niclaes Wastijn als voocht prelegatoris ende mede erfgenaem van de meergemelte Martijnghe Claes gelijc hij Wastijn mede comparerende tfijnen cruftigen verfoecke verklaarde te geschieden ontfangen te hebben uijt handen van Willem Jacobf Heugelenbergh zoone van de voorne Jacob Aerntf Heugelenberg, een fomme van achthondert car. gls namentlijc hij eerfte compt zoo aen gerede penn als een handtfchrift of obligatie met t verloop in zekre contract den xix en junij 1674 voor mij nots. ende zekre getuijgen gepaffeert geexpreffeert t'fijnen laste, ende ten behoeve van den voorne Willem Jacobs ende Cornelis van der Werf sprekende (:welcke obligatie alhier vernieticht wert met 't pafferen defes:) een fomme van vijfhondert car. guldens ende den tweden compt in gereden gelde eene fomma van driehondert car gls welcke respective voorne penn. ende obl. of hantfchrift zij compten verklaren te ontfangen jn voldoeninge van 't prelefaat hun beijden meergenoemde testamente gemaect met belofte omme dienaangaende nooit weder te eijfchen of doen eijfchen direct of jndirect jn regt of daer buijten in geene manieren sonder bedroch onder verbant als regt js. Zijnde voorts defe penn bij hem Heugelenburg getelt in minderinge ende ter goeden reeckeninge van 't gunt hij ende zijn fwager Corn. van der Werf voont aende erven van voorf Martijntge Claes jngevolge vant voorgefeijde contract dato 19 junij 1674 voornt voldaan moste. Belovende mede zij compten gefamentlijc ende ijder int bijzonder voorf betalinge te doen valideren ende voor goede betalinge te verftrecken alles zonder bedrog onder verbant als voren verfoeckende voorts hier van gemaect ende geleverd te werden quitantien jn forma. Aldus gedaen ende gepaffeert tot Leijden prefent ... als getuijgen hier toe verfocht ende overgeropen.
Getekend: Peter Clafen Botterman, Claes Wastijn en anderen.

Notaris J. Stam, 1676, akte 80.

Liquidatie tuffchen de kindren van za: Jacob Arents Heugelenberch ter eenre ende de erven van Martijntgen Claes dr. Butterman ter andre zijden.

De kindren waren schuldich op't overlijden van Martijntgen Claes uijt te keren

f 2000:-

Noch over 6 weken van een jaerlijc uijtkering die Martijntge Claes van haer hebben most als bij accoort dato 19 junij 1674 voor nots Stam gepaffeert

f 31:5

f 2031:5

Daer tegens dito kindren quam.

Eerst t gunt zij als bij acte den 18^e maert 1676 voor den notaris Stam gepafft voldaan hebben tot

f 800:-

Noch een legaet dat bij testament van Martijntgen Claes dr voor den nots van der Stoff op den 21 april 1674 gepaffeert gemaect is aen kerc van

Leijderdorp om vernietiging van een obligatie ten laste van Dirc Wastijn gedat. 23 november 1661 daer aen gelijcke fom refteerde ende twelc bij hun verantwoord is, zulx dat dito obliga: geroijeert nu overgelevert is	f	200:-
Noch een legaet dat dito kindren alfvo: geinecaet is in vernietiging van een hantschrift dat zij ten laste Dirc Wastijn hadden en twelc nu gecaf- feert overgelevert wert	f	100:-
Noch komt dito kindren ter fake van een half jaer intrest van de voorne twehondt: ende van twee jaren intrest van de een hondert guldens	f	12:0:-
Ende noch t gunt zij aen de begraving verschoten hebben	f	5:10:-
Somma bedraagt	f	1117:10

[Zie akten uit 1674, de f 400,00 blijft hier achterwege?!]

Zulx dat noch rest negenhondert dertich guld. vijftien st. die zij op heden dato defes goet doen jn gereden gelde.

Op heden den xxv en april @o 1676 compareerden voor mij Johannes Stam nots. publ. ende voordien nabefr. getuijgen Willem ende Cornelis Jacobs Heugelenberg mitfgaders Willem Cornelis van den Roef getrouwt met Neeltge Jacobs Heugelenbergh soo voor haerselven als hun sterck makende voor de wedue van Jan Jacobs Heugelenbergh alle kinderen en erfgenamen van za: Jacob Aernts Heugelenbergh ende zulx ter eenre. Mitfgaeters Niclaes Wastijn, Niclaes Ligtfoot getrouwt met Haefge Wastijn ende Willem Pilaer getrouwt met Annetge Wastijn noch de voorne Niclaes Wastijn als voogt over de kinderen van Boudewijn Wastijn ende Klara Wastijn, welke Niclaes, Haefge, Annetge, Boudewijn ende Klara Wastijn alle kinderen zijn van Maeijken Klaas dr. Butterman ende zulx uyt dien hoofde erfgenamen van za: Martijntge Claes dr. Butterman voor de vierde part. Noch defelve Niclaes Wastijn, Willem Pilaer ende Niclaes Ligtfoot als vervanger ende hun sterck makende voor Pieter Klaese Butterman wonende tot Uijtrecht, broeder ende mede erfgenaem van de felve Martijntge Claes voor het tweede vierde paert. Noch Willem ende Jacob Jansf Butterman mitfgers Niclaes Wastijn als voogt over Hendric Butterman. Welke Willem, Jacob, Hendrick ende Klaes kinderen zijn van za: Jan Klaesf. Boterman ende zulx in qualite voornt. mede erfgenaemen van za: Martijntge Claes voornt. voor't derde vierde part. Ende noch de voorf Niclaes Wastijn, Willem Pilaer ende Niclaes Lightvoet mitfgers. Willem ende Jacob Jans Butterman als vervangers ende hun sterck makende voor Dirc Gerrits Schahee getrouwt met Dircge Dircxdr Butterman ende zulx uijt den hoofde mede erfgenamen van Martijntge Claes voor 't resterende vierde paert alle ten andere zijde.

Ende verklaarden zij compten alle mij nots bekent metten andere te hebben vereffent, geliquideert ende geflooten de hier voren opgestelde liquidatie ende reeckeninge bekennde zij laatfte compten t flot van dien tot negenhondert dertien guldens vijftien stuivers ontfangen ende voort over te keren defes overgenomen te hebben gelijk mede zij laatfte compte de obligatie ende hantschrift van een ende twee hondert guldens bekenne overgenomen te hebben ende dienvolgende mette eerfte compten al wel te hebben gerekent. Belovende zij gefamentlic ende ijder int bijfonder defe verdeling te doen valideren gelijk mede zij eerfte ende tweede compten be- looven malkanderen niet wijders te eijfchen noch den eijfchen ter fake van't hier voren verdeelde ende geliquideerde alles sonder bedroch onder verbant van hun perfoon ende goederen prefent ende toekomende geene exempt. Stellende te felve ten bedwange ende executie van alle f heeren regten ende regteren ende specialijc van de edele hoove van Hollant met verhael van kosten. Verfoecken hier van gemaect te werden acte. Aldus gedaen ende gepaffeert tot Leijden prefent Jr Christiaan van den Straaten ende Abraham Naroos als getuijgen hier toe verfocht ende over geropen.

Getekend: Claes Wastijn; Claes Ligtfoot en Willem Pilaer zetten een kruisje.

En daarmee is het verhaal van deze naar Leiden getrokken mensen goed en wel verteld, voorzover de bronnen hun wederwaardigheden prijsgeven. Enkele gegevens over kleinkinderen en een beknopt overzicht van de mensen die aan hen zijn vooraf gegaan completeren het geheel.

Kleinkinderen

KO R166v, 18-04-1663, Waalse kerk.

Pieter le Fevre, lakendrapier, jongeman van Leiden, wonende op de Oude Cingel, vergeselschap met Boudewijn Wastijn zijn zwager aldaar, huwt met Dirckgen Dircx Botterman, jongedochter van Utrecht, wonende op de Langegraft, vergeselschap met Maertge Claes haar meuy aldaar.

NH-doopgetuigen bij Pieter le Fevre en Dirckgen Dircx Botterman zijn in:

1664 Boudewijn Wastin, Jsack de Croex, Marij le Fevre, Maartien Clase Botterman.

- Notaris J. Stam, 1676 Jan Dirxf Boterman akte 89, kleinkind, betreft een geschil en Martijntge Claes dr Butterman erven nr 80 (zie hiervoor). Notaris J. Gerstecoren 1689 Dirck Dircxsn Butterman ende Maertge Jacobs van Egmont, test. akte 25. Idem 1676 Joost Pieterszn Butterman akte 85, zie ook Kist 1675.

Generatie 13 Butterman?

Archief kerkvoogdij NH-gemeente (nr 511). Grafboeken inv. nr. 773, Vrouwekerk 1663, folio 32v en 33: een Huijch Dircksen Butterman bezit twee graven die sedert 1585 niet meer zijn verboek.

Gegevens van de heer Beudeker Beknopt overzicht van zijn vondsten.

Generatie 12 Botterman

Claes Dirricksoen Botterman, timmerman, geboren [ca 1570] te Utrecht, overleden voor 05-09-1623, trouwt circa 1600 met Hadewich Martensdr, overleden voor 03-04-1627.

Eigenaar 10-09-1600 van het voorvaderlijk huis 't Veerschip (1595) w.z. Oude Gracht tussen Volder en Sint Geertruijdenbrug te Utrecht.

Kinderen o.a. Dirck [geboren ca 1600, overleden na 1639] eigenaar van 't Veerschip.

Michila [geboren ca 1600]

Pieter? Schepen van Tolsteeg (Utrecht), RK van geloof.

Generatie 13 Botterman

Dirck Claeszn. Botterman, molenmaker, geboren [ca 1535] te Utrecht, overleden voor 07-07-1586, trouwt [ca 1565] met Weijntge Cornelisdr, overleden na 10-09-1600.

Vanaf 09-03-1577 eigenaar van huis 't Veerschip.

Kinderen: Claes, Cornelis, Adriaen, Marighen en Neeltgen.

Generatie 14 Botterman

Claes Aerts Botterman, geboren ca 1500 te Utrecht, overleden voor 12-05-1559, trouwt ca 1530 met Henrica Gerrijtsdr van der Wel. Eigenaar van een huis aan de o.z. van de Troijstraet of 't Wijstraet te Utrecht.

Kinderen: Gerrit Claese Botterman, gehuwd met Marichgen Beernt van Coesveltdr.

Jan Claes Botterman, moelenaer, gehuwd met Cathrijn Fredericsdgt.

Dirc Claes.

Generatie 15 Botterman

Aert Botterman, geboren [ca 1475] woont in Utrecht?

Generatie 14 Gerrits

Cornelis Gerrits (van Benthem) geboren [ca 1500], orgelmaker, overleden te Utrecht voor 19-04-1558, trouwt eerst met Geertruijd Michiel Eelgisdr, en trouwt voor de tweede maal met voor-moeder Janna Michiel Eelgisdr.

Huiseigenaar van o.a. pand o.z. "Oude Grafften tussen de Volrebrug ende 't Sijnte Geertruijdenbrug" (1539).

Generatie 15 Gerrijt Stevensz.

Generatie 15 Michiel Eelgiss.

Overige gegevens

Via Jolie huwelijken KO Jacob en Waalse/NH-dopen geen aanwijzingen. Geen passende huwelijken in Leiden van Dirk en Pieter Claeszn. gevonden, dus verder ook geen kleinkinderen. In 1676 is een Dirckje Butterman NH-doopgetuige bij Baviere.

Geen passende gegevens in het bonboek op naam Butterman, wel recentere meldingen.

Notaris J. van Noort, 1669, akte 40.

Betreft Jacob Pieters Butterman, kockramer, woonende tot Swammerdam, in verband met een zakelijke overeenkomst. Mogelijk is dit een kleinkind.

Een botter is een vissersvaartuig met een mast die op de Zuiderzee voor onder andere haringvangst gebruikt werd.

Generatie 11 De Coninck

<i>Gegevens</i>	<i>Man</i>	<i>Vrouw</i>
Naam:	Daniel de Coninck	Jacquemijntje Bluffiers
Geboren:	ca 1598 te Leiden	ca 1600 te Zoeterwoude
Overleden:	24-05-1654 te Leiden	na 1643 (1654?)
Geloof:	NH	NH
Adressen:	Suijtsij (1647), Voorchingel (1652), Vergroting (1654)	Zoeterwoude en Leiden (1624)
Beroepen:	Raswercker (1624, 1638, 1644), w.s. soldaat (1632)	Huisvrouw
Vader:	... de Coninck	Kaerl of Joris Bluffiers?
Moeder:	Jacquemijne? ...	NN
Huwelijk:	03-05-1624 ondertrouw te Leiden	

Kinderen

1. Samuel doop 19-05-1625 te Leiden, overl. 09-06-1670 te Leiden
2. Daniel doop 15-10-1626 te Leiden, overl. 28/04-05/05-1696? te Leiden?
3. Maijken doop 17-08-1631 te Leiden, overl. jong?
4. Caterina doop 06-11-1633 te Leiden, overl. jong?
5. Hendrick doop 08-03-1637 te Leiden, overl. jong?
6. Claes doop 24-10-1638 te Leiden, overl. na 1704
7. Rachel doop ca 1640 te Leiden, overl. na 1702 te
8. Janneken doop 14-07-1644 te Leiden, overl. jong?

(Zie voor aansluiting generatie 10 Cappel.)

Rond het jaar 1600 zijn de ouders van Rachel de Coninck geboren. Haar Leidse vader heet Daniël en verdient zijn brood als raswerker.

Ras = Benaming van zekere gekeperde wollen stof ... oorspronkelijk een zijden stof. Ras werd eertijds in het bijzonder gebruikt voor eenvoudige kleding. WNT

Haar moeder Jacquemijntje Bluffiers of Ploviërs kwam in Zoeterwoude ter wereld. Allebei hebben zij Vlaamse verwanten. Het stel krijgt acht kinderen die, op Rachel en broer Claes na, allemaal in de Hooglandse kerk werden gedoopt. Jammer genoeg is uitgerekend van Rachel geen inschrijving te vinden, maar zij zal rond 1640 zijn geboren. Het paar meldt bovendien tussen 1638 en 1644 geen andere kinderen aan.

KO J207, 03-05-1624.

Daniel de Coninck, raswercker, jongman van Leijden, huwt met Jaacquemijntgen Bluffyers, jongedochter van Soeterwoude, wonende tot Leijden.

NH-dopen, kinderen van Daniel de Konink en –

- 19-05-1625 Samuel, HK, getuigen Claes de Coninck, Janneken Lievens.
- 15-10-1626 Daniel, HK, getuigen Anteunis Lupaert, Jakemijntien Conincks.
- 17-08-1631 Maijken, HK, [ma; Jaquemijntgen Lievensdr.] getuigen Andries de Coninck, Tebe de Coninck.
- 06-11-1633 Caterina, HK, [ma: Jaquemie Plovier], getuige Jan Verstraten.
- 08-03-1637 Hendrick, HK, [ma: Jaquemijngen -], getuigen -.
- 24-10-1638 Claes, PK, [ma: Jaquemijntjen Ploffier], getuigen -.
- 14-07-1644 Janneken, HK, [ma: Jaquemintien ..N..], getuigen Abraham de Koninck, Franchintien Kunincks.

In die tijd wonen ze waarschijnlijk al in de noord-westelijke recente stadsvergroting. Aangezien er decennia lang massaal nieuwe bewoners uit alle windrichtingen toestroomden naar Leiden, zag het stadsbestuur zich meerdere malen in de zeventiende eeuw genoodzaakt om de enorme woningnood door annexatie van land buiten de singels te ledigen. De nieuw omsingelde terreinen werden in rap tempo weer volgepropt met vele kleine wevershuisjes in straatjes, steegjes en op de binnenterreinen, terwijl de welvarende reders en fabrikanten hun intrek namen aan onder andere de brede Oude Singel of Herensingel.

Intussen sleept de 80-jarige oorlog zich voort. In december 1632 legt een zekere Pieter Jansz op verzoek van Daniël een verklaring af dat deze, zijnde soldaat en garnizoen houdende in 's Hertogenbosch, sinds de oktober kermis in Leiden verblijft en niet bij de monstering in Brabant aanwezig kon zijn. Zes jaar later legt Daniël zelf ook een dergelijke verklaring af voor een andere man die in Delft had moeten verschijnen en doet dat nog eens in 1644.

Getuigenisboek R238v.

Pieter Jans legt ten verfoecke van Daniel de Coning, [e.a. personen] een verklaring af dat o.a. de laatste, "foldaeten onder de compe van den capiteijn Colster guarnifoen gehoudenden hebben binnen fHertogenbosch ... dat de voorn. requiranten federt octoberfche kermis voorleden tot op huijden toe binnen defer stede zijn geweeft, fulcx dat fij op de monfteringe of monftringen die middelertijt van de voorf compte binnen fHertogenbosch voorfeijt zijn geschiet niet en hebben cunnen prefont wefen. Actum den tweeden decembris xvj C ende tweendertich.

Getuigenisboek V47v.

Compareerden voor de onderges. schepenen der stadt Leijden Frans van de Walle baeijwercker out xxvij jaren, Jan Joris saeijwercker out xxvij jaeren, Daniel de Coninck rafwercker out xl jaeren, ende Abraham Segers mede faeijwercker out xxv jaeren, alle wonende binnen defer stede ende hebben bij solemnele eede hun wettelijck gestaeft ende affgenomen te weten de voorn. van de Walle ende Jan Joriszn ten verfoecke van Daniel Malliaert, Franchoijs Bourgoijs ende Jean Nouel ende de voorn. de Coninck met Abraham Segers ten verfoecke van Jan Burcquet alle soldaets onder de compe van Mons Sulon quarnifoen houdende tot Delft getuijcht ende verclaert waerachtich te wefen, dat de voorn. requiranten op den xxij en octobris voorleden den gantfchen dage binnen defer fijn geweeft, sulcx dat fij op de monsteringe die ten felve dage van de voorf compe es geschiet niet en hebben cunnen prefont wefen. Geven voor redenen van wetenschap, dat fij elcx haer requiranten ende requirant refpective op de voorf xxij en octobris de gantfchen dach binnen defer stede gefien ende gesproocken hebben. Zoo waerlick moge hun compten Godt Almachtich helpen. Actum den xxvij en octobris xvj C ende achtendertich.

Getuigenisboek W282.

"Daniel de Coninck, rafwercker out xliij jaeren" legt samen met diverse mensen een dergelijke verklaring af ten behoeve van Hendrick Jans soldaat uit het garnizoen in Bergen dat zij op de maandag daarvoor op 18 juli in de stad verbleven, akte "xxvij julij xvj C vijerenveertich".

Drie jaar na de geboorte van het jongste kind trouwt de oudste al. Van de acht telgen zijn Samuel, Daniël, Claas en Rachel overgebleven. Opvallend is dat alledrie de zonen (leer-) tobbeeders zijn, wat geen vaak voorkomend beroep is en de term is trouwens bijna nergens terug te vinden, maar heeft vermoedelijk met verven van stof te maken.

Toberen = Vermoedelijk een verbastering van fr. (a)douber, dat blijkens Godefroy oudtijds o.a. "tanner" betekende. Alleen op de volgende plaats aangetroffen || Tobbeeders, die allerley soorten van Besanen toberen ende bereyden, Orlers, Beschr. v. Leijden 262 [1641]. WNT

In februari 1648 ondertekent waarschijnlijk zoon Samuel met andere (saai-)ververs een verzoek aan de stad om een terrein tegenover de Hoogduitse kerk aan de Langegracht als "verruwerije" te mogen gebruiken in plaats van een meer afgelegen terrein in de nieuwe vergroting. Bij het ruwen van een stof worden de vezeluiteinden uit de garens losgetrokken en omhoog gehaald, zodat het oppervlak zachter, voller en soepeler wordt. Men gebruikte daarvoor een plankje waarop distelvruchten waren bevestigd. Ruwers en droogscheeders bewerkten afwisselend een weefsel en vulden elkaars werkzaamheden aan. Hier is echter sprake van het verven van saai.

Gerechtsdagboek inv. nr 68, folio 95v.

Om Jan Pietersse van Hoogeveen cum focus.

Aende E:E: Heeren de Heeren die van de gerechte der stadt Leijden.

Geeven met behoorlijcke eerbiedinge te kennen Jan Pietersse van Hoogeveen ende Mouringh Cortse van Onderwater beide saeijveruwers in compangien hoe dat hij suppleten benevens andere swartverruwers in de nieuwe vergrootinge deser steele ter plaetse bij U E:E: aldaer gekeurt meede aldaer een verruwerije te moogen stellen. T welcke niet alleen strecken foude tot hun fupplten seer groote costen gemerkct fij fupplten fijn jongelieden ende met weijnich middelen gefegent maar ooc meede dat te beduchten staet sij supplten alle hunne calandaife foude verliefen alfo geene coopluiden hunne waeren aldaer (de welcke fijn van groote importantie) foude willen vertrouwen ofte te veruwen geeven derwijle fij fupplten hunne verruwerije jae felffs doort benietfelen van hondert voeten erffs aldaer niet vrij fouden kunnen maecken ende de wijle hun fupplte alhier op de Langegragt jegens over de Hoochduijtfche kercke een feer bequaeme gelegenheit van verruwerije t welcke altijdts een verruwerije is geweest voorgevallen is alwaer fij hune verruwneeringe buijten eenich hinder van traepiers ofte andere bequaemelijcken fouden kunnen doen gelijk daer omtrent bij Geraerdts de Forest ende verscheijden anderen wien vloten veel schadelijcker zijn als hun fupplten wert gedaen, foo keeren fij fupplten hun bij deefen aen u E:E: de felve feer instantelijck bidden ende verfoeckende dat u E:E: (reguardt nemende opt gunt vooren) hun fuppletten tot voorcoominge van hun groote schaede gelieven toe te ftaen ende te confenteeren dat zij fupplten hunne veruwneeringe aldaer fullen moogen doen. Twelck doende etc. ende was geth. Heijndrick Jansff Pooock, Jan Prss Tromper, Abraham van Hoove, Lucas Walkier, Samuel Coninck, Adriaen Heijndricks ende Jacob Verfchooten, befegelt etc. In margine stont geappoftileert die van de gerechte der stadt Leijden hebben den supplten bij provifio precario ende tot kennelijck wederfeggen toe van de voorne gerechte inder tijdt geconfenteert ende toegestaen omme haere neeringe van saaij verwen daer toe fij bij de voorf gerechte fijn geadmitteert inde huijfinge ende verrewerije op te Langegracht hier neffens verhaelt te mogen doen. Actum den xxv february anno xvj C acht en veertich, onderstont mij jegenwoordich ende was get. J.P. van Hoogeveen.

De vier kinderen trouwen en krijgen zelf ook weer kroost.

Samuel de Coninck met Martijntge Sanders [van Ra]	O12	16-09-1647	
Daniel de Coninck met Catalijntgjen Willemsdr.	O279v	26-04-1652	
Claes de Keuningh met Susanna Halpmeij	Q282v	19-02-1660	
Rachel de Koning met Christiaan Poortman	R213	12-10-1663	1 ^e
Rachel de Koningh met Wouter Cappell	V66v	28-02-1671	2 ^e

KO 1647. Moeije of schoonzus?! van Rachel: Martijntge Sanders.

Samuel de Coninck, tobbeerder, jongeman van Leijden, woonende op de Suijsij, vergeselschap met Daniel de Coninck, zijn vader, woonende als vooren, huwt met Martijntge Sanders, jongedochter van Leijden, woonende in de Cruijsstraat, vergeselschap met Hester de Hane, haer moeder, wonende als vooren.

KO 1652.

Daniel de Coninck, leer-tobbeerder, jongeman van Leijden, woonende in de Camp, vergeselschap met Daniel de Coninck, zijn vader, woonende op de Voorchingel, huwt met Catalijntgjen Willemsdr, jongedochter van Leijden.

KO 1660.

Claes de Keuningh, tobbeerder, jongeman van Leijden, woonende in de Baetstraet, vergeselschap met Samuel de Keuningh, zijn broeder bij de Witte Poort, huwt met Susanna Halpmeij, jongedochter van Gonichem. In de marge: Getrouwt den 7en maert 1660 in de Pieterskerck.

KO 1663.

Christiaan Poortman, saeijwercker, jongeman van Leijden, woont op de Have, vergeselschap met Willem Poortman zijn vader, mede aldaer, huwt met Rachel de Keuningh, jongedochter van

Leijden, wonende in de Cingelstraet, vergezelschapt met Martijntge Sanders, haar meuije in de Slicksteegh.

KO 1671.

Wouter Cappell, drapier, jongeman van Tienen, wonende in de Cingelstraet, vergezelschapt met Willem Poortman, fijn bekende mede aldaer, huwt met Rachel de Koningh, weduwe van Christiaen Poortman, wonende in de Oude Voorstadt, vergezelschapt met Maertgen Pieters, haar schoonmoeder op de Maerendorpse Achtergraft en Elisabeth de Pree, haar schoonfuster in de Cingelstraet.

Geen passende KO-huwelijken van Maijken, Catharina, Hendrik en Janneken gevonden.

NH-doopgetuigen bij de kinderen van Samuel de Koninck en Martijntje Sanders zijn in:

1648 Daniel de Koninck, Pieter de Lange, Catarina Willems.

1651 n.v.t.

1654 Reijer Jansen, Marij Lucas.

1659 (ma: -) Evert Barentsz, Hester de Hane, Rachel Muers.

1662 Christiaen Melckels.

NH-doopgetuigen bij kinderen van Claes de Koning en Susanna Jans [Halpmeij] zijn in:

1660 Daniel Jans, Martijntje Sanders, Catlijn Willems.

1661 Daniel de Koningh, Maria Halpmeij, Rachael de Coningh.

1663 Christiaen Poetman, Jannetgen Jansdr.

1666, 1672 en 1678 n.v.t.

1669 Samuel de Coningh, Veronica ...

Samuel koopt in de jaren zestig twee huizen in de Singelstraat en in de Looierstraat. Deze huizen heeft hij gekocht ten behoeve van zijn kinderen met de som van f 1.000,00 die zij geërfd hebben van hun opa Sander Joris van Ra. Aan de hypotheek daarop zit een schrijnend verhaal verbonden. In 1666 geven Samuel en Martijntje Sanders te kennen dat zij vier kinderen hebben te onderhouden, terwijl Samuel gebrekkig is en zeer slecht ziet. Ook één van hun kinderen is lichamelijk een wrak en heeft maar één oog. (Het is de vraag hoe dat zo komt.) Zij kunnen daarom moeilijk regulier werk krijgen en moeten leven van wat Samuel en Martijntje met de verkoop aan huis van 3-guldenbier verdienen, wat zeker geen vetpot oplevert. De wrange situatie is, dat de kinderen dus twee huizen ter waarde van samen f 1.000,00 bezitten, terwijl hun ouders niet eens genoeg verdienen om hen te onderhouden. Je kunt vraagtekens plaatsen bij de beweegredenen van opa Van Ra om alleen geld aan zijn kleinkinderen en dus juist niet aan zijn dochter te geven (indien hij dat niet al onofficieel heeft gedaan). In elk geval vragen de ouders het gerecht om f 300,00 met de woningen als onderpand te mogen lenen ten behoeve van hun kroost. Ze zouden het namelijk zeer beschamend vinden als ze aan zouden moeten kloppen bij de (overigens toch ontoereikende) armenzorg.

Gerechtsdagboek, SA II, inv.nr. 79, deel LL, folio 28v.

Samuel de Koninc.

Aende E:E: Achtb. Heeren van den gerechte defer stad.

Vertoone reverentelick U E:E: Achtb: onderdanige Samuel de Koninc ende Martijntge Sanders echteluide, hoe dat fij fuppl: tot feer groote armoede fijn geraekt ten jnfichte fij fupplten belast fijnde met vier kinderen ende dat den voorn. de Koningh niet can winnen alfoo hij is een ontgebreeckelic man ende maer een och heeft ende aen wilt ooc noch dagelicx gemeffert. Waert dat ooc een van haer supplts: kinderen mede feer gebreeckelic js ende maer een nooch heeft ende dat fij fupplten omme foo veel mogelick is aende coft te geraken niet anders fijn doende dan bier met meteen vaentgen te vercoopen doch dat de winsten die daer van coomen foo fober fijn dat fij omme de coft met haer kinderen te *crijnen* bij naer alle haere goederen die fij fijn hebbende vercocht off verfet hebben. Waar door geschappen staet dat fij fupplte benefens haeren kinderen (alfoo fij fupplte jegewoordich niet mer op hebben om aen te fpreecken en tot lasten van den huijfarmen defer stede vervallen fullen jngevalle daer geen ander middel voor haer fupplte: wert gevonden). Tis wijders fulcx dat hen fupplts kinderen van Sander Joris van Ra des voors.

Martijntge Sanders natuïrlicke vader op gecome ende aenbestorven fijn de fomme van tienhondert gulden ende waer van de voorne Martijntge Sanders haer leven lang geduijrende de listtocht ende bladeren trecken moet [= vruchtgebruik]. Vermogens extract autentick uijt den testamente van Sander Joris hier annex ende voor welcke tijnhondert guldens twee huijfgens jn defer stede laatfte vergrooting fijn gecocht. Ende alfoo fij fupplte om redenen voors. niet mach-tich fijn haer schoen te onderhouden ende haeren kinderen te alimenteren ende optevoeden, maer dat fij beeffen haeren kinderen tot lasten van de huijfarmen foen vervallen. Twelck fij supplte oordelen dat niet betaemelick foude fijn foolange haren kinderen noch eenige goederen fijn hebbende, soo fijnde fupplte te raiden gewoorden haer tot u E:E: Achb: te raiden. Reverentelic verfouckende dat defelve de voochden die over de voors. goederen fijn gestelt believe te ordonneren omme op de voorf huijfgens een fomme van drie hondert gulden te lichten ende de felve drie hondert guldens aan haer fuppte te laten volgen omme daermede haer selven ende haeren kinderen alfo fij niet om nochte aesen hebben te voorfich ende haer verder te cunnen alimenteren ende opvoeden buijten last van de huijfarmen voorf. T welck doende etc. In margina stont geappostilleert Sij defen gestelt in handen van de voochden om te dienen van kucht. Actum defen vij en februarj xvj C sesenfestich mij jegenwoordich. Lager stont die van de gerechte der stadt Leijden gehoort het bericht van de voorne voochden gefien het testament aen defen annex ende hier nevens gemelt notoriferen bij defen de voorne voochden om op behoort-lijcke rente te mogen oplichten een fomme van drie hondert guldens en de huijfgens hier nevens gemelt daer voorens te mogen verbinden mitsch verders de voorne opte kosten panningen tot nodich onderhout van de fupplte kinderen te verstrecken. Actum den xvij februarj xvj C sessenfestich. [Het vermelde testament is verwijderd.]

Drankverkopers, SA II, inv. nr. 2266, folio 17 3-guldenbiervkopers.
Bon Noort Rapenburch, Martijntge Sanders, hujsvrouw van Samuel de Coningh, in de Slicksteegh, ongedateerd (1664-1680).

Bonboek Wolhuis folio 79 Bredestraet. Kan niet van toepassing zijn omdat een Juffr. Abigael Coninck erfgenaam van Alexa. de Coninck erfgenaam van Samuel [koopman] is. Waarde ruim 9.000 gulden. Idem folio 97v broer van Samuel is Alexander, idem folio 125, idem folio 157a, 158, idem tuinen in de Vrijdom 13-14.

Bonboek Noortrijneveft folio 340 Chingelstraet westzijde.

- * Kopregel: De kinderen van Samuel de Koningh ende van Martijntge Sanders.
- * 25:5:1666 Is onder anderen bij Philps de Paemo cum focijs voochden over de kinderen van Samuel de Koningh als daer toe geauthorifeerd zijnde fp:bel: met een loffr. van xijj gl X st fjrs vallende den xxij en Meij om Jan Boudewijns van Leeuwen brouwer lofb. met ij gl.
- * 14:8:1675 Is bij Dirck Salomons van Outfhoorn bode mette roede vercoft ende als daer toe geauthorifeerd fijnde aen Jan Bouwens zn van Leeuwen vrij om ij C gl greeet gelth. Ende is bij willich decreet defer vierfchare geleverd.

Bonboek Noort Rijnevest folio 385v Loijerstraet weftzijde.

- * 27:6:1665 Is bij Jacob Corns. van Haeff vercoft aen Samuel de Koningh ten behoeve van zijne kinderen gewonnen bij Martijntge Sanders vrij om eerft ij C Lxv gl greeet ende noch een cuftingb. van ij C Lx gl te betaelen met xl gl fjrs meije 1666 tje telckens metten jntereft van tonbetaelde jegens 4 ½ ten hondert bij overstelling aen Corns. Jacobszn de Haes.
- * Is bij Philps de Paemo cum focijs voochden over de kinderen van Samuel de Koningh als geauthorifeerd zijnde sp: belast met een lofrente van xijj gl x st fjrs vallende den xvij en feb: om Jan Boudewijnsz van Leeuwen Brouwer lofb. met ij C gl. 25.5.1666.
- * Is bij Dirck Salomons zn van Outfhoorn, ende Jacob van Willigh bodens mette roede als hier toe geauthorifeert zijnde vercoft aen Mr Pieter van Campen advocaet vrij om CLx gl greeet geld ende js bij willich decreet defer vierfchare geleverd den 1.2.1676.

Waarbrieven 1665 nr 164, 233, 254 n.v.t. en niets op koper.

Samuel overlijdt in 1670 en laat, zoals bijna te verwachten was, niets dan schulden achter. Zowel de familie De Coninck als de aangetrouwde Wouter Cappel zijn duidelijk straatarm. De twee panden gaan uiteindelijk toch ook via verkoop bij executie onder de hamer.

Schuldboek S, folio 265v.

Samuel de Conings vercofte huijsen.

Den ontfangher van verpondingh comt over verlopen verpondingen de
anno 1672:73:74 ende B74: sjaers 2:15: van't huijs in de Cingelstraet

f 9-12-8

Noch over de je penningh

2-15-

Item van't huijs inde Loijerstraet à 2:10 fjaers

8-15-

D'heer van Zanen comt over de ije cap: leningh C en ij C penn de

annos 1673 @ 1674 van t huijs in de Cingelsraat

f 13:15:

Item van t huijs in de Loijerst:

12-10

Over onkosten

-6-

f 26-11

Pieter van Campen als getrouwt hebbende een dochter van Corn. Jacobs de Haes comt volgens
custingb. gesproten uijt cope van een huijs in de Loijerstraat in dato den 27:5:1665 een cap. van
260 gl met het verloop van dien t federt mejij 16...

Johan Overkerck deurwr. comt over exe costen volgens fpecificatie 2-4-0.

Jan Bouwens van Leeuwen comt volgens renteb. in dato den 25:5:1666 een cap van 300 gl mette
verloope interest van dien t federt den 22:5:16..

Schuldboek S, folio 58 betreft Andries de Coningh 1673, mogelijk van toepassing.

Schuldboek S, folio 266 betreft Carel de Coningh, 1675, mogelijk van toepassing.

Het is wat sneu, maar wellicht ook wel symbolisch om deze familiechroniek met financiële
problemen af te sluiten. Resteren tot besluit nog de overlijdensdata en wat aantekeningen over
mensen die mogelijk verwant zijn aan de families De Coninck en Bluffiers.

Begraafboeken 1620-1721 (er zijn twee vaders met voornaam Daniël).

- 24 nov. 1635 Kind van Daniele de Koninck, Langegracht, HK.
- 5 juni 1648 Kind van Daniel de Koninck, Duizendr.st., HK.
- 5 sept. 1653 Kind van Daniel de Kunick, -, PK.
- 24 mei 1654 Danyel de Cooningh, Vergroting, HK.
- 18 aug. 1654 De vrouw van Danyel de Cooningh, Speksteeg, HK.
- 9 juni 1670 Samuel de Koningh, -, PKJL.
- 28/4-5/5-1696 Daniel de Koningh, -, Bolw.

Overige mogelijke verwanten

KO N60v, 16-07-1643. Misschien een neef.

Jan de Koninck, saaiwerker, jongeman van Leijden, woonende op de Koepoortsgracht, geassisteerd
met Pieter de Koninck, zijn vader, mede aldaar, huwt met Raguel Meurs, jongedochter van
Leijden, woonende in de Coolstraat, geassisteerd met Lijsbeth Meurs, haar moeder, mede aldaar.
Geen dopen van Jan de Koning waarbij vrouw Rachel Meurs wordt genoemd gezien.

Generatie 12 De Coninck

KO F35, 27-04-1605, veel oudere zus van Daniël?.

Anthonis Lupaert, jongman van Yperen in Vlaenderen, saaiwerker, huwt met Tebe [Phoebe?]
Ceuninx, jongedochter van Colcester in Engelandt, geassisteerd met Jacquemijne Ceuninx haar
moeder en Franchijntgen Ceuninx haar moeije.

KO H152, 1617 huwelijk van Abraham Lupaert, geassisteerd met Thonis Lupaert zijn cosijn, met
Sara Plaviers, jongedochter van Leiden, geassisteerd met Jannetgen Plaviers haar moeder.
(Anthonis Lupaert hertrouwt in maart 1636 [KO L167] als weduwnaar van Teby de Coninck,
saaidrapier, wonende op de Nijeuwe Varckenmarckt met Marijntgen Claesdr.)

KO J57v, 25-05-1620, broer van Daniël?

Jacob Conincks, saaiwerker, jongeman uit Belle, -, huwt met Franchijntgen Conincks,
jongedochter van Leijden, -.

NH-doopgetuigen bij Jacob de Koninck en – (broer van Daniël?) zijn in:

1623 Anthonijs Lupart en Maijken de Coninck.

1626 Paulus Tolet, Maijken de Coninck.

1631 o.a. Cateline de Koninck.

NH-doopgetuigen bij Jacob de Koning en Franchijntgen Conincks zijn in:

1630 Andries de Coninck en Sara Toletsdr.

Waarschijnlijk is een neef van Daniel: KO L304v, 1637 Abraham [Nehemiaszn] de Coninck, jongeman van Leiden, raswerker op het Levendaal, huwt met Jannetgen Joosten.

Hij hertrouwt als weduwnaar in 1648 als raswerker met Lydia Willemsdr en in 1650 als raswerker met Jerijntgien Boet. Zijn vader Hemia/Nehemia trouwt KO G45, 17-04-1609 als jongeman van 'Colcester in Engelandt', saaiwerker, geassisteerd met Claes de Coninck zijn vader, met Sara Hussers, jongedochter van Leijden. De stiefvader van Abraham is Mathijs Corneliszn, zie KO I12.

Mogelijk is er verband met:

KO G2v, 29-04-1608. Samuel de Coninck, jongeman van Colcester in Engelant, saaiwerker, geassisteerd met Claes de Coninck, zijn vader, huwt met Tanneken van Pene, jongedochter van Comene in Vlaenderen.

KO G191v, 06-04-1612. Samuel de Coninck, van Colcester in Engelant, weduwnaar van Tanneken van Pene, saaiwerker, geassisteert met Claes de Coninck zijn vader, huwt met Manijnten Bluffiers, jongedochter van Leijden, geassisteerd met Jannetgen Bluffiers haar moeder en Maijcken Bluffiers haar moeije.

(Alwéér een dubbele of zelfs driedubbele familieband?)

KO J112, 27-10-1621.

Jan de Milander, jongeman van Ronssen in Vlaenderen, saaiwerker, -, huwt met Cateljne Conings, jongedochter van Gorcum. [Zij komen voor als doopgetuigen bij Lupaert.]

NH-doopgetuigen bij de kinderen van Jan de Melander en Cateljne Coninck zijn in:

1622 o.a. Jakemijntien Coninck en in 1628 o.a. Maeljaert Verslae.

1623 n.v.t. 1625 n.v.t. 1629 n.v.t. 1631 n.v.t. 1633 n.v.t., 1635 -, 1636 -, 1638 -, 1641 n.v.t.

In 1627 is o.a. Febije Konincks doopgetuige bij een kind van Lodewijck de Melander en in 1666 is Cathalijntje Conincks nog doopgetuige bij een Melander.

Generatie 12 Bluffiers

Mogelijk bestaat er verband met:

KO B113v, 20-04-1590. Caerle Bluffier, van Crombeecke, vergeselschapt met Victor de Mot zijn oom en Jan de Cots zijn bekende, huwt met Jannetgen Rijsels, jongedochter van Watton, vergeselschapt met Castine Callens haar nicht en Jacomijne Piroots haar nicht.

HO H249v, 05-10-1618. Kaerl Bluffier, van Crombeeck in Vlaenderen, weduwnaar van Janneken Rijssens, saaitrapier, vergeselschapt met Samuel de Coninck zijn bekende, huwt met Jannetgen Rijckewaerts, van Hontschoten, weduwe van Arijs Willemsz, saaiwerker, vergeselschapt met Burchgen Adriaens haar bekende.

KO D151, 25-08-1601. Kaerl van Henejaert [te Voorschoten] huwt met Janneken Bluffier, weduwe van Jacob Aernout [geen KO], vergeselschapt met Karel Bluffier haar broeder.

Mogelijk is Karel of Joris de vader van Jacquemijntje. Kaerl is een oom van Jesarel Bluffier en van Jan Bluffier, beide uit "Santwits in Engeland", volgens hun huwelijken in 1614 en 1611. Hun vader heet Joris. Geen kinderen Bluffier/Pluffier gezien bij de NH-/ Waalse dopen.